

(Pàgines 2 a 12 i Editorial)

A l'espera de la fase 1

► Bars i restaurants d'Osona i el Ripollès ultimen detalls per si la setmana entrant ja es poden obrir les terrasses tot i les limitacions d'aforament

► Aquest dilluns només es flexibilitzen les restriccions a les regions sanitàries del Camp de Tarragona, l'Alt Pirineu-Aran i les Terres de l'Ebre

Maica Ortega, de Crep-Elles, fa una prova per veure la distància de seguretat entre taules a la plaça de Manlleu per quan es pugui obrir

► Salut xifra fins ara en 281 les defuncions per Covid-19 a Osona i 9 al Ripollès

► La visió que es té del confinament des d'un convent de clausura de Vic

Dos mesos atrapat a Sud-àfrica

Jordi Casanova, de Manlleu, va anar a Sud-àfrica de vacances. Va arribar-hi, però no n'ha pogut tornar. Confia a ser a casa al juny.

Sant Hipòlit: la vida en 1 km²

El reduït terme de Sant Hipòlit, menys d'1 km², genera distorsions per passejar i fer esport sense sortir del municipi.

► L'emblemàtic restaurant del Collet de Sant Agustí ja no tornarà a obrir

► Crònica de com la comunitat musulmana fa el ramadà sense poder-se reunir

(Pàgina 14)

ERC obre un expedient a Josep M. Freixanet arran de la crisi pel gerent del Consell Comarcal

(Pàgina 14)

Mor als 65 anys Joan Dordas, alcalde de Campelles i conseller comarcal del Ripollès

(Pàgina 15)

L'exalcalde de Tona Josep Salom plega amb retrets després de 21 anys a l'Ajuntament

(Pàgina 26)

Primer tastet de la festa major de Sant Eudald a Ripoll amb la idea de fer-la ampliada a la tardor

(Pàgina 25)

Ascens a LEB Plata del CB Vic, que ara ha de decidir si accepta pujar

A diferència de les Terres de l'Ebre, el Camp de Tarragona i l'Alt Piri-neu, ni Osona ni el Ripollès han assolit aquest dilluns la fase 1 de desconfinament, que permet aten-

dre clients a les terrasses de bars i restaurants. Els ajuntaments treballen perquè el sector, molt tocat, tingui les màximes facilitats quan arribi el moment de reobrir.

Bars i restaurants, pendents de la terrassa

Els ajuntaments treballen a marxes forçades perquè quan puguin reobrir disposin de més espai exterior on col·locar taules i cadires

Manlleu

G.R./J.R./T.V.

El pas d'Osona i el Ripollès a la fase 1 de desconfinament encara no té data. Tot i això, és de preveure que si els indicadors ho avalen el govern de la Generalitat demanarà la setmana vinent o l'última de maig desescalar les restriccions a les sis regions sanitàries que estan pendents de fer el primer canvi. Quan arribi aquest moment, una de les novetats substancials serà que els bars i restaurants podran reobrir les terrasses. Una data que el sector espera amb candeletes, però alhora amb moltes incerteses pel que fa a la seguretat i calculant si amb el límit d'ocupar només el 50% de la superfície disponible arribaran a cobrir els costos estructurals.

Des dels ajuntaments, els governs municipals intenten aplanar-los el camí i, a banda de suspendre la taxa de terrasses, la majoria estan

treballant a marxes forçades perquè disposin de més espai exterior on col·locar taules i cadires i, així, atendre el màxim de clients possible complint les distàncies de seguretat. "Sabem que hi ha negocis que durant mesos ho hauran passat molt malament. Volem que tinguin

A Manlleu cobriran la meitat de la plaça per generar més zona d'ombra

l'oportunitat de reactivar-se", apunta l'alcalde de Manlleu, Àlex Garrido (ERC-JfM). Partint de la premissa que la ciutadania difícilment podrà viatjar, en aquest municipi l'Ajuntament té previst cobrir amb tendals els laterals de la plaça Fra Bernadí –una superfície tapada que equivaldrà a la meitat de la total– per

generar-hi grans zones d'ombra on incrementar les activitats d'estiu. La desena de bars i restaurants que ja estan ubicats en aquest punt podran ampliar l'espai de terrassa, però també es convidarà locals i comerços d'arreu de la ciutat a vendre-hi els seus productes o oferir serveis de càtering sense haver d'abonar cap import a l'Ajuntament. Tot plegat es complementarà amb propostes culturals i un escenari per a actuacions.

"Hi ha bona predisposició per part del govern municipal, i s'agraeix. Tot i això, continuem pendents de les directrius estatals, perquè obrir amb limitacions no sabem si ens sortirà a compte", explica Pere Callís, des del Manlleuet, "a fora depens completament de les condicions meteorològiques i si un dia fa fred o vent i no tens el recurs de dins... És complicat". En el seu cas han hagut d'aplicar un ERTA als treballadors i ara preparen tant comandes a domicili com per recollir al

Taules i cadires plegades a l'exterior d'un dels bars de la plaça Fra Bernadí de Manlleu, aquest

local. La creperia Crep-Elles, també a la plaça Fra Bernadí, va reobrir dijous. Ofereix menjar per emportar. Maica Ortega Pérez, una de les dues sòcies, celebra la iniciativa de l'Ajuntament, ja que "per a nosaltres la terrassa es fonamental. A dins del restaurant ens hi caben poques taules, i amb el calaix que fem a fora durant l'estiu aguantem tot l'any. Si hi ha més activitat, perfecte". Després de la sotragada que està representant la Covid-19, apel·la la ciutadania

a consumir amb consciència local i "fent poble, perquè a Manlleu hi ha de tot".

L'acció en aquest punt neuràlgic de la ciutat anirà coordinada amb altres de similars a la zona del pavelló i el passeig del Ter. "Ara estem en fase de licitació per adjudicar la gestió de l'Embarcador, que volem que agafi molt pes i sigui un altre pol d'activitat", explica Garrido, "els arbres ens aporten ombra i que sigui un espai natural i ampli ens ajudarà a

"Tenim molts dubtes sobre la seguretat"

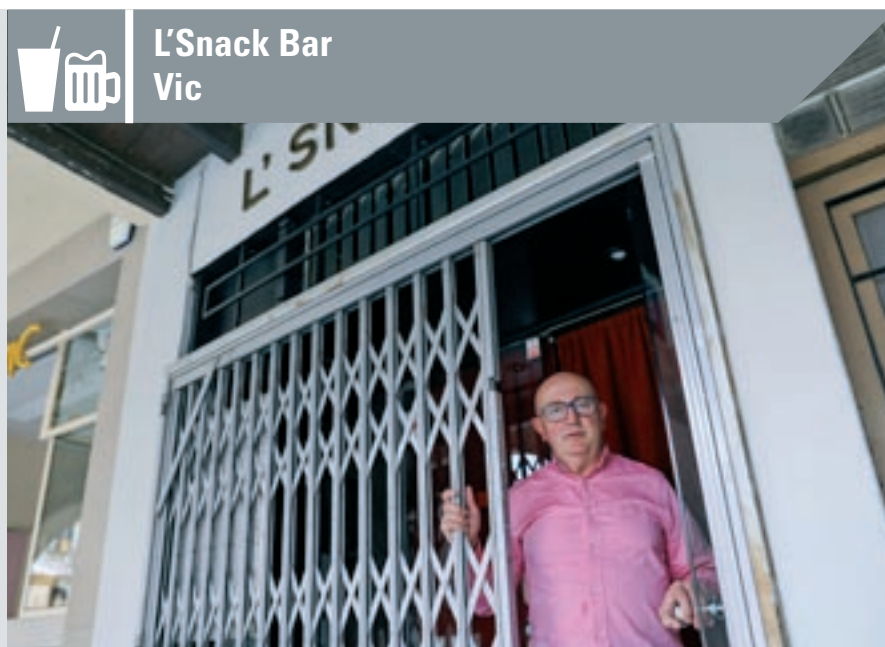
Vic

E.R.

"Encara que haguéssim pogut obrir aquest dilluns no ho hauríem fet", assegura Pere Rico, propietari de l'emblemàtic bar L'Snack de la plaça Major de Vic així com del Cafè del Centre, també a la plaça, i de Cal Veguer, al carrer de la Ciutat. "Tenim molts dubtes sobre la seguretat que no s'han explicat bé –continua– i joestic content que ho hagin allargat. De ganes i necessitat de tornar n'hi ha moltes, però ho hem de fer bé pensant en tots. Ara

podrem veure com ho fan als llocs que ja entren a la fase 1 i això ens ajudarà a resoldre preguntes com ara com s'ha de fer la neteja dels lavabos, quines distàncies s'han de guardar en locals petits, si treballem amb guants i quin tipus de mascaretes hem de portar, però també si hem de netejar les cadires cada cop que s'aixequi un client i si és així amb quins productes".

La possibilitat que els ajuntaments permetin ocupar més espai a la via pública és una mesura que Rico veu amb bons ulls. "Això ajudaria a guardar les distàncies i també ens permetria tenir un aforament correcte per al bon funcionament dels locals", explica. De fet, una de les preocupacions del sector és saber quants treballadors podran treure dels expedients de regulació tem-

poral d'ocupació el dia que obrin i resoldre un aspecte com aquest pot ser determinant per al retorn de tota la plantilla.

Malgrat la incertesa i la falta d'informació, Rico creu que "pot

acabar anant bé perquè les ganes de tornar hi són per part nostra i dels clients" i recorda que quan es va prohibir fumar als bars i restaurants "semblava que seria molt greu i ens en vam sortir".

"Havíem d'inaugurar el 14 de març"

Torelló

G.R.

La data d'inauguració del nou restaurant Tse Tse de Torelló era el 14 de març, però les mesures per evitar la propagació del coronavirus no ho van permetre. Montse Rifà i Joan Melero han hagut de reinventar el nou negoci des del primer dia fent repartiment de menjar a domicili i des de la setmana passada, plats per emportar. "Des del primer moment vam tenir clar que havíem de donar-nos a conèixer de seguida i l'única manera era fer menjar

ALBERT LLIMÓS

com sigui possible. El regidor de Serveis Econòmics del consistori, Josep Maria Creixans (JxCat), afirma que malgrat la poca informació que estan rebent del govern de Madrid “volem adaptar la normativa de seguretat que en cada moment es vagi aprovant perquè el comerç ripollès en surti perjudicat el mínim possible”. Paral·lelament, l'Ajuntament ha informat de les mesures que caldrà complir quan s'apliqui la fase 1, com la impossibilitat de reunir grups de més de 10 persones per taula.

Pel que fa a Torelló, un 90% dels bars i restaurants han demanat ampliar la zona destinada a les terrasses, explica el regidor d'Urbanisme, Adrià Jaumira (ERC). Conjuntament amb la Regidoria de Comerç s'han posat en contacte amb els establiments per saber el nombre de taules que caldria encabir, i amb la Policia Local estudien lloc per lloc amb l'objectiu de “veure si els espais s'adeqüen a la seguretat”. Segons Jaumira, “la majoria de taules que sol·liciten es podran concedir”. Un dels punts “on hi ha menys espai és la plaça Vella”, actualment amb quatre establiments que gairebé l'ocuparan tota amb les taules i cadires. A la plaça Nova “es permetrà entrar més al mig”, però respectant l'espai per al passeig. També es podran col·locar terrasses en zones on habitualment no n'hi ha, com algun punt de la plaça Joanot Martorell i la plaça Germà Donat. L'objectiu, sigui amb les mesures que sigui, que la reducció de la superfície i l'aforament no suposi una nova estocada a la facturació d'un sector ja molt ressentit després de seixanta dies de confinament.

diumenge a la tarda

garantir la distància de seguretat, ja que la prioritat en tots aquests punts és la salut de la població”.

A Vic, fonts municipals apunten que també s'està treballant “per agilitzar els tràmits, ser flexibles amb les demandes” i donar resposta a totes les peticions relacionades amb l'espai exterior dels bars i restaurants, mentre que a Ripoll la voluntat de l'Ajuntament és que puguin mantenir totes les taules de les seves terrasses quan

s'entri a la fase 1 de desconfinament. Per aconseguir-ho estan plantejant cas per cas l'ampliació al doble de l'espai que ocupaven fins ara per tal que es pugui respectar la distància de seguretat entre comensals. A fi de minimitzar els efectes de la Covid-19 sobre l'economia d'aquest sector, també s'està plantejant l'obertura de noves terrasses per a aquells establiments que fins ara no en disposaven, la qual cosa els permetria obrir tan aviat

per emportar”, asseguren. Ara “ens feia il·lusió obrir la terrassa per veure com reacciona la gent”, però també hauran d'esperar. Aquests dies, però, ja han pres mesures de l'espai que podran utilitzar a fora, que repartiran entre la plaça Vella i també per l'altra entrada de la plaça de la Rectoria. En total podran posar 11 taules, mentre que l'aforament del local –encara per estrenar– és de 54 persones. Per ara només treballen els propietaris i un cuiner, Marc Garriga, i estan a l'espera d'incorporar dues persones més a mida que es flexibilitzin les mesures de confinament.

Melero i Rifà comenten que feia temps que tenien ganas d'engegar un negoci de restauració i tenien clar que “havia de ser a Torelló i al centre”. De fet, ja pensa-

Restaurant Tse Tse Torelló

ven en el local de l'antic Tse Tse, i tot i que s'havien plantejat altres noms han decidit mantenir-lo perquè el lloc “la gent el continuaria recordant per aquest nom. Quan puguin obriran tot el dia, potenci-

ant els dinars i els sopars.

Són optimistes i diuen que en el seu cas “ens ha permès posar-nos en entrenament”. “Ara ens hem trobat aquesta situació, tampoc hem viscut l'altra”.

FASES DE LA DESESCALADA

Fase 0 | L'actual a Osona i el Ripollès

- Els menors poden sortir al carrer un cop al dia, durant una hora i sense allunyar-se més d'un quilòmetre de casa. També està permès que els adults passegin i facin esport a l'aire lliure. Als municipis de més de 5.000 habitants cal respectar les franges horàries.
- Reobertura amb cita prèvia dels locals comercials i de prestació de serveis de menys de 400 metres quadrats.
- A les vendes a domicili, els bars i restaurants hi poden afegir menjar per emportar.
- Es reprenen els entrenaments dels esportistes professionals sense límit de temps i amb un entrenador, però individualment i a dins de la mateixa regió sanitària (en el cas dels federats, terme municipal).
- És obligatori l'ús de mascaretes al transport públic.

Fase 1 | La vigent a les Terres de l'Ebre, el Camp de Tarragona i l'Alt Pirineu-Aran

- Es permeten reunions de fins a 10 persones mantenint la distància social de dos metres.
- Reobertura del petit comerç de menys de 400 metres quadrats amb un terç de l'aforament.
- Reobertura de les terrasses de bars i restaurants. Les taules només poden ocupar un 50% de la superfície total.
- Reobertura dels centres d'alt rendiment esportiu, biblioteques i museus amb control d'aforament.
- Reobertura d'hotels i allotjaments turístics mantenint tancades les zones comunes.
- Reobertura dels espais de culte, amb un aforament màxim del 30%.
- Desplaçament a segones residències de la mateixa regió sanitària.
- Velatoris de 15 persones a l'aire lliure i de 10 en espais tancats.

Fase 2

- Reobertura de cinemes, teatres i auditoris amb un terç del seu aforament i butaques preassignades.
- Espectacles a l'aire lliure que congreguin menys de 400 persones assegudes.
- Els centres de culte passen a un aforament del 50%.
- Reobertura dels espais interiors dels bars i restaurants amb un 30% de l'aforament total.
- Reobertura dels centres educatius per a activitats de reforç, cura dels menors si els dos progenitors o els tutors treballen i per a la preparació de la selectivitat.
- Es permet la caça i la pesca esportiva.
- Reobertura de centres comercials, però sense poder-se estar a les zones comunes ni recreatives.
- Casaments amb un nombre limitat d'assistents.

Fase 3

- Flexibilització del moviment entre territoris.
- Els bars i restaurants disminueixen les restriccions d'aforament, però garantint la separació entre taules.
- Reobertura de discoteques i locals nocturns amb un aforament màxim del 30% de la seva capacitat.
- Reobertura de les platges.
- Oferta del 100% al transport públic.
- Recuperació de les visites a residències geriàtriques.
- Casaments amb un nombre més elevat de convidats.

Fase 4 | La nova normalitat

El pas d'una fase a l'altra depèn de la **situació a cada regió sanitària** i, en concret, de quatre grans **indicadors**: la capacitat del sistema sanitari, les dades epidemiològiques, socioeconòmiques i de mobilitat i el compliment de les mesures de protecció als centres de treball, el comerç o el transport públic. En l'escenari més optimista **com a mínim es consideren dues setmanes entre fase i fase.**

Consulteu aquí tots els detalls sobre la previsió orientativa del Ministeri de Sanitat.

NEUS PAEZ

Tanca el Collet de Sant Agustí

El complicat i lent pla de desconfinament ha fet decidir les germanes Margarita i Ester Rodellas de no tornar a obrir el restaurant, punt de parada de ciclistes i turistes

Es troba a l'encreuament de camins de Sant Quirze i Sant Boi de Lluçanès

Margarita Rodellas amb la seva mare, Angelina, al menjador del restaurant

Sant Agustí de Lluçanès

Arnau Jaumira

Passar-hi un dissabte o diumenge i no veure la terrassa plena i un munt de bicicletes aparcades es farà estrany. El Collet de Sant Agustí ha estat des de fa molts anys un punt de parada per esmorzar i dinar per a ciclistes, excursionistes o simplement turistes i gent de la zona. La crisi del coronavirus, però, farà que no torni a obrir més les portes. “Són molts anys i costa prendre una decisió així, però ens anem fent grans i és un esforç molt gran cada dia”, explica Margarita Rodellas, que juntament amb la seva germana Ester es feien càrrec des de fa nou anys fins ara del Collet. Són la quarta generació de dones que han estat al capdavant d'aquest restaurant emblemàtic de

Sant Agustí de Lluçanès.

La decisió de tancar no és nova. “El nostre pensament era tancar d'aquí a un any i mig”, explica Rodellas. Tot i això, amb el pla de desconfinament “les coses es complicaran més i això ens ha ajudat a fer el cop de cap ara en lloc d'esperar”. Tenen clar que “no tanquem perquè no tinguem feina. Hem tingut sempre una clientela molt maca i la gent estava contenta quan venia”. “Ens sap greu i només podem fer que estarlos molt agraïts a ells i a tots els treballadors per tants anys de confiança”, afegeix.

Una de les grans peculiaritats del Collet era la cuina amb llenya. “És tot un món i costa molt més. Una llenya petita volia dir més foc i una llenya més grossa menys foc”, explica Rodellas, que es passava el dia entre fogons,

emplantant i vetllant perquè el servei funcionés. Al menjador, la seva germana Ester era qui es cuidava d'atendre, servir i coordinar el servei.

Els seus canelons de fulla de col havien portat gent des de Barcelona al Lluçanès només per tastar-los. “Sem-

Ja volien tancar d'aquí a un any i mig però han avançat la decisió

pre hem fet cuina casolana, la cuina familiar que ens va ensenyar l'àvia, la tieta i la mare”, les tres generacions anteriors que havien estat al capdavant del Collet. El conill a la calma era un altre dels plats estrella. “El fèiem molt a poc a poc, durant hores”,

explica Rodellas, que confessa que “si feia falta també el podíem fer a la ràpida i també funcionava”. L'anec guisat, la vedella amb bolets o els plats de senglar també els funcionaven així com una extensa carta de postres casolanes de les quals se'n cuidava l'Ester. “Alguns clients ens deien que teníem més postres que no pas plats normals”, explica rient Rodellas.

“Ens agrada cuinar. Si ho haguéssim fet per força segur que no ens hauria sortit així”, reconeix. La feina, però, els absorbia massa. “Des de petites ja hem pujat així, però has de sacrificar coses. A l'adolescència em va costar perquè les amigues sortien i jo no podia”, lamenta Rodellas. I és que fins al 1989, el Collet feia la jornada sencera: esmorzars, dinars, berenars i sopars exceptuant

els dijous, que sempre han tancat per descans setmanal. Els berenars van desaparèixer amb els anys i el 1984 van decidir deixar de fer sopars. “Volia passar més temps amb la meua família. M'acabava de casar i no podia ser que hi anés des de bon matí i en sortís a la 1 de la matinada. La feina no s'acabava mai”, recorda, sense oblidar que “a la nostra mare li va passar el mateix. No podia estar per nosaltres”.

Amb el confinament dels darrers dos mesos, Rodellas s'ha adonat “de tot el que m'estava perdent. No he pogut passar-ho tan bé com voldria amb els fills. Ara també tinc una neta i m'agradaria gaudir-la. Tot això ens ha ajudat a fer el cop de cap definitiu”. “Durant anys he prioritzat la feina i ara toca posar per davant la família”, reconeix.

La família Rodellas fa molts anys que regenta el Collet, però “la casa no és nostra. Nosaltres som arrendataris”. Això també els ha impedit arreglar una casa que “és molt antiga. Jo l'arreglaria, però no és nostra”. I és que la casa data del 1762 en la seva part antiga i es va reformar el 1812. Des de llavors es va anar arreglant fins la darrera gran reforma, el 1969, quan va assumir la direcció l'Angelina, la mare de l'Ester i la Margarita.

El restaurant sempre ha mantingut un ambient rústic amb bigues de fusta (amb nius d'orenetes inclosos) i tovalles de paper que “agradava a la gent. Ja sabien el que hi trobarien aquí: cuina casolana i ambient rústic”.

El Lluçanès perd un referent i els ciclistes, un lloc mític pels esmorzars de forquilla i ganivet.

Els plats i el menú, al telèfon mòbil

Esther Piquer, de Sant Pere, impulsa una plataforma on es pot llegir la carta de bars i restaurants sense haver de tocar cap paper ni suport físic que hagi passat per altres mans

Sant Pere de Torelló

T.V.

Els bars i restaurants preparen la reobertura encara amb moltes incògnites, però el govern espanyol ja ha advertit que hauran de desaparèixer de sobre les taules els elements decoratius i fins i tot els sobres de sucre o les setrilleres tret que es desinfectin a consciència cada cop que les hagi tocat un client. Amb l'objectiu de minimitzar el risc de transmissió de la Covid-19, l'executiu també recomana canviar les cartes físiques per pissarres, cartells i dispositius electrònics on es pugui consultar l'oferta

de plats sense haver d'utilitzar suports o papers que abans hagin passat per altres mans.

De preguntes n'hi ha moltes pendents de resoldre, però sí que és veritat que propostes com la de Refoodlution, la plataforma que impulsa la santperença Esther Piquer al costat de dos socis de Vilafranca del Penedès, agafen una nova dimensió. I és que el que d'entrada havia de servir perquè els comensals disposessin d'un còpia de la carta on tenir més informació sobre els plats i els ingredients a fi d'evitar possibles intoleràncies, ara

es pot convertir en una eina imprescindible per a tot el sector. “Les últimes setmanes hem quedat sorpresos de la quantitat de bars i restaurants que s'han posat en contacte amb nosaltres, fins i tot ens han trucat des de Mèxic”, apunta Piquer.

El sistema que els ofereixen, i que permet llegir la carta digitalment a través del mòbil, s'activa mitjançant un codi QR que es pot dipositar al damunt de cada taula en un suport de plàstic. Els clients no l'han de tocar, sinó enfocar amb la càmera del telèfon, i a partir d'aleshores veuen al seu propi navegador els plats del menú i la carta,

els ingredients que porten, la declaració d'al·lèrgens i el preu. El primer local que es va estrenar amb la plataforma de Refoodlution és a Vilafranca del Penedès, però Piquer destaca que durant aquest mig any s'han anat estenent arreu de l'Estat espanyol i Andorra. A Osona compten amb clients a diversos municipis, com ara Tona, i el bar pizzeria la Xicra, de Sant Pere, ja reobrirà portes amb la carta completament digitalitzada.

Actualment a tots els restauradors els ofereixen un mes de franc. “Volem aportar la nostra tecnologia a la lluita contra els efectes de la

Esther Piquer

Covid-19, perquè sabem que són negocis sense ingressos des de fa molts dies”, explica Piquer. En paral·lel a les noves altes, estan buscant col·laboradors que puguin sumar recursos a la plataforma i, així, ampliar el termini de gratuïtat.

Osona és la sisena comarca amb una taxa més elevada de mortalitat

Salut xifra en 281 les morts per Covid-19 a Osona i 9 al Ripollès

Vic/Ripoll/Moià

G.R.

El nombre de defuncions a conseqüència de la pandèmia de coronavirus a Osona se situa als 281, segons les dades obertes que el Departament de Salut ha posat a disposició de la ciutadania i que actualitza de forma periòdica. Aquestes xifres provenen de les empreses de serveis funeraris que declaren al Departament de Salut el nombre de casos de mort per Covid-19, tant de positius com de sospitosos. Segons el mateix portal, la taxa estandaritzada de defuncions a Osona se situa a les 17,57 per cada 10.000 habitants. Si es fa un rànquing de comarques segons aquesta dada, Osona es manté com la sisena comarca catalana amb una major mortalitat. El Moianès, amb 24 defuncions per coronavirus, es troba a la desena posició amb una taxa estandaritzada de defuncions

ALBERT LLIMÓS

Vic reprèn aquest dilluns el pagament a les zones blaves i Manlleu finalment ho ajorna fins a la fase 1

Vic/Manlleu A partir d'aquest dilluns torna a entrar en vigor el pagament per estacionar els vehicles a les zones de rotació blaves, verdes i taronges de la ciutat de Vic. La suspensió de vigilància d'aquestes zones d'apar-

cament va començar el 14 de març amb el decret de l'estat d'alarma per evitar la circulació de gent pel carrer i afavorir el confinament. Ara, "atès que els comerços poden tornar a obrir amb mesures de prevenció i protecció", es reactiven. A Manlleu també havien fet aquest anunci, però finalment no s'activarà fins que s'iniciï la fase 1.

del 14,74. Lluny d'Osona i el Moianès, el Ripollès se situa a la posició 33, amb 9 morts, una dada que s'ha estabilitzat des de dilluns, quan es va registrar la darrera defunció a l'Hospital de Campdevànol, on aquest dissabte el nombre de persones ingressades amb Covid-19 es va tornar a reduir a dues. Les comarques catalanes on la taxa de defuncions és més alta són l'Anoia, amb 41,02 morts per cada 10.000 habitants; seguida del Bages, amb 22,63, i el Baix Llobregat, amb 18,83.

Pel que fa al nombre de casos positius de coronavirus, segons el mapa interactiu per àrees bàsiques de salut del departament, a Osona se n'han diagnosticat 1.432; al Ripollès, 117, i al Moianès, 124. El mateix portal situa en 4.679 el nombre de casos sospitosos a la comarca d'Osona; 368, al Ripollès, i 302, al Moianès.

A través d'aquestes xifres avalava les reivindicacions del president del Consell Comarcal del Ripollès, Joaquim Colomer, com publicava divendres EL 9 NOU, perquè el Ripollès ja passés a la fase 1 de desconfinament. Segons el president de la Generalitat, Quim Torra, aquest dilluns ja començaran a estudiar quines regions més podran passar de fase.

4t Premi *NARRATIVA CURTA* EL 9 NOU

Bases

1. El premi de **narrativa curta EL 9 NOU** es concedirà al millor relat de temàtica lliure.
2. El premi és obert a autors nascuts o residents a les comarques d'Osona, el Ripollès, el Moianès i el Vallès Oriental, més grans de 18 anys. Cada autor podrà participar al concurs amb una sola obra, d'autoria individual.
3. Els treballs hauran de ser inèdits i escrits en llengua catalana. Les obres no podran haver estat premiades anteriorment, ni estar pendents de la resolució d'altres certàmens.
4. L'extensió no excedirà el nombre mínim de 9.500 caràcters i màxim d'11.500 caràcters, espais inclosos.
5. Els premis seran de 500 euros per al guanyador del primer premi, 300 per al segon premi i 200 per al tercer premi.
6. Els relats guanyadors dels tres premis i una selecció dels altres set millors que s'hagin presentat, a criteri del jurat, seran publicats per **EL 9 NOU d'Osona-Ripollès i EL 9 NOU del Vallès Oriental** en les seves edicions de divendres, del 3 de juliol al 4 de setembre d'enguany. La participació al premi comporta la cessió dels drets de publicació de l'obra al convocant. Un cop emès el veredict del jurat, els autors premiats i seleccionats hauran d'enviar el seu relat en format digital i no podran renunciar a la publicació.
7. Les narracions s'hauran d'enviar per correu electrònic a <marketing@vic.el9nou.com> indicant que és per al Premi de Narrativa Curta EL 9 NOU. S'hauran d'enviar dos documents diferents. El primer serà la narració, a l'encapçalament hi ha de constar el títol. En el segon document, hi haurà d'haver el títol de la narració i les dades personals: nom i cognoms, adreça, població i telèfon.
8. El termini d'admissió de treballs acaba el dia 5 de juny de 2020.
9. El jurat del premi estarà format per persones del món de les lletres de reconeguda vàlua en l'àmbit territorial del premi.
10. El veredict del jurat es farà públic a través del diari EL 9 NOU i del web EL9NOU.CAT el dia 26 de juny de 2020.
11. Els autors dels relats seleccionats es comprometen a aparèixer a EL 9 NOU amb fotografia i amb el seu nom i cognoms, i en cap cas sota pseudònim.
12. Tant el convocant com el jurat del premi es reserven el dret de resoldre, segons el seu bon criteri, qualsevol cas no previst en aquestes bases.
13. La participació en el premi implica l'acceptació íntegra de les bases i dels drets i obligacions que se'n deriven.

Sant Hipòlit viu una fase 0 única

Sense restriccions horàries per sortir a passejar, però amb menys d'un quilòmetre per fer esport

Sant Hipòlit de Voltregà

Meritxell Garriga

Amb poc més de 3.500 habitants, Sant Hipòlit de Voltregà ha començat un desconfinament únic. Per nombre d'habitants es poden acollir a les mesures per a municipis de menys de cinc mil veïns, i per tant no tenen restriccions per franges horàries d'edat per sortir a passejar. Però quan volen fer esport, es troben que la limitació d'extensió del terme municipal els confina més que no pas ho estan la resta del dia. El terme té una extensió de menys d'un quilòmetre quadrat, que a més a més està encerclat completament per un sol únic municipi, les Masies, i té la densitat de població més alta de la comarca. La casuística provoca que poden arribar a fer més recorregut quan surten a caminar, que es poden allunyar un quilòmetre del seu domicili, que quan surten a practicar esport. Els límits, però, es desdibuixen involuntàriament. "Quan

Veïns passejant pels carrers de Sant Hipòlit, aquest dissabte

surts a caminar és pràcticament impossible no entrar al terme municipal veí", explica Gerard Sancho, alcalde de Sant Hipòlit. Veïns de les Masies van a comprar a Sant Hipòlit i els de Sant Hipòlit, a les Masies. L'alcalde explica

que en municipis tan petits "gestionar crisis com el temporal Glòria és relativament més senzill", però en circumstàncies com la del desconfinament la situació "ens juga en contra", ja que "quan dissenyen aquests

plans, ho fan pensant en el més comú". Per aquest motiu, el consistori ha sol·licitat a les autoritats que es tingui en compte la seva situació, malgrat que encara no han rebut cap resposta. Per això, i mentre esperen una

resposta del govern, Sancho demana que "en un poble tan petit, on tot funciona ordenadament, només hem d'apel·lar al sentit comú". Els veïns s'ho prenen amb tranquil·litat. "Més o menys sabem on comença i acaba el terme municipal, però és complicat no sobrepassar-lo", diu Maria del Mar Pareja, que passeja amb els seus nets. De fet, el confinament els aporta una oportunitat per conèixer bé el terme,

"És pràcticament impossible no entrar als termes municipals veïns"

"encara que és un municipi molt petit, tenim zones molt boniques i els que les coneixem ho portem molt bé", explica Miquel Varquero. D'altres, però, els carrers del conjunt de nuclis urbans se'ls barregen, i esperen que "si el sobrepassem, ens avisin", com Georgeta Postas, que afegeix que "no tenir franges horàries establertes ens resulta un afegit molt bo, però aquestes restriccions d'extensió ens porten de cap".

Recullen 10.000 euros per ajudar famílies de les escoles FEDAC que pateixen la crisi del coronavirus

Vic/Prats de Lluçanès Les escoles FEDAC, entre les quals les que hi ha a Vic -FEDAC Pare Coll- i Prats de Lluçanès, han recollit 10.000 euros en el marc de la campanya solidària #AJUDA-famíliesxCOVID. L'objectiu és recollir fons per ajudar famílies dels 24 centres que tenen a tot Catalunya que estan patint la crisi del coronavirus. La iniciativa va començar el 9 d'abril perquè, segons expliquen des de FEDAC, "moltes famílies són petits autònoms que han hagut de tancar els seus negocis a causa de la pandèmia o bé han perdut la feina". Els ajuts es donaran a través de targetes d'alimentació, subministraments de la llar o casals d'estiu.

Les preinscripcions escolars comencen aquest dimecres de forma telemàtica

S'inicien per a Educació Infantil, Primària i ESO fins al 22 de maig

Vic/Ripoll

EL 9 NOU

Les preinscripcions escolars per al curs 2020-21 començaran finalment aquest dimecres després de l'ajornament fa unes setmanes a causa de l'estat d'alarma. Així, a partir del dia 13 i fins al 22 es podran fer per als ensenyaments de primer i segon cicle

d'Educació Infantil, Educació Primària i ESO. Segons expliquen des del Departament d'Educació, com a prevenció davant del coronavirus es promou la preinscripció telemàtica i el tràmit es podrà fer tot en línia, de manera que tota la documentació es podrà fer arribar als centres educatius escanejada o fotograda. Les famílies que

no disposen dels mitjans per fer el procediment telemàtic tindran uns dies per fer el tràmit de manera presencial, que seran entre el 19 i el 22 de maig. Per fer-ho, caldrà demanar cita prèvia trucant al centre o a través d'internet. Un cop allà es recomana a les famílies que portin mascareta i guants, tota la documentació per anar bé

omplerta i també un bolígraf per si és necessari.

A causa del tancament dels centres per la Covid-19, moltes escoles i instituts no han pogut fer les jornades de portes obertes, moltes de les quals estaven previstes per al cap de setmana del 14 de març. Per això molts centres educatius d'Osona i el Ripollès inclouen tota la informació necessària a les seves pàgines web i també ofereixen visites de forma virtual o fins i tot videotrucades per poder explicar com funcionen a les famílies.

Les preinscripcions per als estudis postobligatoris seran a partir del 27 de maig.

Els mestres de música del Ripollès substitueixen la Trobada Musical anual per reptes virtuals dels alumnes

Ripoll Els alumnes de cicle mitjà i superior del Ripollès celebren anualment dues audicions musicals conjuntes. Aquest any, els mestres de música de cada escola (a la foto) han volgut seguir la tradició i s'han reinventat amb una activitat alternativa a causa del confinament. Coincidint amb la Trobada Musical que es fa al mes de maig per la festa major de Ripoll, amb l'acompanyament musical dels Randellaires, els mestres han preparat el *breakout* Música Confinada per fer telemàticament. Es tracta que, des de casa, els alumnes superin una sèrie de reptes musicals. Cada setmana els proposaran activitats de dansa, audició, ritme, melodia i agrupacions musicals. Un cop superada cada prova obtindran un dels dígits del codi final per accedir a l'audició. Des del grup de mestres asseguren que "han treballat amb enginy" i s'ho han

passat molt bé "traient a la llum el seu vessant més interpretatiu". Amb aquesta idea combinen les noves metodologies d'aprenentatge i tecnologia. C.F.

Necessitem:

- ✓ Paleta de 2a
- ✓ Manobre
- ✓ Manobre-encofrador

Interessats envieu CV a treball@vic.el9nou.com indicant la referència 99-167

#AMB TU, ARA MÉS QUE MAI

#AmbLesFamílies

#AmbLaGentGran

#AmbElsAutònomsILesPimes

#AmbLesEmpreses

#AmbElsPagesos

#AmbElsQueEnsCuiden

#AmbElsQueMésEnsNecessiten

Patrocinador de
l'Equip Olímpic

És possible que estigui canviant la nostra manera de treballar i de relacionar-nos, però si hi ha una cosa que no canviarà mai és que tots els que fem CaixaBank, des del primer empleat fins a l'últim voluntari, continuarem compromesos amb la societat i amb tu.

CaixaBank. Escoltar Parlar Fer

Residus del confinament

El volum de deixalles va repuntar la primera quinzena de l'estat d'alarma als domicilis. La fracció orgànica s'ha reduït als municipis on té més pes el turisme i la restauració

La recollida selectiva va créixer un 5% el 2019 al Ripollès

Vic/Ripoll

Guillem Rico

El confinament dels ciutadans a causa de la pandèmia de la Covid-19 ha generat un canvi en la generació dels residus a Osona i el Ripollès, segons dades dels consells comarcals i de la Mancomunitat La Plana, que s'encarreguen de la recollida als diferents municipis. La tendència, però, ha variat a mesura que han passat els dies i s'ha anat estabilitzant. La primera quinzena, que correspon a les dues últimes setmanes de març, la tendència en general va ser a l'alça a tots els municipis, tant pel que fa a la fracció orgànica com al multiproducte i també al rebuig. En els municipis on el turisme i la restauració hi tenen un pes important, com Vic, Espinelves, Tavèrnoles, Rupit i Pruit, Malla o el Brull, el tancament d'aquests negocis ha provocat una disminució en la generació de la fracció orgànica. Per contra, se n'ha notat un augment en altres poblacions més residencials. El conseller comarcal del Cicle de Residus a Osona, Albert Castells, explica que el teletreball o la gent que no treballa han deixat de generar deixalles als municipis on treballen, ja sigui a l'àrea metropolitana o a l'eix de la C-17, que és on s'hi podrien acumular més llocs de treball, com també a la mateixa ciutat de Vic, on va disminuir l'activitat tant comercial com empresarial. Castells diu que la reducció de l'activitat a la ciutat, "tot i que més vigatans eren a casa, no ha arribat a compensar la suma de les dues coses". Comparant les dades de l'abril amb les del mateix període de l'any anterior, el balanç és negatiu. Segons el conseller, als municipis on se n'encarrega Recollida de Residus d'Osona, els primers dies també es va notar una creixuda de multiproducte, envasos que es van acumular com a conseqüència de "les compres massives" que van fer els ciutadans.

Des de l'Àrea de Medi Ambient de la Mancomunitat, Mar Segret explica que a l'inici també van detectar un repunt del rebuig "de gent que ha fet neteja" aprofitant que era a casa, i en destacava un augment en zones de segones residències com el Montanyà, a Seva. En aquest cas, la diferència entre la pri-

Marc Campeny, xofer de la recollida de residus de la Mancomunitat, divendres a Malla amb el seu company de torn

"Amb l'orgànica hem notat que hi ha més gent a casa"

Malla Marc Campeny treballa des de fa tres anys fent de xofer de la recollida de residus de dia de la Mancomunitat La Plana. Des de l'inici de la pandèmia de coronavirus, a la seva feina s'han aplicat canvis per preservar les mesures de seguretat per evitar el contagi. Campeny explica que ara sempre van amb les mateixes parelles de treball, mentre que abans era rotatiu, i que també han variat els horaris, de manera que els equips surten cada 20 minuts, "sortim esglaonats per no trobar-nos". A banda

d'això, porten mascaretes, guants i gel hidroalcohòlic. No nega que al principi fes "certa por, però vas veient que passen els dies, si anem amb protecció" no hi ha tant perill. Pel que fa al volum de deixalles, "al principi de l'estat d'alarma n'hi va haver un augment i ara està més normalitzat en segons quines fraccions". Per exemple, amb l'orgànica "hem notat que hi ha més gent a casa". També ha observat que "trobem molts guants i mascaretes que la gent no les llença on toca, i les veus pels carrers".

Els guants i mascaretes abandonats al carrer, un nou problema d'incivisme

Vic La pandèmia ha comportat un nou problema d'incivisme: l'aparició de guants i mascaretes que els ciutadans llencen a terra. El conseller del Cicle de Residus del Consell Comarcal d'Osona i també regidor de Manteniment i Serveis i Medi Ambient de Vic, Albert Castells, assegura que els darrers dies en troben en zones comercials i polígons industrials i que "és escandalós". Parla d'un "problema triple", perquè que els llencin a terra suposa "un risc per als treballadors" que els han de recollir, també un problema ambiental i finalment un problema material, ja que es tracta d'uns elements de protecció que "van escassos". Per això demana que la gent en racionalitzi l'ús, fa "una crida a la conscienciació" de la ciutadania i recorda que s'han de llençar al rebuig.

mera i la segona quinzena de març va ser d'un augment del 145% en l'orgànica, del 58% dels reciclables i del 248% de la resta. El president del Consell Comarcal del Ripollès, Joaquim Colomer, diu que en municipis petits també se n'ha notat un augment perquè "hi havia persones de segona residència que ja hi eren i s'han quedat". Colomer també apunta la diferència entre els residus domèstics i els industrials o

comercials, ja que en el primer cas han augmentat i la resta ha disminuït.

Castells també assegura que amb el confinament pràcticament ha desaparegut el que s'anomena "turisme de residus", en què, encara que diu que són una minoria, hi ha persones de municipis on fan el sistema de recollida porta a porta que acaben llençant les deixalles al poble més proper o on treballen.

Des dels diferents ens

recorden que els EPI s'han de llençar al rebuig, ja que després en les plantes de tractament de residus no s'han de manipular i evita el perill de contagi per a qui ha de fer aquesta tasca. De fet, segons Castells, a la planta de triatge d'Orís s'ha tancat una secció temporalment i es fa només als llocs automatitzats. Segret comenta que tenen un equip especialitzat que s'ha dedicat exclusivament a recollir possible

material contaminat de llocs com residències on han tingut positius de Covid-19.

Aquesta setmana també es posen en funcionament les deixalleries per a l'ús particular després d'una obertura progressiva que primer va ser per a empreses.

D'altra banda, alguns veïns han reconegut la tasca del personal de recollida de residus, deixant missatges d'agraïment a les bosses de deixalles.

Ripoll

I.M.

El percentatge de recollida selectiva al Ripollès va pujar en cinc punts l'any 2019, passant d'un 40% a un 45%, segons la memòria del servei de recollida de residus. Tot i aquestes dades positives, ERC i la CUP es van abstenir en la votació per aprovar la liquidació de la recollida de deixalles de la comarca. Sergi Albrich (ERC) va posar en valor l'increment, però va recordar que "si Sant Joan no fes porta a porta" la xifra seria més baixa del 50% que ha d'assolir segons l'objectiu marcat per la Unió Europea. De fet, la recollida selectiva del Ripollès ha pujat un 30% amb la introducció del model de càrrega bilateral, passant d'un 22,5% a un 29,02% -sense Sant Joan i les deixalleries-. L'abstenció d'ERC es basava en el fet que no compareixen el model que, deien, ha provocat la pujada desmesurada de la taxa d'escombraries. Preferirien que la comarca avancés cap al porta a porta. Àlex Medrano (CUP) va felicitar-se de l'increment, però va apuntar que encara és "insuficient". El president de l'ens, Joaquim Colomer (JxCat), va agrair que es reconegués l'increment i va apuntar que "encara hi ha molt marge de millora". A més de dir que l'increment econòmic es deu, en part, per l'augment del cànon d'entrada a l'abocador. Tot i així, Colomer va assenyalar que cap alcalde d'ERC ha optat pel porta a porta i que estaria bé que prediquessin amb l'exemple. El president va exposar que alguns municipis tenen percentatges del 20% i altres del 60% amb el mateix sistema.

“Vaig passar gana; havies de viure amb el que tenies a casa”

A Berta Baulenas, de Tona, el confinament l'ha enxampat a l'Índia, on treballa per una ONG

Pondicherry (Índia)

Guillem Rico

El lockdown ha enxampat la tonenca Berta Baulenas a Pondicherry, al sud de l'Índia, on feia una estada per monitoritzar projectes de l'ONG catalana JAL, de la qual és vicepresidenta. Hi és des del 19 de febrer i tenia el vol de tornada per al 27 d'abril, que ja li van cancel·lar a principis de mes. El 22 de març es va iniciar el confinament al país, “vist el que passava a Europa”, i “la gent del consolat ens va dir que havíem de marxar, que s'enviaven vols de repatriació que han estat comercials” i al nord del país. A ella i a 58 persones més amb qui s'ha posat en contacte i que es troben al sud els ha estat impossible, per ara, tornar.

L'aeroport on li proposaven que anés és “a 20 hores amb cotxe i amb el lockdown era impossible”, a banda que “una dona blanca sola per les carreteres de l'Índia hauria estat perillós”. De fet, apunta Baulenas, des del mateix consolat li van acabar reconeixent aquest fet. A més, assegura que se'ls va comunicar

Baulenas en una de les cases d'acollida de nens amb càncer de l'ONG JAL, uns dies dies abans del 'lockdown'

amb poc temps de marge.

La tonenca coneix bé la zona. De fet, hi va estar vivint quatre anys i ara hi fa estades temporals per als projectes de l'ONG. Ella, en ser-hi per dos mesos, està en un petit apartament i “completament sola”. L'estat d'alarma “va ser avui per demà i amb militars al carrer”. A la ciutat “es va tancar tot en bloc i havies de passar amb el que tenies a casa. Vaig

passar gana i no podies anar a comprar”, assegura. Les dues primeres setmanes, recorda, només hi havia les farmàcies obertes i la tercera, de 6 a 9 del matí van permetre obrir parades a les voreres de venda de fruita i verdura. “Van marcar cercles rodons al terra per fer cua”. De mica en mica “podíem comprar més coses” i la setmana passada ja podien anar als establiments de les 7 del matí a les 12 del

migdia. A mesura que han passat els dies ara pot fer una dieta a base d'“ous, llet, pa, verdura i fruita” i la darrera setmana per primer cop ha pogut comprar llaunes de conserves i pasta. “Aquesta setmana ha estat més esperançadora en obrir més botigues”, diu Baulenas, “les tres primeres van ser molt dures”. Tot i així, diu que “almenys jo tinc un sostre”, ja que d'altres “tenen problemes eco-

nòmics i a alguns els han fet fora dels allotjaments”.

L'activitat de l'ONG no es pot desenvolupar com és habitual i ara el que intenta és poder tornar a Tona. La ciutat on es troba ara, explica, s'ha anat buidant d'europes. Habitualment, comenta, hi ha molts turistes europeus que “s'han organitzat molt bé i han enviat vols de repatriació”. A diferència de l'Estat espanyol, els han habilitat autobusos per durlos a l'aeroport. Amb la seixantena de persones de l'Estat amb qui ha contactat han enviat una carta a l'ambaixada en què reclamen un vol a l'aeroport de Chennai, que els queda de mitjana “a 150 o 200 quilòmetres de tots” i que és on vola ella habitualment. Segons explica, des de l'ambaixada consideren “que som un grup petit” i els han dit que “no tenen la intenció de fer-ho”. Quan des del consolat o d'Exteriors de la Generalitat els informen de possibles vols de la Unió Europea “sempre és des del nord i no tens garantia d'arribar o obtenir un bitllet, ja que t'avisen 24 o 48 hores abans”. A més, llavors no tenen garantit arribar a Barcelona des de la capital europea on anessin a parar.

Per ara no veu una data de tornada d'un país que, diu, “espera el pic de la Covid-19 al juny”. L'indigna que no els facilitin la repatriació i la sensació d'impotència “hi ha dies que es porta més bé i d'altres no tant, és molt dur”.

“No crec que pugui tornar a casa fins al juny, estressa no saber quan”

Jordi Casanova és a Sud-àfrica, on van tancar fronteres 12 hores abans del vol de tornada

Pretòria (Sud-àfrica)

G.R.

Va començar com unes vacances de tres setmanes, però s'ha convertit en una estada no volguda que per ara no té data de tornada. El manlleuenc Jordi Casanova és, des del 5 de març, a Sud-àfrica, on van tancar el país “12 hores abans del meu vol de tornada”, el 27 de març. El país el tancaven el dia 26 a les 12 de la nit i el vol el tenia el dia següent al migdia, explica. “Teòricament havia de volar i havia tornat a la capital el dia abans per poder agafar l'avió”. Fins llavors era a East London, en una altra província, on viu la família d'una amiga seva amb qui havia passat les vacances. “Vaig tornar on era ella, havia de creuar dues províncies” i d'entrada es tancava el país per tres

setmanes, però per ara no sap quan es tornarà a obrir. Durant aquest període “estava prohibit circular entre províncies” i això li dificultava poder anar a l'aeroport de Pretòria en cas que hi hagués algun vol. “Comptava tornar a la capital al cap de tres setmanes”, però van allargar el lockdown.

Casanova explica que a Sud-àfrica s'han establert cinc nivells de confinament. El més estricte és el 5, i diu que fins al 2 i 3 no es permetran els vols interns i fins a l'1 els internacionals. Han estat aquestes setmanes confinats amb la família de la seva companya, on només podien sortir per anar a comprar. Ara han passat al nivell 4, “t'obliguen a anar amb mascaretes per entrar al súper” i també de 6 a 9 del matí poden anar a fer esport sols i “en un radi de màxim

Jordi Casanova, a Sud-àfrica

cinc quilòmetres”. A la fase 5 només tenien un quilòmetre de marge per anar a comprar “a la botiga més propera”, diu el manlleuenc. De moment, entre les 8 del vespre i les 5 de la matinada “no pot

sortir ningú”, afegeix. “Hi ha rumors que de la fase 3 a la 1 serà força ràpid”, però “tenen por que es propagui a les zones rurals, on viuen les famílies que tenen pocs recursos”, ja que “si s'escam-

pa allà no tenen prou recursos; no ho pararien”.

A partir de les tres setmanes, quan li van anul·lar el vol, es va posar en contacte amb l'ambaixada espanyola, per si feien vols de repatriació, “però no tenen poder per donar permís per circular entre províncies”. Li va ser impossible obtenir aquest permís per anar a la capital fins que van passar a la fase 4, en què “podies fer el viatge d'una tirada entre províncies”, en cas dels residents en altres províncies, com la seva companya. Així ara torna a ser a Pretòria, tot i que pel camí els van fer un control. Diu que el govern va arribar a un acord amb una companyia per oferir vols per sortir del país als que són de fora, fins a una capital europea, d'on no tindria garantit des d'allà poder anar a Barcelona. Semblava que aquest dimarts podria tornar, però li han cancel·lat el vol. Per ara, la feina de primer oficial en un vaixell li mantenen, però no cobra. Veient la situació i la “poca informació”, Casanova diu que “no crec que pugui tornar a casa fins al juny, estressa no saber quan”.

Diàlegs d'un temps

Judit Pons (13)

“Les professions sotmeses a alts nivells d'estrès tenen un risc de suïcidi associat més elevat”

Situacions com la que estem vivint poden posar a prova la salut mental d'algunes persones i, fins i tot, ser factor de risc per a un suïcidi. Judit Pons (Prats de Lluçanès, 1979) és infermera especialitzada en salut mental dins del Consorci Hospitalari de Vic i lidera un estudi d'avaluació del programa de seguiment a les persones que han realitzat algun intent i en són vulnerables.

Vic

Miquel Erra

Aquests dies han transcendit alguns casos de suïcidis que s'han vinculat a la situació que estem vivint. Una infermera a Itàlia, un metge a França, un polític a Alemanya...

Sí, han transcendit alguns d'aquests casos. De fet no és estrany, les professions que estan sotmeses a alts nivells d'estrès són les que tenen un risc de suïcidi associat més elevat. Abans de la pandèmia hi havia molta preocupació al National Health Service (sistema de salut d'Anglaterra) per la detecció d'un augment de suïcidis entre les infermeres, es parlava d'uns 300 suïcidis entre el col·lectiu en tan sols set anys...

És positiu que es facin públics, aquests casos?

És positiu parlar-ne i no amagar un fet com és el suïcidi, que existeix i que pot afectar a qualsevol persona o col·lectiu. El que no és positiu és parlar-ne de qualsevol manera, sense aprofundir i buscant una explicació fàcil a un fenomen que en realitat és molt dur i molt complex. Fer atribucions simples sobre el perquè d'un suïcidi és frívol i banalitzar aquest tipus de mort. Darrere d'aquests casos que s'han publicitat hi ha una realitat molt complexa.

La Fundació Espanyola per la Prevenció del Suïcidi alerta que un confinament com el que estem vivint pot augmentar el risc de suïcidi.

Estem en una situació excepcional i que genera molta incertesa i malestar. La International Association for Suicide Prevention constata que aquesta situació d'incertesa pot tenir implicacions en la salut mental i el benestar de les persones, i que l'ansietat, les preocupacions i la por poden augmentar en tots nosaltres i especialment entre els qui pateixen un trastorn mental. Remarca que és important que reconeguem que estem en un temps d'incertesa, però que també sabem que aquesta situació acabarà. Convida a compartir els nostres pensaments i preocupacions amb els altres i recorda que es pot buscar suport emocional professional. La situació de confinament pot dificultar el

poder compartir el malestar i afavorir el desenvolupament de simptomatologia ansiosa i depressiva que es pot anar agreujant. Per això és important recordar que si ho necessitem, podem demanar ajuda.

Creu que realment es notará un repunt al capdell de l'any?

És difícil de preveure, penso que el que cal és posar totes les eines per tal que això no passi. Com? Intentant minimitzar l'impacte d'aquesta crisi sanitària. Sovint, la persona que s'està plantejant el suïcidi no és que vulgui morir, sinó que vol deixar de patir, i la mort s'albira com una forma de cessar aquest patiment. Aquí tots (tant a nivell individual i com a societat) tindrem un paper important a l'hora de detectar les persones que es trobin en situacions complicades i que generen patiment i desesperança. Detectar i posar en avís si cal per tal de poder rebre ajuda.

L'aïllament d'algunes persones, sovint grans, que ho han d'afrontar soles, pots ser un factor de risc?

El fet de sentir-se sol davant d'una situació que genera patiment és un factor de risc, sí. Per això és important que, malgrat el confinament, siguem capaços de mantenir-nos connectats. En aquest sentit, crec que des de serveis socials ja han anat contactant amb les persones grans que se sap que viuen soles per detectar si tenen necessitats.

Els conflictes de parella, una de les causes de suïcidi, també es poden veure incrementats arran de la convivència més intensa...

La conflictivitat familiar o sentimental poden generar malestar i desencadenar crisis. Ara bé, no tenen per què incrementar-se, el fet de passar més hores junts també pot ser un factor que afavoreixi i millori les relacions...

Ara vindran, a més, els problemes econòmics o laborals d'una gran part de la població...

Sí, la situació financera és una de les altres incerteses a les quals ens haurem d'afrontar. De totes maneres, es va parlar molt de l'impacte de l'anterior crisi econòmica en el suïcidi i els estudis que

s'han anat publicant tampoc en van reflectir un augment significatiu. Com he dit abans, el suïcidi sempre és complex i és el resultat de molts factors que convergeixen.

Des del 2012 hi ha un programa específic per fer un seguiment especial de les persones que han realitzat un intent de suïcidi. Han hagut d'intensificar els contactes aquests dies?

Hem intensificat el seguiment telefònic i hem augmentat l'horari d'atenció per aquesta via, ja que hem hagut de suspendre l'atenció grupal que oferim i limitar les visites presencials com a mesura de prevenció de transmissió de la Covid-19.

Vuit de cada deu casos de suïcidi a Osona tenen diagnosticat un trastorn mental previ. Situacions com aquesta són especialment desequilibrants per a persones que ja pateixen alguna d'aquestes malalties?

Sí, és així. Des del servei de salut mental estem atents a aquesta situació i continuem atenent els pacients, prioritant la via telefònica per evitar contagis, però mantenint l'atenció que es necessita. Les infermeres de salut mental, per exemple, continuem amb totes les visites necessàries per als tractaments, i també continuem atenent a domicili aquells casos que ho requereixen. Per una altra banda, també s'ha de tenir en compte que la Covid-19 ha portat situacions amb molt malestar psicològic associat ja sigui pel mateix diagnòstic o pel procés de malaltia d'un familiar i també, lògicament, pel procés de mort. En aquest sentit, l'equip de psicologia es coordina amb el personal mèdic i de treball social del CHV per tal d'oferir atenció psicològica als familiars dels pacients ingressats que ho requereixen. A més, mantenim contacte amb els ABS per tal de donar assistència i fer seguiment telefònic a pacients i familiars que ho puguin necessitar.

Continua sent un tabú, el suïcidi?

Sí, continua sent un tipus de mort silenciada. A Catalunya hi ha gairebé el doble de morts per suïcidi que per accidents de trànsit cada any. Davant d'aquesta dada, molta gent se sorprèn. Perquè no

se'n parla. Molts supervivents (persones properes a qui ha mort per suïcidi) porten el seu dolor en solitud per aquest tabú i estigma que envolta el suïcidi. En aquest sentit, fa un any i mig es va posar en marxa un grup de supervivents a Osona amb l'objectiu de poder compartir experiències i parlar d'aquest tema. També anem sumant petites accions per intentar anar trencant aquest estigma, com per exemple programar alguna activitat encaminada a la sensibilització cada any entorn del dia mundial per la prevenció del suïcidi (10 de setembre).

Aquests dies es parla força de cuidar la salut física, però també caldria vetllar per la salut mental. Com s'hauria de fer?

Sí, és importantíssim! D'entrada, és molt important mantenir unes rutines que haurien d'incloure activitat física, menjar de forma equilibrada, mantenir-se ben hidratat, dormir de forma suficient i evitar el consum de tòxics, no ens inventem pas ara allò de *mens sana in corpore sano!* Llavors també és important incloure activitats que ens ajudin a relaxar-nos; aquí cadascú troba les que li poden anar millor: llegir, escoltar música, cuinar, ballar, cosir, dibuixar, pintar... A més, és important exposar-nos una estona al sol (sempre amb protecció!) i ara que es pot començar a fer alguna passejada, que impliqui algun contacte amb la natura si és possible. També pot ser útil escriure algun tipus de diari, ja que ens pot ajudar a processar i gestionar els nostres sentiments i emocions.

Aquests dies s'ha detectat, per exemple, una major demanda d'alcohol als supermercats. Com ho interpreta?

Bé, actualment el consum a bars i restaurants és zero, per tant és lògic que hi hagi més demanda als supermercats. De totes maneres, també és cert que hi pot

haver un augment de persones que desenvolupin alguna addicció en l'afrontament d'aquesta crisi, ho haurem d'anar veient i els companys del Centre d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències (CASD) estan al peu del canó en aquest sentit. El consum d'alcohol i altres drogues també incrementa el risc de suïcidi, per tant tenim diferents elements sobre la taula als quals cal que posem atenció.

Els sanitaris també estan sotmesos a un gran estrès emocional aquests dies. Són col·lectiu de risc també en aquest sentit?

Sí, els companys i companyes que estan a primera línia afronten situacions molt complicades.

"Estar socialment connectat i sentir-se part d'un grup és un dels components que formen part de la salut mental"

El servei de salut mental ha reestructurat l'equip de psicologia per poder ajudar i hi ha un grup de suport psicològic que ofereix atenció tant presencial com telefònica al personal, ja sigui assistencial com no assistencial.

Una de les lliçons d'aquesta situació és comprendre, tots plegats, que som vulnerables?

I tant! Suposo que ja ho sabíem, però aquesta situació ens ho recorda i ens ho fa més evident.

Estem mentalment preparats per afrontar situacions com l'actual?

Evidentment no, però a la vida tot són aprenentatges, oi?

Quin aprenentatge creu que es podrà treure, de tot plegat?

Des del meu punt de vista, penso que ens hem adonat que tenim més paciència de la que pensàvem. I hem après a mirar què i qui tenim a prop

nostre i el que ens envolta. Que coses que ens semblaven imprescindibles, no ho eren. Que el contacte físic es troba a faltar més del que imaginàvem. També penso que ha aflorat la solidaritat i la capacitat de pensar en els altres. I pensar en la nostra gent gran, on i en quines condicions viu. Crec també que el fet de reconèixer-nos vulnerables ha dotat de significat paraules que abans dèiem com ara "cuida't"... Aquests dies la sentim i la diam més que mai... I amb més significació que mai.

Una societat més individualista no afavoreix la salut mental, oi?

Estar socialment connectat i sentir-se part d'un grup és un dels components que formen part de la salut mental, però penso que en cap cas aquesta crisi sanitària signifiqui esdevenir una societat més individualista. Com ja he dit, aquesta situació està aflorant la solidaritat i també la preocupació envers els altres més enllà del cercle més íntim. Jo no sé preveure com ens farà canviar com a societat, però penso que no serà cap a una societat més individualista.

El futur immediat sembla que ens aboqui a un cert distanciament social...

Bé, com dius, estem parlant del futur immediat. Anirem veient dia a dia com avança tot. De totes maneres, el concepte que s'ha utilitzat de "distanciament social" penso que no és del tot encertat; hauríem de parlar més de "distanciament físic", ja que en cap cas s'evita el fet d'estar en contacte amb els altres, és més, hi ha casos en què aquest confinament està permetent que algunes persones es vegin més que mai gràcies a les noves tecnologies. Segur que tots sabem de persones poc avesades a l'ús de tecnologia que s'han convertit en autèntiques expertes en el tema de les videoconferències. Això permet contacte diari entre persones que abans potser només es veien un cop a la setmana o al mes. Evidentment que no és el mateix que poder-se trobar físicament, però no deixa de ser una connexió social.

SUBVENCIONS i BONIFICACIONS

AJUNTAMENT DE VIC · 2020

AJUTS ESPECIALS COVID-19

Ciutadania i famílies
Comerç i turisme
Empreses, autònoms,
emprenedoria i entitats

Consulta el calendari i on sol·licitar els diferents tipus d'ajuts al web: ajuts.vic.cat

Un ramadà atípic

La comunitat musulmana d'Osona i el Ripollès explica com ha afectat el confinament i les restriccions pel coronavirus a la celebració d'uns dies tan especials per a ells

St. Joan Abadesses/Vic

Ariadna Reche

Són les 7 de la tarda. Karim Ajaha és a casa seva, a Sant Joan de les Abadesses, esperant que s'acosti l'hora de sopar. "Avui crec que és a les 8.48", diu. Es regeixen pel calendari musulmà i també pels horaris que estableix la religió mundialment. Com tota la comunitat, dijous 23 d'abril van començar el novè mes del seu any i, amb ell, els 30 dies en dejuni (*sawm*) des de la sortida fins a la posta del sol. Fer-lo confinat per culpa del coronavirus se'ls fa estrany. "Si alguna cosa caracteritza el ramadà és la intensa vida social. Després de sopar amb la família i els amics menjar tradicionals, la gent va a les mesquites, que s'omplen", explica Tofik Puaftouh, portaveu de la comunitat musulmana de Vic. Aquest any tot és diferent.

Ajaha se solia llevar a les 5 de la matinada per poder esmorzar una mica abans que sortís el sol i anar a la feina amb la panxa plena. Tot i que algun any treballava com a cambrer, i la temptació li era present a tota hora, assegura: "El dia em passava més de pressa i no notava tant la gana. Ara se'm fa molt dur".

Soukaina El Adel, en el moment de trencar el dejuni. A dalt a la dreta, la taula de la família de Karim Ajaha i a sota, menjar típic d'aquests dies

Al mateix poble del Ripollès, Soukaina El Adel destaca la falta de contacte humà com el que se li fa més difícil. "És un mes per estar amb els avis, pares, germans... Normalment ens ajuntem per trencar el dejú i ara no ens podem veure", es lamenta. Aquest any, el seu

home menja a casa, sol, i ella a la feina, perquè fa horari de tardes. A Osona, un altre matrimoni que també ho està passant apartat de la família ho viu d'una forma molt similar. L'Atef i la Soukaina treballen tots dos i diuen que en aquest sentit no han notat canvis. "Trobem a faltar

poder fer un passeig un cop hem trencat el dejú i anar a casa de la família, que és tradicional i molt típic", diuen.

A casa dels Ajaha Dahan, precisament per no poder sortir, estan fent un ramadà més digestiu. "Gairebé només mengem verdures i fruita, molt pocs dies cuinem

carn", explica Karim Ajaha. Ara que sortir després de l'àpat a fer una mica d'esport o a caminar està permès, podran anar normalitzant la dieta. Els primers dies, però, haver de marxar al llit amb la panxa plena els creava molta indigestió i malestar. Malika Dahan, mare d'Ajaha, explica: "El ramadà per a nosaltres és un mes molt especial. I aquest mes no ho és d'especial, és trist, molt trist. No tinc ni ganes de cuinar".

A banda de l'àpat, els homes no poden anar a la mesquita a resar i ho fan des de casa, com habitualment fan les dones. El pare de Karim Ajaha, l'Abdeslam, que normalment es desplaçava a la petita mesquita de Sant Joan de les Abadesses per fer les oracions diàries d'aquest mes, ho fa des d'una habitació del seu pis.

La parella d'Osona considera que tot i les restriccions, a escala global i per la vida que ells porten, a Catalunya no hi ha tanta diferència. "Al Marroc es deu notar més perquè l'ambient al carrer en època de ramadà és molt festiu", diuen. Per fer una comparativa i que els lectors no musulmans puguin entendre la sensació, comparen la seva festivitat amb la nit de Nadal. "Seria com si el 24 de desembre, tothom s'hagués de quedar a casa sense poder fer el sopar de Nadal amb la família ni compartir els àpats, ni aquelles sobretaules. Simplement que el ramadà dura un mes i la nit de Nadal és una", explica l'Atef com a símil perquè aquí s'entengui millor.

"Sempre vivim de portes endins"

La visió del confinament des d'un dels dos convents de clausura que queden a Vic

Vic

Miquel Erra

Acumular dos mesos de confinament ha estat feixuc, desconcertant i aclaparador per a una gran majoria de gent. Per a elles, en canvi, esdevé el seu estat natural. "Sempre vivim de portes endins; és la nostra vida", descriu la mare Sílvia, priora del monestir de les Sagramentàries, un dels dos últims convents de clausura que queden a Vic; l'altre és el de Santa Teresa.

Implantada a Vic des de 1856, la comunitat de les Sagramentàries o Adoratrius Perpètuas compta actualment amb 14 germanes vivint al convent, la majoria arribades des de Mèxic o Ruanda. La mare Sílvia

admet que davant de la situació d'excepcionalitat i dolor que està provocant la crisi sanitària del coronavirus elles només hi poden aportar la seva persistent "pregària". Una oració que aquests dies dediquen "a tota la humanitat", però molt especialment "al personal sanitari, que està tenint un paper molt important".

Conscients que en ple segle XXI el seu model de vida contemplativa desperta "molta incomprensió", la priora reconeix que la gent "no està acostumada" a haver de recloure's a casa. Per ella, però, pot esdevenir una oportunitat per "retrobar-nos a nosaltres mateixos". I és que, crisi d'abast mundial com aquesta conviden a la

La recepció del convent de les Sagramentàries, aquests dies tancada al públic. Han preferit no sortir a la fotografia

reflexió: "Què en traurem, de tot plegat? Com afectarà les vides de tothom?", es pregunta. "És preocupant", insisteix, buscant novament consol en el seu credo: "Els humans no som res. Estem en mans de Déu".

El fet de viure habitualment recloses els ha servit, en aquest cas, per evitar que el coronavirus entrés al convent. Per més seguretat, a més, aquests dies han mantingut tancada tant la porta de la recepció com la de l'es-

glésia, que dona pel carrer de l'Escola, tal com se'ls va aconsellar des del Bisbat de Vic. La comunitat disposa d'accés a internet –el caràcter multicultural de les germanes ho justifica– però només l'usen en casos puntuals.

La preinscripció escolar començarà el 13 de maig de manera telemàtica

Per garantir l'equitat, també es podrà fer de forma presencial, només amb cita prèvia, entre el 19 i el 22 de maig

La preinscripció escolar per al curs 2020-2021 es podrà dur a terme, de manera telemàtica, del 13 al 22 de maig per als ensenyaments de primer i segon cicle d'educació infantil, educació primària i educació secundària obligatòria (ESO).

La preinscripció, també telemàtica, per als ensenyaments postobligatoris serà: del 27 de maig al 3 de juny, en el cas de batxillerat; del 2 al 8 de juny, els cicles de grau mitjà d'FP i d'arts plàstiques i disseny, i del 10 al 17 de juny, en el cas dels cicles de grau superior d'FP i d'arts plàstiques i disseny.

A causa de les circumstàncies extraordinàries per la Covid-19, i com a prevenció davant la propagació, el Departament d'Educació

promou la preinscripció de manera telemàtica. El tràmit es podrà fer tot en línia, a través del portal preinscripcio.gencat.cat. Així, s'elimina la necessitat de presentar la sol·licitud i la documentació en paper al centre, i queda substituïda per utilitzar el formulari telemàtic i enviar la documentació necessària –escanejada o fotografada– mitjançant un correu a la bústia electrònica oficial

del centre demanat en primera opció. Per a les llars d'infants, s'acceptarà la sol·licitud emplenada per correu electrònic.

Amb tot, i per tal de garantir l'equitat, aquelles famílies que no tinguin els mitjans per dur a terme el procediment telemàtic disposaran d'uns dies per poder lliurar les seves sol·licituds de forma presencial. La preinscripció presencial estarà disponible a partir del 19 de maig i fins al 22 de maig inclòs. A les llars d'infants, es podrà fer de forma presencial

durant tot el termini de preinscripció. Per fer-ho, caldrà demanar cita prèvia al centre que les famílies hagin escollit en primera opció trucant per telèfon o a través d'internet.

Pel que fa a la cita prèvia, aquesta serà accessible des dels webs de cadascun dels centres i des del web del Departament d'Educació, durant les 24 hores del dia. Cada centre determinarà el seu horari d'atenció al públic, segons les necessitats. És per això que els webs dels centres, en un lloc visible, inclouran la informació sobre l'horari, correu electrònic, telèfon, així com

Enguany molts centres no han pogut fer portes obertes

l'eina de cita prèvia.

A causa del tancament de centres per la Covid-19, enguany molts centres educatius no han estat a temps de dur a terme la jornada de portes obertes. Atès que aquests només podran obrir per als tràmits administratius de preinscripció, no serà possible realitzar visites als centres. Per això, hauran d'incloure informació a la pàgina web amb tot el detall possible de les característiques del centre i del seu projecte educatiu, per oferir tota la informació que les famílies necessiten per fer la tria de centre.

Preinscripció presencial amb seguretat

Per a les famílies que hagin de fer ús de la cita prèvia i la preinscripció presencial, podran obtenir a les webs dels centres la informació

necessària per dur el tràmit amb total garantia de salut i seguretat.

Com a mesures de prevenció, els centres han de recordar a les famílies la recomanació de portar mascareta i guants. A més, al centre hi ha d'anar el menor nombre possible de persones a fer les gestions (preferiblement, una sola persona).

Els responsables de centres han d'avisar les famílies que han de portar la documentació per poder-la escanejar o fotocopiar i, si pot ser, la sol·licitud emplenada des de casa. En el cas que el centre prevegi que farà emplenar les sol·licituds en paper, convé recomanar que portin el seu propi bolígraf.

No poden acudir a fer les gestions les persones de grups d'especial vulnerabilitat o en període de confinament, o que presentin símptomes. En aquest cas, poden autoritzar per escrit a una altra perso-

na a portar la sol·licitud i la documentació.

D'altra banda, s'estableix la neteja diària dels espais i la ventilació periòdica de les instal·lacions; la instal·lació de mampares de protecció per als treballadors –i quan això no sigui possible, garantir al màxim la protecció individual dels treballadors–, i l'ús de mascaretes quirúrgiques, pantalles protectores facials i guants per al personal que faci atenció al públic, així com gel hidroalcohòlic.

Període de matriculació

Pel que fa a la formalització de la matrícula, el centre ha de gestionar el tràmit a través de cites prèvies, utilitzant l'eina corporativa o el telèfon. També es podrà substituir la gestió presencial per a la confirmació de matrícula i l'enviament de la documentació necessària a través d'un correu electrònic a la bústia del centre.

Els alumnes de 2n cicle d'educació infantil, primària i ESO podran formalitzar la matrícula del 13 al 17 de juliol. En el cas del primer cicle d'educació infantil, serà entre el 17 i el 23 de juny. Els alumnes de batxillerat podran fer la matrícula del 8 al 14 de juliol –els pendents de l'avaluació de setembre, del 7 al 10 de setembre–. Els dels cicles de grau mitjà i grau superior d'FP i d'arts plàstiques i disseny, entre l'1 i el 7 de setembre. El calendari de preinscripció i matrícula per a la resta d'ensenyaments es pot consultar al web preinscripcio.gencat.cat

Per evitar desplaçaments, es podrà fer tot el tràmit de forma telemàtica

Establiment del barem en els criteris de prioritat

A l'educació primària, ESO i batxillerat –excepte la modalitat d'artístic– tenen preferència els alumnes que provenen d'un centre adscrit al centre demanat. A ESO i batxillerat, només per a alguns centres, també tenen preferència els alumnes que cursen simultàniament ensenyaments professionals de música i dansa i programes esportius d'alt rendiment.

En tots els ensenyaments obligatoris i el batxillerat, per a l'ordenació de les sol·licituds s'apliquen a continuació els

criteris generals de prioritat, que són els següents:

- Si actualment hi ha germans matriculats al centre o el pare, mare, tutor legal hi treballa: 40 punts.
- Per proximitat del domicili o del lloc de treball al centre sol·licitat en primer lloc (només una opció):
  - Domicili a l'àrea de proximitat del centre: 30 punts.
  - Lloc de treball a l'àrea de proximitat del centre: 20 punts.
  - Domicili al mateix municipi del centre: 10 punts.

- A la ciutat de Barcelona, domicili al mateix districte del centre: 15 punts.

- Si el pare, mare o tutor legal reben l'ajut de la renda garantida de ciutadania: 10 punts.
- Per discapacitat igual o superior al 33% de l'alumne o d'un familiar de primer grau: 10 punts.
- En el batxillerat també es té en compte la nota mitjana.

Com a criteris complementaris de desempat, hi ha el de família nombrosa o monoparental (15 punts).

Les sol·licituds s'ordenen segons criteris de prioritat

L'oposició de Santa Eugènia reclama millores a la xarxa viària després de la mort d'un home

Santa Eugènia/Vic

EL 9 NOU

Els grups SomSEB i Independents de Santa Eugènia de Berga han fet un comunicat reclamant mesures urgents per millorar la xarxa viària del municipi després que un treballador de l'escorxador morís el passat 22 d'abril quan tornava de la feina i un segon continuï desaparegut. Els dos grups mostren el seu condol als familiars de la víctima, i denuncien que Santa Eugènia "no té cap via d'entrada ni sortida en condicions". També asseguren que la infraestructura viària general "és precària, deficient i insuficient". Tot i que l'accident es va produir a l'antic camí de Santa Eugènia, quan la crecuda del cabal del riu es va emportar els dos treballadors, que anaven en bicicleta, lamenten que la carretera B-520 –la carretera de Vic a Santa Eugènia– és estreta, no té vorals i molts usuaris abusen de la velocitat. Per aquest motiu, "no permet la convivència de vehicles motoritzats amb bicicletes i vianants". En el comunicat, els dos grups lamenten també que Santa Eugènia no disposi "d'un enllaç viari directe cap a la C-17 o la C-25".

D'altra banda, l'Ajuntament de Vic ha anunciat que dilluns començaran les obres al gual inundable sobre el riu Gurri on fa quinze dies va morir un home i en va desaparèixer un altre. L'actuació estava prevista abans de l'accident i consistirà a reparar els desperfectes del temporal.

El suspèn cautelarment de militància i li retira les competències al Consell d'Osona

ERC obre un expedient a Josep M. Freixanet arran de la crisi en el procés selectiu del gerent

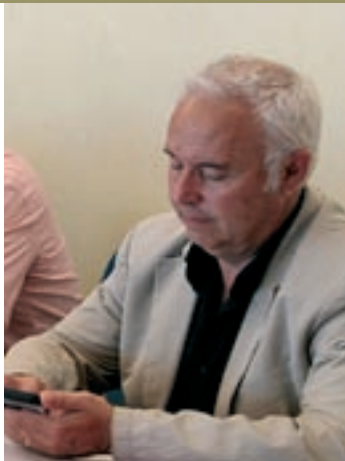
Santa Eugènia/Vic

EL 9 NOU

Aquest diumenge a última hora del vespre ERC va fer públic un comunicat en què anuncia que l'executiva nacional del partit ha aprovat l'obertura d'un expedient disciplinari a Josep M. Freixanet. L'expedient, tot i que el comunicat no ho diu explícitament, neix de la crisi arran del procés de selecció del gerent del Consell Comarcal d'Osona. ERC ha decidit suspendre'l de militància fins que es resolgui l'expedient.

L'expedient, s'explica des del partit, s'ha aprovat un cop conclusa la investigació duta a terme pel responsable de compliment ètic arran de dues denúncies internes "d'interferir a favor d'un candidat en un concurs públic". "L'informe constata de manera inequívoca la seva responsabilitat en comportaments tipificats com a molt greus pel codi ètic del partit", afegeix el text. Per aquest motiu, ERC exigeix a Freixanet que abandoni totes les responsabilitats institucionals que ostenti per la seva militància, "tant al Consell Comarcal d'Osona com a l'Ajuntament d'Olost". El partit, conclou el text, ha procedit a retirar-li les competències que venia desenvolupant al Consell Comarcal a l'espera de la resolució definitiva de la comissió de garanties.

Consultat per EL 9 NOU sobre aquest expedient, Freixanet s'ha limitat a dir que exercirà el dret a defensa

Josep M. Freixanet

Ell assegura que exercirà el dret a defensa i que té el suport de la major part de l'executiva d'Osona

–"que fins ara no he tingut"– i ha assegurat que en una executiva extraordinària

del partit a Osona, que es va fer via telemàtica aquest diumenge, "la majoria de companys m'ha donat suport". "No crec que jo sigui el problema; el problema no entén de jerarquia i, quan és a dalt, pot comprometre la institució", ha dit de manera críptica i sense esmentar cap nom en el que es pot interpretar, però, com un dard cap al partit i cap al president del Consell, Joan Carles Rodríguez, també d'ERC. Rodríguez, al novembre, ja el va apartar de les reunions del consell de direcció del Consell. Aquest moviment era una rèplica del terratrèmol per l'elecció del gerent, que va esclatar quan només 5 dels 11 aspirants van superar un test psicotècnic. Aleshores, el Consell va decidir ajornar les entrevistes, l'última fase de la selecció. Després es van fer i es va concloure el procés sense més incidències amb el nomenament de l'exregidor de Vic Jaume Colomer.

Ferit en un accident de parapent a Centelles

Centelles Un parapentista que es volia enlairar des del Puigsagordi va patir un contratemps per un possible problema tècnic divendres a vespre a Centelles. Els Bombers van desplaçar-hi tres dotacions, entre les quals membres del GRAE, el servei especialitzat en rescats. Segons els Bombers, la víctima, un veí de Vilanova de la Sal resident a Centelles de 39 anys, va patir diversos cops i li va resultar especialment afectat un turmell. El ferit va ser traslladat pels serveis sanitaris a l'Hospital Universitari de Vic. Els serveis d'emergències hi van treballar unes dues hores.

Un sisme de magnitud 3,6 es percep a Osona

Vic Un sisme de magnitud 3,6 i que tenia com a epicentre la comarca de la Selva es va percebre divendres a Osona. Segons va informar Protecció Civil, no hi va haver danys. El terratrèmol es va produir a 3/4 de 3 del migdia i a una profunditat de 5 quilòmetres. El 112 va rebre diverses trucades de gent que havia notat el tremolor.

Havia estat president de la Ribetana i de la Penya Blaugrana de la Vall de Ribes

Mor Joan Dordas, l'alcalde de Campelles dels últims nou anys

Campelles

Jordi Remolins

Joan Dordas, actual alcalde de Campelles i conseller comarcal al Ripollès, va morir diumenge als 65 anys després de diversos anys lluitant contra una llarga malaltia. Durant els darrers nou anys Dordas ha estat governant Campelles amb majoria absoluta, després de succeir Manel Palau al capdavant del consistori. La implicació de Dordas en la política local va produir-se sota les sigles de PM, una llista associada al PSC, si bé posteriorment va fer-ho amb AM, una llista també d'esquerreres, però en aquest cas vinculada a ERC, malgrat que en declaracions a EL 9 NOU havia defensat que els candidats de pobles petits poguessin fer-ho en llistes obertes sense necessitat d'estar sota el paraigua de cap partit. Durant els seus mandats al capdavant de l'Ajuntament, Dordas va promoure el festival d'estiu Campelles Emociona i també

Joan Dordas

es va produir el descobriment de l'antic castell del municipi, amagat sota un turó, que ha de convertir-se en un dels futurs atractius turístics del poble.

En els dos darrers mandats també havia estat conseller comarcal, on va ser molt crític amb la darrera aliança entre el PSC i MES amb Junts per Catalunya que va acabar donant la presidència

a Joaquim Colomer. De fet, Dordas es va mostrar molt decebut amb el PSC. A banda de la seva activitat política, Dordas també ha estat una persona activa en la vida social de la vall de Ribes, sobretot en l'àmbit esportiu. Durant anys va ser president de la Ribetana FC, el club de futbol de Ribes de Freser, i també de la Penya Blaugrana de la Vall de Ribes.

La mort de Dordas ha causat una gran commoció al Ripollès. Des de l'Ajuntament de Campelles parlaven d'un buit i un dolor "irreparables". Al compte de Twitter del Consell Comarcal del Ripollès el definien com una persona treballadora, compromesa amb el territori "i per damunt de tot, molt bona persona". El president del Consell del Ripollès, Joaquim Colomer, mostrava el condol per la pèrdua "d'un gran alcalde i enamorat del Ripollès". ERC i el conseller comarcal Sergi Albrich recordaven el seu somriure i els bons consells.

Carmen Tamargo i Rodríguez

Ha fallecido cristianamente el día 7, a la edad de 89 años.

E.P.D.

Su esposo, Juan Francisco Muñoz Marín; hijos, José Luis (†), Mª Carmen y Esther; nietos, Arnau y Adrià; sobrinos, primos y demás familia les participan tan sentida pérdida y les ruegan la recuerden en sus oraciones.

Se celebrará la ceremonia más adelante, cuando las circunstancias lo permitan. Se comunicará oportunamente.

Domicilio: Plaça Osona, 2, 4º 3ª.

Vic, maig de 2020

L'excalde de Tona deixa l'Ajuntament entre retrets després de 21 anys, però no descarta tornar-hi

Salom diu haver estat víctima “del ressentiment i l'arrogància”

Tona

Miquel Erra

Josep Salom va oficialitzar dijous al vespre, durant el primer ple telemàtic de la història de Tona, la renúncia a l'acta de regidor després de 21 anys al consistori, 12 dels quals com a alcalde (del 2007 al 2019). Salom va aprofitar per treure pit del “llegat ingent” de la seva etapa de govern i va assegurar haver estat víctima “del ressentiment, la rancúnia i l'arrogància” de l'entorn de l'actual equip de govern.

Salom va recordar que a les darreres eleccions Junts per Tona van ser la llista que va obtenir “més vots i més regidors” i va lamentar les “maniobres contra la meua persona” per evitar un seu quart mandat. L'excalde va aprofitar per agrair “el treball i la fidelitat” dels regidors que l'han acompanyat tots aquests anys, així com “el rigor i la professionalitat” del personal de l'Ajuntament. “No hi ha un privilegi més gran que servir el poble on has nascut, vius i estimes”, va sentenciar. I es va adreçar a l'actual equip de govern per desitjar-los “sort”; no tant “pel que sou”, sinó “pel bé del poble”. Malgrat que “portem un any estancats”, va reiterar, “encara sou a temps de fer les coses ben fetes”. Salom va dir als seus companys de grup municipal que el seu pas al costat “és el millor favor que us puc fer per deixar pas a nous lideratges i noves maneres de fer”. Malgrat haver estat víctima “de la part més miserable i fosca de la política”, Salom no va tancar la porta a un

HISTÒRIC PRIMER PLE VIRTUAL L'última imatge de Salom com a membre del consistori serà virtual. L'Ajuntament va celebrar els primers plens telemàtics. Entre l'ordinari i l'extraordinari es van allargar fins a 1/4 de 12 de la nit

retorn a mitjà termini: “No em retiro, m'enretiro; els servidors públics amb vocació no ens retirem mai i el futur no està escrit”.

Salom, que ja havia avançat la intenció de plegar a finals de gener en una entrevista a EL 9 NOU i EL 9 TV, va presentar la instància a mitjans de març, però la complexitat generada per la crisi del coronavirus no ha permès convocar un ple fins dijous passat. Un últim ple que tampoc va escapar de la polèmica. Salom va recordar que el seu grup va sol·licitar, el 18 d'abril, la convocatòria d'una sessió extraordinària per presentar un plec de mesures per pal·liar els efectes de la crisi. El ple es va fixar per aquest passat dijous, però just després d'un d'ordinari, amb la qual cosa l'excalde ja no hi va poder assistir. Salom va acusar l'alcalde, Amadeu Lleopart, d'“insensibilitat democràtica” per no haver acceptat, com a mínim, canviar l'ordre dels dos plens.

Lleopart va defensar en nom de l'equip d'alcaldia que els va semblar “més lògic” començar amb un ple on el govern exposés “els antecedents de tot el que hem fet”, abans de passar a debatre les propostes de l'oposició. Lleopart va admetre que ser acusat d'insensibilitat democràtica “pesa una mica”, però fidel al seu tarannà va evitar el cos a cos i es va limitar a citar Gandhi: “La recompensa es troba en l'esforç i no en el resultat. Un esforç total és una victòria”, li va adreçar a Salom, reconeixent que 12 anys al capdavant de l'alcaldia “comporten molts esforços i molt treball”.

Els seus companys de grup també li van dedicar paraules d'elogi. Marc Poveda, que li pren el relleu com a portaveu de Junts per Tona, li va agrair haver estat el seu mentor i va sentenciar que “ets el millor alcalde que Tona hagi pogut tenir mai”. El següent a la llista és Marc Vidal.

Excés de bona fe

L'equip de govern s'absté en l'aprovació de les mesures de l'oposició com a gest per assumir-ne algunes, però la ‘badada’ li suposa un sí a totes

Tona

M.E.

Si el ple ordinari va acabar tens, l'extraordinari va fregar el desconcert. Aquest segon ple havia de debatre el paquet de mesures que Junts per Tona proposava per pal·liar els efectes de la Covid-19. Just abans, en el ple ordinari, l'equip de govern ja havia inclòs un punt per exposar l'ampli ventall de mesures que ja té en marxa. El debat, a cavall dels dos plens, semblava encaminat a trobar punts d'acord entre uns i altres (el regidor del PSC es va alinear amb l'equip de govern), però el final va ser inesperat.

Aixequem i ERC van acceptar alguna de les propostes de Junts per Tona, com la de crear una taula local de coordinació, obrir una línia d'ajuts a comerços que no puguin pagar el lloguer o reforçar el suport a les entitats. En canvi, va declinar obertament aquelles que plantejaven la “condonació” o “bonificació” directes sobre impostos i taxes, com l'IBI o els residus, “perquè la llei no ens ho permet”, va advertir la regidora d'Hisenda, Judit Sardà, més partidària d'estudiar línies d'ajuts específiques, algunes de bracet amb la Mancomunitat.

Marc Poveda, que va con-

siderar “insuficients” les mesures anunciades i va reclamar “més valentia” a l'equip de govern, va demanar de posar a votació la totalitat del paquet proposat, en lloc de punt per punt. Amb la voluntat de no tombar-ho tot, l'equip de govern es va abstenir, sense ser conscients que això implicava acceptar tot el conjunt.

Un intent a la desesperada de repetir la votació es va trobar amb l'advertiment del secretari de possibles impugnacions, tal com també va apuntar Marc Poveda. L'equip de govern preveu esmenar alguns dels punts de l'acord, per “inaplicables”, en propers plens.

CURS 2020-2021

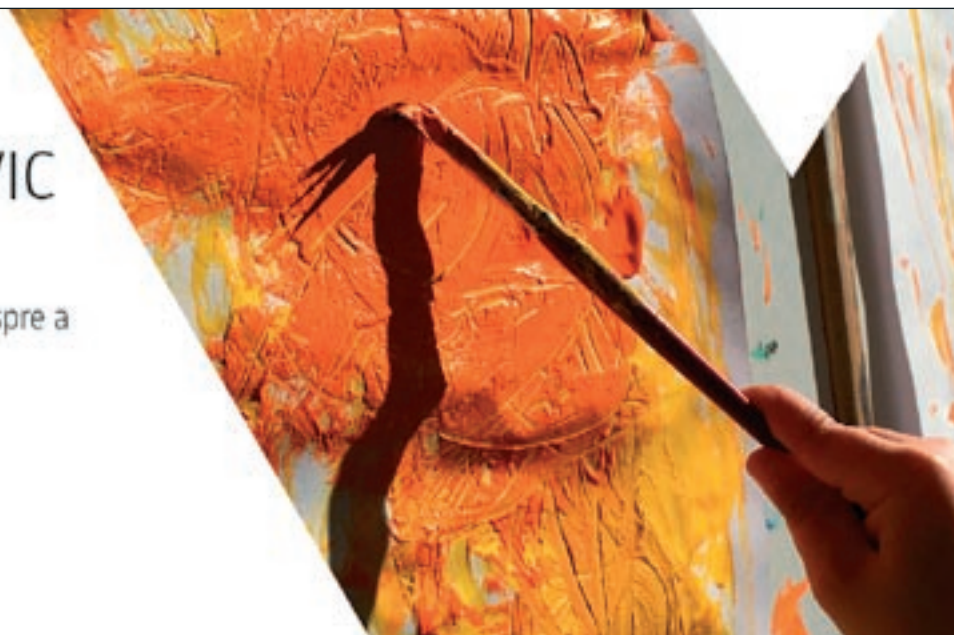
PREINSCRIPCIÓ ESCOLES BRESSOL MUNICIPALS VIC

Presentació de sol·licituds del 18 al 27 de maig.

Presentació del projecte educatiu el 14 de maig de 8 a 9 del vespre a través de videoconferència mitjançant Zoom.

Cal inscriure's a escolesbressol.vic.cat per la presentació.

 ebmv@vic.cat

EL 9 NOU

Després de vuit setmanes de la publicació del decret d'estat d'alarma, i amb el vistiplau del Congrés a una nova pròrroga de quinze dies, l'obligat i necessari esforç ciutadà per confinar-se com a solució per frenar la propagació de la Covid-19 ha donat resultats. El pic de la malaltia ja s'ha superat, la xifra diària de defuncions disminueix, les UCI es van buidant i els contagis retrocedeixen. Ara és l'hora d'obrir una nova etapa: la d'un progressiu desconfinament per retornar a una quotidianitat que ja tothom assumeix que serà diferent. Per arribar-hi,

Un desconfinament amb disfuncions territorials

però, transitarem a diferents ritmes, circumstància que generarà disfuncions. En són exemples Osona i el Ripollès, comarques que pertanyen respectivament a les regions sanitàries de la Catalunya Central i Girona. Dins una regió sanitària, com dins una comarca, conviuen realitats molt diferents. La incidència del coronavirus a la Vall de Camprodon o al Lluçanès,

zones amb baixa densitat demogràfica, res té a veure amb la que s'ha registrat en àrees més urbanes. Per això no ha agradat haver de continuar a la fase 0, la més restrictiva. A les regions sanitàries que passen a la fase 1 –a Catalunya només són Tarragona, Terres de l'Ebre i Alt Pirineu– ja es poden fer desplaçaments dins la mateixa regió sanitària, reunions

de fins a deu persones o es poden obrir terrasses de bars i restaurants amb la meitat de la capacitat autoritzada. A l'hora d'aixecar les restriccions, no és fàcil trobar l'equilibri entre les ganes de passar pàgina per mirar endavant i la prudència d'evitar un rebrot que ens fes anar enrere. De totes maneres, caldria trobar fórmules per ajustar les decisions a cada

realitat. De la mateixa manera que la província no és la unitat territorial més idònia per regir la desescalada tampoc ho és la regió sanitària. Les àrees bàsiques de salut (ABS), o agrupacions d'ABS, en tant que unitats més homogènies, presentarien menys disfuncions. Però, ara, més que jugar a fer mapes, el que cal demanar és que els missatges siguin clars, que amb l'aval tècnic pertinent es facin passos endavant i que més que mesures coercitives es confiï en la responsabilitat ciutadana. El grau de civisme que demostrem cadascun de nosaltres serà el millor indicador per mesurar l'èxit de la desescalada.

La fi de les set vides polítiques d'un gat vell

Xavier Rius Sant
Periodista

Josep Anglada, que va ser molts anys cap de la segona força política de Vic, sempre em deia que era gat vell i queia dempeus i que tenia més vides que un gat. I els que hem seguit la seva trajectòria hem comprovat com judicis que semblava que tenia perduts, finalment els guanyava. I fets que succeïen al voltant de la seva persona que a altres polítics haurien significat la fi de la seva carrera, a ell no l'afectaven.

Va crear Plataforma Vigatana l'any 2001 sense un ideari clar, més enllà del no a la immigració. Però de seguida va trobar gent amb un projecte similar, com el pediatre del Vendrell August Armengol, i va crear Plataforma per Catalunya. Les manifestacions a Premià l'any 2002 contra una mesquita li van donar els minuts de glòria a TV3 suficients per donar-se a conèixer, no com el franquista deible de l'ultra Blas Piñar que havia estat, sinó com el català disposat a defensar la gent de casa. I un cop entra a l'Ajuntament de Vic l'any 2003, aprofita la conjuntura numèrica de l'alcalde d'Unió Jacint Codina, que amb 10 regidors n'hi calia un més per a la majoria necessària pel dia a dia, i en lloc d'apostar per la geometria variable se serveix en alguns casos d'Anglada per ser 11, atorgant-li una capacitat d'influència que no tindrà cap altre grup de l'oposició. I en un context que sovint les relacions entre l'alcalde i els regidors de CDC que són al govern no sempre són fluides, molts veïns quan tenen un problema en lloc d'anar al regidor o el tècnic de l'àrea s'acostumen a anar a Anglada, que trucarà a l'alcalde i resoldrà la queixa. L'amenaça de fer sortir al carrer a més gent que la que es va manifestar a Premià contra la mesquita fa que Codina aconsegueixi que una església cristiana pentecostal d'immigrants que ja ho té tot a punt per obrir i els permisos en regla voluntàriament renunciï a fer-ho.

Quan plega Codina el 2007 i Unió es queda sense cap de llista, Duran Lleida porta Vila d'Abadal a

Inhabilitat per a l'exercici de la política, la sentència que condemna l'exregidor de Vic a retornar 180.000 euros a PxC és l'estocada final

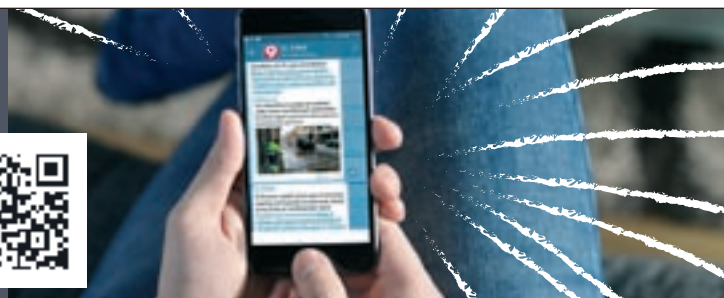
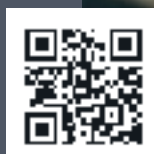
Vic, que en la presentació de la candidatura li fa el millor favor a Anglada. Així, l'alcalde dirà que "Vic ha sigut generosa donant els mínims vitals als immigrants, però ara hem de fer que compleixin els deures", afirmació que no és més que una legitimació del que diu Anglada, que als immigrants se'ls dona tot i de franc. La llista de CiU baixarà i Anglada pujarà. Quatre anys després vindrà l'ascens a cinc regidors. I la destitució que li fan els seus, al més estil operació Valquíria, desactivant-li minuts abans els comptes de correu electrònic, Facebook i Twitter per tal que no pugui maniobrar quan es faci públic la destitució, mostra que els mètodes que tant se li critiquen a ell també eren els propis dels seus regidors. La resta ja és prou conegut, amb l'estocada de fa un any de la condemna a inhabilitació per presentar-se a les eleccions, que va avortar

la seva possible continuïtat a l'Ajuntament de Vic i va perjudicar el seu nou partit, Som Identitaris, que només va obtenir representació a Manlleu.

El passat dimarts el Jutjat de Primera Instància número 5 de Vic va fer pública una sentència que condemna Anglada a retornar 180.679 euros que, abans de ser destituït, va traspasar dels comptes de Plataforma per Catalunya als de Plataforma Vigatana, que només controlava ell. El text de la sentència mostra el galimaties econòmic de com funcionava el partit. L'entrellat de la qüestió és que Anglada, sense que ho sabessin els altres membres de PxC, va fer diverses transferències des dels comptes de PxC als de Plataforma Vigatana, on acaben els diners de la subvenció que rep PxC pels 67 regidors aconseguits el 2011 o la part de les assignacions mensuals que reben cada mes els regidors dels seus respectius ajuntaments. PxC acusarà Anglada de quedar-se'ls per viure i per comprar-se un Mercedes. I Anglada ho justificarà davant el jutjat al·legant que els diners van anar per pagar un préstec personal de 75.000 euros a nom d'ell que li va fer el partit ultra flamenc, Vlaams Belang, un altre sense cap mena de contracte del FPO austriac de 100.000 euros arribat com a les pel·lícules en un maletí, un tercer préstec de 12.500 euros del British National Party, i un quart préstec a un militant de Vic. Anglada també al·legarà que va destinar prop de 30.000 euros per pagar els deutes a la Seguretat Social de Plataforma per Madrid, primer intent d'exportar la marca a l'Estat espanyol, que va acabar com el rosari de l'aurora i el seu promotor és ara a la presó per matar i esquarterar una dona. I els únics pagaments de deutes que la sentència reconeix provats que Anglada va fer amb diners traspasats a comptes de Plataforma Vigatana és precisament el deute a la Seguretat Social de l'experiment madrileny, perquè evidentment hi ha els comprovants. I per això la sentència estipula que Anglada ha de retornar a PxC la quantitat de 180.679 euros. Fora de l'Ajuntament de Vic i amb l'espasa de Dàmocles d'haver de respondre amb el seu patrimoni a aquest deute, tot fa pensar, sense que qui això signa desitgi cap mal en l'àmbit personal a ningú, que a un gat, encara que tingui moltes vides, algun dia també li arriba el final.

Si vols estar al dia de tot, uneix-te al canal de Telegram d'EL 9 NOU

<https://t.me/el9nou>

Ja hi tornem a ser

Lluís Llord
Professor i guia turístic

Anem tornant lentament a la *normalitat*. I ho poso entre cometes perquè de ben segur que algunes coses no tornaran a ser com eren, o els costarà; però en veig d'altres que em sembla que no hauran canviat.

Sento darrerament que es facilitaran tests per detectar la malaltia als esportistes professionals abans que no pas al personal sanitari o del comerç que treballa de cara al públic; sento també la presa que té el sector immobiliari per tornar a ser el motor de l'economia, al qual respecto, evidentment, però que ens porta a una via morta si li donem la categoria de pilar bàsic del creixement. Sento veus que auguren i esperen el retorn de la mobilitat i la circulació, tan frenètica i saturada, la del col·lapse continu; en definitiva, veus i veus que sospiren el retorn del consum com a única idea per subsistir.

Té la seva lògica, és clar, subsistir, sobreviure, però s'havia dit molt que així anàvem mal encaminats; en el pic del confinament ens hem omplert la boca que ens caldrà replantejar moltes coses, i ara resulta que no som capaços de canviar el rumb de res, que anhelem el retorn a allò que tampoc no ens omplia pas tant, i ja està.

Amb l'ajuda dels mitjans i de l'*establishment* que ens aborric i atitella, ens considerem incapaços de fer res per sostenir el descens en la contaminació atmosfèrica, acústica... que tan necessari creiem que és; incapaços per perllongar la recuperació que ha fet la natura, que tan positivament hem considerat i que sembla tan vital per al nostre futur. Incapaços de valorar prou els avantatges del descens de revolucions, del ritme frenètic que no ens duia enlloc més que a la insatisfacció permanent, fins i tot a aquells que acaparaven molt més del que podien consumir –a voltes ho hem apuntat com una de les causes del que ens està passant–. Tots hem parlat de canviar la manera de viure, la relació amb

CARME MOLLIST

els espais –l'urbanisme, l'habitatge on hem estat confinats–, la relació amb un mateix i amb l'entorn més pròxim, però sembla que no tinguem idees que ens permetin evitar el retorn al passat recent, de fa unes setmanes.

I tot això, a més a més, acceptant capcots la idea

Se'ns gira feina a mantenir el que hem après aquests dies: estar pròxims als que estimem, als que ens envolten, als veïns, als amics, a la gent gran o als que passen dificultats

que ara ens tocarà patir, i patir de veritat, i que patiran encara més, sobretot, els que ja ho feien abans; què hi farem. Encara gràcies. Quin poder que té la por!

I com a resultat, acceptar, també capcots, que no és hora de fer res a favor de la igualtat social, o la de gènere; ni res per la igualtat en deures i drets –canvio l'ordre expressament–; no és hora de lluitar

a favor dels drets civils, polítics, culturals... perquè ara no toca, hi ha altres *prioritats*.

Doncs se'ns gira feina. Feina a mantenir el que hem après aquests dies: estar pròxims als que estimem, als que ens envolten, als veïns, als amics, a la gent gran, als que passen dificultats o tenen més necessitats. Sí, pròxims emocionalment malgrat que el confinament ens hagi impedit el contacte físic. Se'ns gira feina a continuar traient el millor de nosaltres, per estar bé amb un mateix i encomanar-ho. Feina a no jutjar, i a acceptar la gent tal com són; feina a no creure tant en el guany immediat i superficial forjat a base de derrotar els altres. Jo diria que en tot això hem canviat –una mica, si més no–, i seria una llàstima no treure'n profit, perquè potser és l'única porta que tenim per assolir canvis més profunds, per superar aquest sistema –de valors, sobretot– que tants de nosaltres veiem que hem de donar per acabat.

I l'única manera, alhora, de no badar, de no buscar-nos excuses o mirar cap una altra banda quan ens enfonsen la sanitat, quan la corrupció és per tot arreu, quan el model energètic es fa insostenible, les llibertats ens són robades, la pobresa i l'abandonament s'escampen, l'entorn natural es degrada... quan l'abús és acceptat amb normalitat.

Bústia

Una sortida per oblidar

Fa un munt de dies que estem confinats. Molt sacrifici, patiment i incertesa. Som 2 de maig, les 7 del matí, per fi el dia tan esperat. Puc sentir el cor batejar. Estic nerviós, feliç i esperançat. Començo a veure la llum. Vaig a córrer fins a la creu de la Miranda. Quins bons records, gairebé he perdut la noció del temps. Surto de la Guixa i és com si estigués tot preparat. L'ordi espigat, flors de diferents tonalitats, arbres plens de fulles, algun esquirolet saltant, ocells cantant, vaques pasturant i un sol radiant. No hi falta cap detall. Tot al seu lloc, tot en harmonia. Per fi poder trepitjar camins, ho estem aconseguint, ja queda poc. Tot anirà bé. Tornarem a veure la família, els amics, compartirem aficions, tornarem a treballar, a anar als mercats, parcs, restaurants, cines... Poder tornar a estar a prop dels uns dels altres. Gaudir de les coses més senzilles, més insignificants, que fins ara potser no n'èrem prou conscients ni tampoc li donàvem massa importància. Després d'una estoneta corrent, arriben les primeres pujades i apareix algun grup. Segueixo el meu camí, i gent, més gent. Gairebé ningú va sol. Sembla que no hem entès les recomanacions. Començo a qüestionar-ho tot, a fer-me preguntes, però no soc capaç de trobar cap resposta. Almenys alguna de coherent. Arribo a dalt de la cruïlla, un grup de 12 persones petant la xerrada com si res estigués passant, com si res fos important. Eren 12, com els apòstols. Nostre Senyor no hi era, segurament havia marxat al veure el comportament d'aquesta gent. Bromes a part, sembla que estem perdent la xaveta. De sobte, tinc un dubte. Què faig?

Vaig fins a dalt la creu? Ho he de fer, he promès que faria unes quantes fotos. Finalment hi arribo. Res sembla igual a l'última vegada que hi vaig estar. No estic gaudint d'aquesta vista tan espectacular de la plana, no he pogut contemplar la natura, ni gaudir del cant dels ocells. Què està passant? Què estem fent? No som responsables, ni solidaris, ni som conscients del que tenim. Hi ha gent que no surt de casa perquè han perdut un ésser estimat, uns altres per no estar motivats o simplement perquè han perdut la il·lusió. També hi ha que està malalt. Nosaltres, els que som afortunats, a la primera oportunitat que tenim ho estem tornant a espatllar tot. Tinc un amic que diu que l'home és un càncer per al planeta. Quina raó que tens, Xevi. Llavors ens queixarem si tornem a fer un pas enrere. Si no podem anar a treballar, si estem amb un ERTE i encara no hem cobrat. Quin exemple estem donant als nostres fills. Si us plau, posem-hi una mica de voluntat, encara que només sigui un granet de sorra. Siguem conscients que la nostra llibertat acaba on comença la dels altres. Arribo al final de la sortida, ja torno a ser al poble, davant del forn de pa. Hi veig set persones fora de la botiga amb una separació més que prudent, amb les mascaretes posades, esperant el seu torn per entrar. Només els puc veure els ulls, però és suficient, estan plens d'il·lusió. Ja en tinc prou. No calia anar tan lluny. He trobat el que buscava, gent solidària, amb molt de respecte als demés i a prop de casa. Gràcies a aquests veïns per donar-me esperança, m'agradaria pensar que tot ha estat un malson.

Josep Aulet Vila La Guixa-Sentfores

Reflexions del confinament

Després d'aquests dos mesos ja ens hem acostumat a fomentar l'harmonia i la convivència a la llar, amb un horari consensuat i establint rutines. Hem après junts, fent un ús responsable de les noves tecnologies. Els conflictes formen part de la convivència i són una oportunitat per aprendre. Sempre cal respecte entre tots. Escoltar i preguntar per entendre, no per discutir. També hem après a buscar estones per compartir amb la família, aprenent a respectar, a riure, a comunicar-nos millor, per enfortir els vincles entre tots els membres, valorant el temps que estem tots junts, fomentant espais de conversa i de complicitat, aprofitant per gaudir de moments de jocs en família, i, com no, implicant tots els membres en les tasques de la llar. Però ens cal també buscar temps per a un mateix, gaudir de no fer res, perquè sovint l'avorriment és el motor de la creativitat. Disposar d'un espai personal i íntim. Aprofitar per estar en calma amb un mateix, reservant moments per fer allò que a un li ve de gust. Com a éssers humans i socials que som, no estem acostumats a la privació de llibertat per moure'ns. Aquest confinament, primer es viu amb indignació, després ve la resignació i finalment no ens queda altre remei que l'acceptació. Però també caldria tenir tots present que hi ha uns valors que es diuen prudència, responsabilitat i sentit comú; no sempre s'han pres les decisions més adreçades, ni per part d'uns ni dels altres. Potser valdria més que no sortissin tant els polítics pels mitjans, i

(Continua a la pàgina 18)

(Ve de la pàgina 17)

en canvi més els metges que ho viuen en primer pla les 24 hores, i alguns hi han deixat la salut i la vida. Molts aplaudiments de suport que estan molt bé, però no serveixen a la pràctica per a res, no aporten més diners per a la investigació i la recerca biomèdica; en canvi, no es valora suficientment el treball, la donació, l'esperit de servei i l'entrega generosa dels metges i altre personal sanitari. Seguint unes normes bàsiques d'higiene sempre (no tan sols ara), de distanciament (les aglomeracions mai són beneficioses), i res d'espais tancats i calents (cal que passi l'aire), no caldria haver-ho paralitzat tant tot i, sobretot, tractar-nos amb un total infantilisme. Els adults sabem fins on podem arribar, una cosa és la prudència i una altra l'obligatorietat. L'aïllament i el sedentarisme són extremadament perjudicials, sobretot en les persones de més de 50 anys. Quantes vegades hem sentit a dir: no em matarà el virus, sinó la solitud! El que compta és l'estat físic, mental i emocional, no tant l'edat. No moure's perjudica moltíssim, perquè algunes de les pèrdues que comporta l'envelliment es contraresten amb l'activitat, es perd massa muscular i vitamina D, a part de l'augment de depressions, trastorns d'ansietat i estrès posttraumàtic, que requeriran tractament especialitzat. La recepta per portar una vida saludable és estar ben acompanyat i estimat, relativitzar les coses, evitar del tot l'estrès, i aprendre a viure relaxat i amb calma, així es pot ser feliç. Aquesta crisi ha generat molta incertesa social, també econòmica, que tardarà molt temps a recuperar-se i pagarem el seu cost entre tots. Com més retard en la desescalada, més empreses tancaran i més augmentarà l'atur. En lloc de voler-ho parar tot, cal una tornada a la normalitat per arrencar l'economia, amb precaució, i no amb tantes normes. La crisi ha fet evident un sistema de vida del tot vulnerable. Però aquesta vulnerabilitat fa que sobresurtin unes grans virtuts, la humilitat i la solidaritat, tot i que alguns no ho aprendran mai. Perquè encara hi ha qui, cobrant 4.000 euros nets al mes, i molt més, es queixa que serà molt més pobre i amb menys qualitat de serveis. Potser si se suprimissin molts alts càrrecs, polítics, diputats, senadors, directors generals, diferents càrrecs de confiança, gerents d'empreses privades i públiques, determinat col·lectiu de funcionaris... si es limitessin tots els salaris a no més de 3.000 euros, la societat milloraria i es generaria una bossa econòmica per ajudar la sanitat de tots, les pensions i l'atur. Però, malauradament, qui té la cadira assegurada i la butxaca plena sempre li sembla que és poc. Quanta gent ha sofert ERTO? En canvi, n'hi ha que continuen cobrant. Com diu el refrany, *com més se'n té, més se'n vol*. I parlar clar, sense embuts, no es fa, i menys públicament, perquè com diu algú, hem de guardar la reputació i les aparences per no perdre el lloc de treball i les amistats. Doncs no, mai hem d'estar callats davant la incertesa i vulneració de drets, a tots nivells. Som lliures!

Montserrat Rosell Pujol **Vic**

Felicitat ocellaire

Ara que vivim tancats com alguns ocells de companyia a dins d'una gàbia, encara que nosaltres tenim la sort de tenir la finestra oberta tot i que hem de respectar uns horaris per traspassar-la, miro com les petites aus lliures estan molt relaxades. Canten, volen, però mai ho fan espantats. No hi ha gairebé ningú al carrer, per tant, per què haurien d'estar esvalotats? Ara sí que ells viuen la seva vida. No els espanten els pocs sorolls de cotxes, ni de motos. Fins i tot s'acosten al balcó. Miren com mai ho havien fet, reflen i observen el seu entorn d'una manera diferent. M'imagino que aviat faran els seus nius i, és clar, escolliran els millors llocs. No pensen que un dia els humans tornaran a la vida normal, o sigui a fer soroll, alguns deixaran deixalles allà on no toquen, per no parlar d'aquells que els tiraran alguna pedra per passar el temps! Com sempre, aquests petits animalons s'adaptaran com fa anys amb nosaltres, i malgrat els nous inconvenients seguiran el seu destí. M'agradaria escoltar dels humans el mateix. De moment tots són laments... però cal recordar que la vida continua i alguna cosa haurem après d'aquesta situació.

Albert Altés Segura
Vic

Generació Covid-19

A causa de l'impacte social produït per aquest maleït virus, serà una generació que marcarà un abans i un després en la societat del segle XXI. Tant ells com nosaltres hem estat testimonis excepcionals d'un esdeveniment que ha escrit unes planes de la història contemporània. Encara que la seva trajectòria vital s'ha vist truncada en uns moments de plenitud, i dins d'una etapa educacional imprescindible per als seus futurs, podran sens dubte tirar endavant, ja que tenim una capacitat exponencial de superació, inherent a la joventut, i uns llegats històrics dels avis, que impertèrrits n'han superat moltes. A més, han copsat la realitat i la flaqueza de l'home vers un ens quasi invisible més poderós que les armes.

Lluís Ferrer
Figaró-Montmany

Reflexionar

El diccionari defineix molt bé aquesta paraula: "pensar profundament"; dit en termes col·loquials, "no prendre decisions sense solta ni volta". Hem de reconèixer que som de caràcter impulsiu i que acostumem a reflexionar quan ja l'hem cagat. Però això quan passa a nivell particular, entre nosaltres, sempre és més assumible. Però quan és en l'àmbit institucional es fa difícil acceptar-ho, i si a més hi ha

hagut víctimes per falta de reflexió, llavors ja és imperdonable. Ara hi ha qui es dedica a profetitzar la història en futur. Imaginem-nos si ha de ser difícil quan ni tan sols som capaços de posar-nos d'acord en la història passada. Confonem la previsió amb certificació i això és perillós perquè fàcilment crearem falses perspectives i tornarem a disposar d'allò que no tenim. Ara hauríem de pensar en com refer la desfeta, i sí, reflexionar. Podríem pensar com activar el turisme nacional. Si som capaços de fer-ne una anàlisi ens adonarem que ens hem preocupat més de conèixer altres països que el nostre. A més d'un si ens pregunten per zones monumentals i costums de ciutats del món segur que en tindrem més informació que no del que tenim al costat. Potser valdria la pena passar uns dies en una ciutat propera. Allotjar-nos en un dels seus hotels quatre o cinc dies, com si ens haguéssim perdut en una ciutat a cents de quilòmetres, i visitar el que tenim prop de casa nostra i conèixer les seves catedrals, els seus museus, els racons més desconeguts, etc. Els impostos que pagaríem es quedarien a casa, al nostre país, no al veí. Segur que podríem obtenir els millors preus dels hotels tal com els fan a aquells que ens visiten. Tota Espanya és plena d'història que coneixem menys que la d'altres ciutats de països llunyans. Val la pena pensar-hi. Però tenim moltes altres coses en les quals hem de reflexionar per millorar un futur que ens ha deixat ple de dubtes el passat. La ciència ens ha facilitat una vida més llarga en condicions força acceptables. Però la societat no va pensar que tot i així no deixava de ser vulnerable. Ara s'ha fet evident. Ha de servir per alguna cosa. Tampoc estàvem tan convençuts de la importància, en les xarxes industrials, del teixit empresarial dels autònoms. Veurem les conseqüències d'haver-ne deixat caure tantes en el temps que dura la pandèmia. Refer aquest sector serà tan difícil com recuperar l'activitat industrial i comercial. Tampoc ens havíem adonat de tot el que necessitàvem de la pagesia, la ramaderia, les granges, la pesca i tot el que ens proporciona l'alimentació necessària. Una vegada més s'ha evidenciat que els marges comercials i els beneficis són en tot l'entramat que va del productor al consumidor. Segur que ens haurà servit per saber comprar directament, a millors preus, i amb millors beneficis per als productors, fent ús de les possibilitats que ens dona la tecnologia. Hem après que des de casa podem fer molts treballs que reduiran considerablement despeses de desplaçament en benefici de l'empresa i el treballador. Bé, segur que podria anar seguint amb més reflexions. Però queda clar que qui ha de passar més hores pensant on s'han d'aplicar mesures per reconduir-ho tot és qui governa. El problema seguirà si no es posa l'esforç a triar les persones capacitades per fer-ho. Fins avui no n'hem sabut i possiblement els que serien capaços de fer-ho, veient com es manipula i es corromp tot, prefereixen quedar-ne al marge.

Josep M Perramon i Colomer
Tona

Celebrar el 2 de maig

Agnès Boixader
Mestra jubilada

Posarem el 2 de maig a totes les agendes per celebrar l'esclat d'alegria d'aquest segon dia de maig del 2020 i recordar en el futur la sortida després de set setmanes tancats. Escoltava l'avi Tonucci, un *niñólogo* com li agrada denominar-se, parlar del desconfinament i demanava que tots els governs encertin a premiar adequadament tots els sanitaris, obrin un debat sobre com tenir cura dels ancians i encertin a regalar el primer dia de normalitat als infants. Diu que els infants han estat uns autèntics campions i mereixen ser obsequiats amb un primer

dia de ciutats lliures, de vehicles i altres perills, perquè puguin jugar amb seguretat i llibertat, en qualsevol plaça, carrer, parc o racó. Un dia perquè la ciutat estigui a plena disposició dels infants.

Normalment la primavera comença al març però aquest any ho ha fet el 2 de maig i tot ha lluit esplèndid perquè la natura ha regalat dies clars i de sol càlid. De menuda, a l'escola de monges, celebrava el mes de maig perquè era el mes de la verge Maria i totes seguíem les pregàries que ens imposaven i fèiem l'ofrena de flors amb aparent devoció. Al mes de maig l'església i els vorals del pati s'omplien de colors, que foragitaven el blanc i negre d'aquells temps. Ara, com aleshores, colors i olors anuncien la desitjada llibertat. Però avui els ritmes de les estacions venen marcats per déus

diferents, entre els quals el consum és el guanyador. Ni la verge Maria ni sant Josep són prou rellevants i han estat arraconats pel Dia del Pare i el Dia de la Mare, imposicions d'un mercat que ens fa celebrar, en un sol dia, allò que la vida té de més permanent: la maternitat i la paternitat. Si has estat mare o pare no pots deixar de ser-ho, ni que perdís el fill. Mentre trobem maneres més encertades i menys consumistes de regalar-nos dies, cosa que em fa qüestionar per què no hi ha un Dia de l'Avi i de l'Àvia, proposo ser atrevits i demanar possibles de difícil realització. Seguint la petja de Tonucci, fem un regal anual als infants i fem que la natura també ho pugui agrair, demanem que cada mes de maig sigui un mes sense cotxe. El mes de maig l'hem de reservar perquè els infants disposin de la ciutat, hi preparin jocs o treballs i n'estudiïn l'entorn a consciència, sense el risc i la contaminació dels cotxes. Que tot el mes de maig se sentin lliures de trobar-se i abraçar-se en ple carrer i puguin fer propostes per noves zones d'esbarjo per a la resta de l'any!

Identitat

Jordi Castellet i Sala
Teòleg i escriptor

Durant els anys 2010, la política mundial va canviar dràsticament, de manera que una nova demanda de caire identitari es va acabar imposant, fos a casa nostra, fos a Hongria, Hong Kong, la Xina, el Pròxim Orient o la mateixa Àfrica. Des d'aleshores, les idees de nació, religió, raça, gènere, ètnia o classe han acabat substituint una noció més àmplia i inclusiva sobre la qüestió de qui som: simples ciutadans. De fet, la revolució humanista del segle XVIII, sorgida principalment de la Revolució Francesa, va aprovar la declaració dels drets dels ciutadans. Nogensmenys, el que el segle XX va batejar com els drets de l'home, en canvi havia començat com atribuït a aquells que viuen en una ciutat, els ciutadans.

Tots recordarem el crit reivindicatiu de Josep Tarradellas, el 23 d'octubre de 1977, en sortir al balcó del Palau de la Generalitat. No va cridar: "Catalans i catalanes!", sinó que va exclamar exactament: "Ciutadans de Catalunya, ja soc aquí!". Quim Monzó (1952) explica que, amb el català actual, en lloc de "soc" diria "estic": "Ja estic aquí!". Tarradellas (†1988) venia de la tradició republicana, certament, imbuïda pel discurs de la República Francesa, on havia passat els llargs anys d'exili, d'altra banda.

Es podria dir, doncs, que la reivindicació dels drets de l'home, que tampoc de la persona, continuen sent el cavall de batalla: qui té drets i qui no?, qui és ciutadà, per tant, legal d'un país i qui no ho és? Semblaria més aviat que els debats europeus i mundials es continuen centrant en aquestes qüestions; més de drets adquirits que no pas de drets innats de tot ésser humà, l'home, cridat a ser persona; subjecte de drets i de deures.

"Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en dret. Són dotats de raó i de consciència i han de comportar-se fraternalment els uns amb els altres", diu el primer article d'aquesta declaració d'intencions firmada a l'ONU el 10 de desembre de 1948.

Segons aquest principi, els éssers humans, en néixer, encara no són persones, ni homes, ni dones. Tot

Les desigualtats han marcat la política contemporània junt amb els sentiments d'humiliació patits per diverses nacions

el que no digui l'article quedarà pendent, perquè un no neix a la Lluna, ni en l'espai, sinó en un territori concret, dins d'unes circumstàncies històriques, econòmiques i socials. Aquestes facilitaran o impediran que aquell ésser humà sigui reconegut, primer, com a home, després com a persona i, finalment, com a ciutadà, amb un estat com a organització política que el defensi i el protegeixi. Qui diu que, acabat de néixer, no se li negui la pau, l'esta-

bilitat, la capacitat de progrés i la llibertat personal? Qui diu que aquell ésser humà no se l'empenyi a l'exili, a la deportació o, fins i tot, a l'esclavitud, sota una justificació legal ben assentada? Esdevenir ciutadà, quina titànica tasca per desenvolupar encara al segle XXI!

Tot al llarg de la història, les persones s'han trobat en desacord amb les seves societats. Però tan sols en els temps moderns s'ha sostingut l'opinió que l'autèntic jo intern és intrínsecament valuós i que la societat exterior es revela sistemàticament errònia i injusta en la valoració del jo personal. No és el ser interior el que ha d'ajustar-se a les regles de la societat, sinó aquesta la que ha d'ajustar-se al que les persones i les comunitats entenen.

El jo intern esdevé, ara, la base de la dignitat humana, però la natura d'aquesta identitat esdevé variable i ha anat canviant al llarg del temps. En moltes cultures antigues, la dignitat tan sols s'atribuïa a unes poques persones, el faraó, el cèsar i sovint a guerrers espartans disposats a arriscar la pròpia vida en el curs d'una batalla. En altres societats, la dignitat s'atribueix a tots els éssers humans, basant-se en el seu valor intrínsec com a persones. En d'altres casos, la dignitat es deu a la pertinença a un grup més gran de memòria i d'experiència compartides.

Ara bé, aquest sentit interior de la dignitat personal humana demana el reconeixement dels altres, de la comunitat. No n'hi ha prou que un mateix ho tingui clar, sinó que esdevé necessari que l'altra gent en sigui conscient i actuï en conseqüència. De fet, l'autoestima brolla del reconeixement de part dels altres. Per aquest biaix, la política de la identitat abasta una gran part de les lluites polítiques del món contemporani, des de les revolucions democràtiques fins als nous moviments socials, des del nacionalisme i l'islamisme fins a la política dels campus universitaris. Hegel (†1831) ja havia argumentat que la lluita pel reconeixement havia estat el principal impulsor de la història humana, una força clau per comprendre l'emergència del món modern. Les desigualtats econòmiques sorgides en els darrers cinquanta anys han marcat la política contemporània, intensificant-se combinats amb els sentiments d'humiliació patits per nacions com Síria, Afganistan, Xina i, en tot un altre ordre, Catalunya.

LA BOTIGA D' EL 9 NOU

Només per a subscriptors i socis

Al facilitar les vostres dades accepteu expressament la política de privacitat de Premsa d'Osona, SA, que podeu consultar a www.el9nou.cat

Conjunt de paelles Jata Ful Granite.

Grill JATA full inducció KILIMANJARO 28cm
Paella JATA full inducció SF324 24 cm GRANITE PFLUON
Paella JATA full inducció SF328 28 cm GRANITE PFLUON

Per només **55€**

Inclou enviament a domicili

Sandvitxera Tefal SM155012 de 700 W i per a 4 unitats.

Per només **26€**

Inclou enviament a domicili

Feu la vostra reserva trucant al **93 889 49 49** o bé entrant a **el9club.cat**, aboneu l'import i en menys d'una setmana rebreu el producte a casa.

Es pot reservar fins al **22-05-2020** inclòs.

Segons l'Institut d'Estadística de Catalunya la renda familiar disponible bruta per habitant va augmentar a tot Catalunya el 2017 –l'últim any amb dades disponibles– en un 1,3% de mitjana. La mitjana era de 17.200 euros. El Ripollès tenia exactament aquesta mitjana, mentre que Osona i el Moianès estaven per sota. Les tres comarques van augmentar en relació amb el 2016. Osona, un 3%; el Ripollès, un 3,9%, i el Moianès, un 5,7%.

La renda per habitant va pujar més al Ripollès que a Osona l'any 2017

Osona tenia una renda de 17.000 euros; el Ripollès, de 17.200, i el Moianès, de 16.200

Vic/Ripoll/Moià

Dolors Altarriba

La renda per habitant a Osona el 2017 –l'últim any amb dades disponibles– va ser de 17.000 euros. És la setena comarca amb més renda de Catalunya per darrere del Barcelonès (19.400), el Baix Llobregat (17.900), el Garraf (17.300), el Maresme (17.200) i el Ripollès (17.200) i ha anat pujant posicions des de l'any 2010. Es manté per sota la mitjana catalana i augmenta un 3,9% respecte a l'any anterior, el 2016. De fet, en els darrers quatre anys ha pujat en més d'un 10% i això es deu a la recuperació econòmica dels darrers anys, que s'anava mantenint fins a l'actual estat d'alarma pels efectes de la Covid-19.

A Osona, els salaris representen més de la meitat del total de la renda (un 59,4%), 2,6 punts menys que l'any anterior. Els ingressos procedents de l'excedent brut d'explotació (rendes empresarials i professionals, majoritàriament) representen el 21%, mentre que les prestacions salarials, un 19,5%, per sobre la mitjana catalana (19,3%). Pel que fa a la renda dels set municipis de més de 5.000 habitants, el que la té més alta és Vic, seguida de Taradell, Torelló i Tona, amb la mateixa quantitat, Centelles, Roda de Ter i Manlleu.

El Ripollès, per la seva banda, és la quarta comarca

RENDA FAMILIAR PER HABITANT ANY 2017

Dades en euros. Font: Idescat

OSONA	17.000	RIPOLLÈS	17.200
Vic	17.300	Ripoll	16.900
Manlleu	14.900		
Torelló	17.200		
Tona	17.200		
Centelles	16.800		
Taradell	17.800		
Roda de Ter	16.200		
		MOIANÈS	16.200
		Moià	15.400
		CATALUNYA	17.200

INGRESSOS DECLARATS A L'IRPF ANY 2017

Dades en euros. Font: Idescat

OSONA	21.337		
Gurb	27.562	Calldetenes	21.458
Sant Julià	27.562	Les Masies Voltregà	20.884
Tavernoles	26.179	Torelló	20.810
Folgueroles	24.059	Centelles	20.552
Seva	23.522	Roda	20.308
Santa Cecília	23.246	Sant Hipòlit	20.963
Taradell	22.604	Sant Quirze	20.261
Viladrau	22.087	Sant Pere	19.875
Santa Eulàlia	22.085	Manlleu	19.795
Tona	22.034	Prats	19.289
Les Masies de Roda	22.026	Balenyà	18.742
L'Esquirol	21.817	Santa Eugènia	18.522
Vic	21.671		
RIPOLLÈS	20.274	MOIANÈS	21.412
Camprodon	21.282	Collsuspina	22.687
Sant Joan	20.834	Moià	21.155
Campdevàdol	20.547	Castellterçol	21.130
Ripoll	20.287		
Ribes	19.855		
		CATALUNYA	23.760

del rànquing amb més renda, situació que ha mantingut els darrers anys, des del 2014.

Té una renda de 17.200 euros per habitant que prové en un 51,7% de la remuneració

d'assalariats, un 22,4% de l'excedent d'explotació i un 25,8% de les prestacions

socials. És la comarca amb el percentatge més alt en aquest apartat i això es deu al fet que hi ha molta població envellida. De fet, el percentatge és el mateix de la població major de 65 anys (un 25,5%). Es manté com la segona comarca de Catalunya amb la dada en prestacions més alta, per darrere del Berguedà. En aquest rànquing, Osona és la tercera. El creixement de la renda al Ripollès respecte a l'any 2016 va ser d'un 3,9%. Ripoll, l'única població amb més de 5.000 habitants que surt al llistat, té una renda de 17.900 de mitjana.

El Moianès és de totes tres la comarca amb una mitjana de renda més baixa, de 16.200 euros per càpita, i Moià té una mitjana més baixa, de 15.400 euros. Tot i així, és de les que més ha crescut de Catalunya respecte a l'any anterior (un 5,7%), per darrere del Pallars Sobirà. El 56% de les rendes li arriben per la remuneració d'assalariats, un 25,9% d'excedent d'explotació i un 18,1% de les prestacions socials.

En referència a Catalunya, totes tres comarques no destaquen ni per les que tenen més renda ni per les que la tenen més baixa. Dels 216 municipis de més de 5.000 habitants i capitals de comarca que s'analitzen, 61 estan per sobre de la mitjana catalana. Destaquen amb les rendes més altes Matadepera (Vallès Occidental) i Alella (Maresme), mentre que les rendes més baixes són a la Sènia i Ulldecona (Montsià) i Lloret de Mar (la Selva). El municipi amb el percentatge més elevat d'ingressos d'assalariats és Guissona, a la Segarra (72,8%), seguit de Celrà (69,3%), al Gironès.

PREUS AGRARIS

Llotja de Bellpuig (4-5-20)

CONILL: 1,74 (-0,09)
 POLLASTRE VIU: 0,79 (=) - 1,15 (=)
 POLLASTRE SACRIFICAT: 1,38 (=) - 1,87 (=)
 OUS: xl: 1,35 - l: 0,93 - m: 0,85 - s: 0,68
 GALLINA LLEUGERA: 0,08 (=)
 GALLINA SEMIPESADA: 0,25 / 0,26 / 0,27 (=)
 GALLINA PESADA: 0,07 (=)
 GALL: 0,05 (=)
 ESTRUC: S.C.

Llotja de Vic (8-5-20)

PORC: 1,720 / 1,732 (-0,071)
 GARRINS RAÇA: recollida: 18/20 (=)
 PARTIDA GRAN: 61,50/63 (-6)
 ANOLLS (des de 351 kg): 3,82 / 3,67 / 3,40 / 3,25 (-0,02)
 VEDELLS (fins a 350 kg): 3,87 / 3,68 / 3,48 / 3,34 (-0,02)
 FRISONS (+ de 211 kg): 3,36 / 3,28 / 2,02 (=)

FRISONS (fins a 210 kg): 3,16 / 3,08 / 1,64 (=)
 VEDELLA(261/300 kg): 3,74/3,60/3,49(-0,04)/3,17 / 2,48(=)
 VEDELLA(221/260 kg): 3,80/3,64/3,53(-0,04)/3,26/2,47 (=)
 VEDELLA(180/220 kg): 3,84/3,64/3,51(-0,04)/3,26 / 2,46(=)
 VACA: 2,60/2,40/2,15/1,85/1,40/1,20 (=)
 FRISÓ: 25 / 85 (=)=
 ENCREUAT: 90 / 215 (=)=
 TÒFONA NEGRA: 180-300 (preu des del 6 de març)

Mercolleida (8-5-20)

PORC VIU selecte: 1,302 (-0,053)
 LLETÓ 20 kg: 41 (-6)
 XAI (23 a 25 kg): 2,50 (=)
 XAI (25 a 28 kg): 2,45 (=)
 OVELLA DE VIDA: 75 / u (=)
 BLAT PINSO: 198 (-9)
 BLAT PA: 204 (-10)
 MORESC: 180 (-3)

ORDI LLEIDA: 170 (-5)
 COLZA: 330 (-15)

Llotja de Barcelona (5-5-20)

GARROFA: 210/t (=)
 GARROFA FARINA: 200/t (=)
 SOJA PAÍS: 335 (-3)
 MORESC UE: 182/t (-1)
 BLAT: 204/t (-4)
 ORDI PAÍS: 174/t (-3)
 FARINA DE PEIX: 1.030 (=)
 GIRA-SOL: 232 (-2)
 MILL: 475 (+55)
 COLZA: S.C.
 SORGO: S.C.

Grans del Lluçanès (8-5-20)

GRA DE COLZA: 344,25 (+7,75)

Gurb obre un expedient a Costa Foods per posar, com a Roda, cambres sense permís

S'està en el procés de resoldre les al·legacions

Gurb

D.A.

L'Ajuntament de Gurb té obert un expedient disciplinari a l'empresa càrnia Costa Foods per posar dues cambres frigorífiques portàtils sense permís. L'expedient està en procés de resoldre ja que l'empresa ha presentat al·legacions. L'empresa, que des de fa uns mesos té llogada la concursada Incar Foods a Roda, té el mateix conflicte amb el consistori rodenc. Per poder encabir més carn en refrigeració i congelació ha situat cambres frigorífiques portàtils i temporals. En el cas de Roda, veïns de la zona s'han queixat del soroll (vegeu EL 9 NOU del dijous 30 d'abril).

El grup Costa és present a Osona amb la sala de desfer i elaboració de l'illa càrnia (antiga Càrnica Toni-Josep), la planta de Gurb (antiga Càrnica Solá), la participació a Esfosa i la gestió amb voluntat d'adquisició a Incar Foods. Nascut com a

fabricant de pinsos (Pensos Costa) i tenidor de granges, el *holding* aragonès Costa Food Group ha entrat aquesta setmana a l'accionariat del grup andalús Aviserrano, del sector avícola, que té les empreses Avinatur, Jovi Serrano, Pavisó Alimenta-

El grup Costa ha entrat ara al mercat avícola

ció i Serrano Protein. Ho fa adquirint-ne el 50% de les accions. Amb aquesta incorporació preveu una facturació agregada de 1.550 milions d'euros i té uns 4.000 treballadors. També ha adquirit els últims anys les empreses Casademont, La Nuncia i Industrias Villar. Amb l'activitat alimentària opera a 107 països. El grup controla també una divisió d'energies renovables, una d'indústria química, una d'hoteleria i una d'automoció en forma de concessionaris de cotxes.

Vic

EL 9 NOU

El catedràtic emèrit d'Economia Aplicada de la UAB, Josep Oliver, serà el proper convidat a l'Àgora d'Opinió prevista per al 20 de maig. Serà també el primer ponent que farà la xerrada de forma no presencial i via telemàtica (a través de l'eina Zoom) a causa del coronavirus. Precisament, la xerrada versarà sobre els efectes de la Covid-19 a mitjà termini sobre l'economia catalana. Des de l'organització –on hi ha Creació, la UVic-UCC, el Consell Empresarial d'Osona, la delegació a Osona de la Cambra de Comerç, el Casino de Vic i EL 9 NOU– s'ha trobat interessant la visió que pot donar Oliver, acostumat a estudiar l'economia catalana també des dels àmbits locals en una situació que ni era previsible ni té cap precedent.

Oliver, que serà presentat pel president de Creació, Josep Arimany, ha estat vice-

Josep Oliver

rector de la UAB i director del Departament d'Economia Aplicada de la mateixa universitat, a més de membre a diversos comitès del govern de la Generalitat i l'administració pública. Actualment és membre del Consell Assessor pel Desenvolupament Sostenible (CADS) i codirector del Think Tank EuropeG, un grup d'opinió i reflexió

en economia política. Té, entre d'altres, els premis Catalunya d'Economia i el Joan Sardà del Col·legi d'Economistes i és autor de nombrosos treballs sobre economia catalana i espanyola. L'any 2017 va publicar *La crisis en España*, on dona la seva visió de l'afectació de la crisi financera encetada l'any 2007 i els desequilibris que la van provocar.

L'acte començarà a les 9 del matí i durarà fins a 2/4 d'11. Un cop acabi la conferència hi haurà un temps per a preguntes i col·loqui entre els assistents. L'única diferència en el format habitual és que es farà a distància.

Aquesta és la dinovena Àgora d'Opinió, un espai que va començar a caminar l'any 2013 amb una conferència de l'aleshores degà de la FEC de la UVic, Xavier Ferràs, sobre innovació. Ara es fa dos cops l'any. La darrera va ser el novembre passat a Manlleu amb Koldo Saratxaga, creador del NER (Nou Estil de Relacions).

Frigorífics Ferrer renova el certificat IFS amb un 96,54%

Vic Frigorífics Ferrer ha renovat el certificat de qualitat internacional IFS amb una nota de 96,54%, que els situa en el nivell més alt. L'empresa s'està preparant per obtenir la mateixa certificació per garantir la seguretat dels productes que manipulen, així com el segell internacional MSC/ASC en matèria de sostenibilitat en bona part dels productes, ja siguin procedents de pesca salvatge o de piscifactoria.

Fins al setembre es poden justificar els ajuts Leader

Vic El DARP ha aprovat donar temps fins al 30 de setembre per justificar els ajuts Leader de l'any 2018 i per tant poder fer les inversions previstes fins aleshores. Durant l'estat d'alarma molts d'aquests projectes han quedat aturats, sobretot si els calia fer obres. La resta de terminis administratius es mantenen perquè tots els grups d'Acció Local (n'hi ha a Osona, el Ripollès i el Moianès) treballen de forma telemàtica.

ACTUALITAT EMPRESARIAL

Taradell S'ha constituït la societat Taradell Habitat, SL, dedicada a l'activitat immobiliària com la promoció d'immobles i la compra i venda d'aquests. Capital: 358.732 euros. Administrador solidari: Lourdes Baulenas Viñets i Rafael Rubio Torrico. Adreça: c. Dues Soles, 3, porta 1.

Vidrà S'ha constituït la societat Evolució Forest, Societat Limitada, destinada a la prestació de serveis forestals, formació forestal no reglada, ramaderia, turisme, lloguer de maquinària, construccions i obres en fusta i explotació d'activitats agropecuàries. Capital: 3.000 euros. Administrador únic: Miquel Casas López. Adreça: Mas Vilaró, s/n.

Ripoll S'ha constituït la societat Orgànic Pirineu-Ripollès, Societat Limitada, dedicada als serveis d'hostaleria i bar. Capital: 3.000 euros. Administrador solidari: Ramon Serra Vila i Marta Andreu Losantos. Adreça: plaça Gran, 6, baixos.

Sant Quirze de Besora S'ha constituït la societat La Coromina Finques, SL,

dedicada a la compra i venda, lloguer i administració en general de béns immobles. Capital: 3.000 euros. Administrador únic: Mònica Torns Esquerra. Adreça: Mas la Coromina, s/n.

Pardines S'ha constituït la societat Promoció Pardines 2019, Societat Limitada, dedicada a la promoció immobiliària, compra i venda d'edificis construïts directament o a través de tercers. Capital: 43.000 euros. Administrador solidari: Fernando Magrans Rodríguez i Antonio Manuel Castro Larrubia. Adreça: c. Puigbó, 13.

Ripoll S'ha constituït la societat Bauxell-Boada Solutions, Societat Limitada, dedicada als serveis de bugaderia i assecatge en règim d'autoservei. Capital: 3.100 euros. Administrador únic: Anna Casanovas Bona. Adreça: carretera de Barcelona, 13.

Moià S'ha constituït la societat Shizenna, SL, dedicada al comerç a l'engròs i al detall, importació i exportació, intermediació i distribució de tota mena

de productes de perfumeria, cosmètica i activitat relacionada amb aquest sector. Capital: 3.000 euros. Administrador únic: Jordi Castellet Torrents. Adreça: c. Tosca, 32, 2n pis.

Manlleu S'ha constituït la societat Casa Vostra Osona, SL, dedicada a la promoció immobiliària, la construcció, ampliació i reforma de tota mena d'immobles. Capital: 3.000 euros. Administrador conjunt: Xavier Pons Puigdollers i Alexandra Salvans Cornellas. Adreça: Via Ause-tana, 4.

Castellterçol S'ha constituït la societat Castellterçol Piscinas, SL, dedicada a la construcció especialitzada així com d'edificis no residencials. Capital: 3.000 euros. Administrador únic: Carlos Julio Valle Montero. Adreça: plaça Doctor Fargas, 5, 3r pis, porta 1.

Prats de Lluçanès S'ha constituït la societat Canya & Teca, SL, dedicada a l'activitat de bar i cafeteria. Capital: 5.000 euros. Administrador únic: Miguel Ángel Santos Santos. Adreça: passeig del Lluçanès, 13.

El grup Bon Preu aporta 20 tones d'aliments a la Creu Roja

Vic

EL 9 NOU

El grup Bon Preu s'ha implicat en la campanya que ja té en marxa la Creu Roja en la qual ha comprat 3.000 targetes moneder amb 100 euros de saldo. Bon Preu hi ha contribuït assumint els 11.000 euros del cost de producció de les targetes. A més a més, hi ha donat 30 palets, unes 20 tones, amb productes de primera necessitat. Els productes ajudaran a complementar la cistella d'alimentació mensual que s'entrega a unes 1.700 famílies en risc d'exclusió social per culpa de la crisi del coronavirus.

"Som molt conscients de les necessitats que ha provocat aquesta crisi", explica Josep Castany, cap de relacions externes de Bon Preu. "Des de l'entitat, el president, Josep Quítet, ha destacat que la donació "significa un suport imprescindible en un moment d'emergència social sense precedents".

L'ACVic i els altres set equipaments que formen la Xarxa de Centres d'Art de Catalunya han demanat en un comunicat conjunt que els ajuntaments mantinguin els pressupostos que

tenien assignats. En el cas de Vic, això coincideix amb la nova sortida a concurs de la concessió, que l'Ajuntament tenia prevista ara i que s'haurà d'endarrerir fins al setembre.

L'art demana oxigen

L'ACVic i set centres d'art de Catalunya demanen que es mantinguin pressupostos

Vic

Jordi Vilarrodà

L'art contemporani s'avança a possibles retallades en els pressupostos de cultura. Els directors dels vuit equipaments que integren la Xarxa de Centres d'Art de Catalunya, entre els quals hi ha Ton Granero, de l'ACVic, han fet públic un posicionament conjunt en què demanen a les administracions "que es mantinguin els equips i pressupostos assignats" per aquest any.

L'ACVic, Centre d'Arts Contemporànies, està tancat des de l'inici del confinament, amb tres exposicions simultànies i a punt d'entrar en la fase final d'Art i Escola, un dels seus projectes principals des de fa nou anys. "Art i Escola, per exemple, s'ha treballat des del principi del curs", explica Granero. Faltaven els tres dies de trobada final de la UVic-UCC amb els més de trenta centres escolars que hi han participat enguany i que haurien exposat els seus treballs sobre un mateix concepte, el de la ficció. I després, l'exposició final a l'ACVic. "Aquests dies també hem seguit l'exposició "En el nom de la mare", amb els clips de la comissària Assumpta Bassa i les artistes participants", explica Granero. El comunicat que ha subscrit al costat de la resta de centres d'art recorda que aquests ja provenien "d'una migradesa econòmica i sistèmica" abans de la crisi de la Covid-19. A més de reivindicar que es mantinguin els pressupostos

Exterior de l'ACVic el passat 6 de març, dia en què va coincidir la inauguració de les darreres tres exposicions

assignats abans de la pandèmia, recorden la reivindicació que el 2% dels pressupostos públics es dediqui a cultura, i que s'activin "línies de suport als i les professionals independents de les arts visuals". Entre aquestes, demanen suport a projectes artístics "d'acció comunitària en el context social, educatiu i sanitari" i a projectes digitals. Els vuit centres, en aquest moment, estan "reprogramant les exposicions i activitats amb els recursos que tenim assignats". En el cas de Vic, el pressupost municipal per al 2020 preveu 198.000 euros per a l'ACVic, dels quals 132.000 provenen de la Generalitat.

La crisi de la Covid-19 ha arribat en un moment delicat per a l'ACVic, que es gestio-

En vuit ciutats

Vic L'ACVic és un dels vuit integrants de la Xarxa Pública de Centres i Espais d'Arts Visuals, que es va constituir l'any 2010 amb el suport de la Generalitat. Hi ha també el Bòlit de Girona, La Panera de Lleida, Tecla Sala de l'Hospitalet de Llobregat, Centre d'Art Tarragona, Fabra i Coats de Barcelona, Lo Pati d'Amposta i Mataró Art Contemporani.

na a través d'una concessió municipal en períodes de dos anys prorrogables per dos més. L'actual concessió a l'entitat H, Associació per a les Arts Contemporànies va caducar l'any passat i estava

en període de pròrroga. Es preveia fer una nova convocatòria abans de l'estiu, però és previsible que s'endarrerixi "fins al setembre", segons la regidora de Cultura, Susagna Roura. El calendari, però, està subjecte a variacions perquè "tota la contractació que depèn de l'Ajuntament ha quedat aturada aquests dos mesos i ara no es poden treure totes les convocatòries al mateix temps". Aquesta vegada seran, de fet, dos concursos simultanis: un per a la direcció del centre, de la qual s'ha fet càrrec provisionalment Ton Granero, i un altre per a la gestió. Roura assegura que es mantindrà el pressupost aprovat, "el que hi havia l'any 2019", si més no per la part que toca a l'Ajuntament.

El rebaix de la quota de l'EMVic es mantindrà

Vic

J.V.

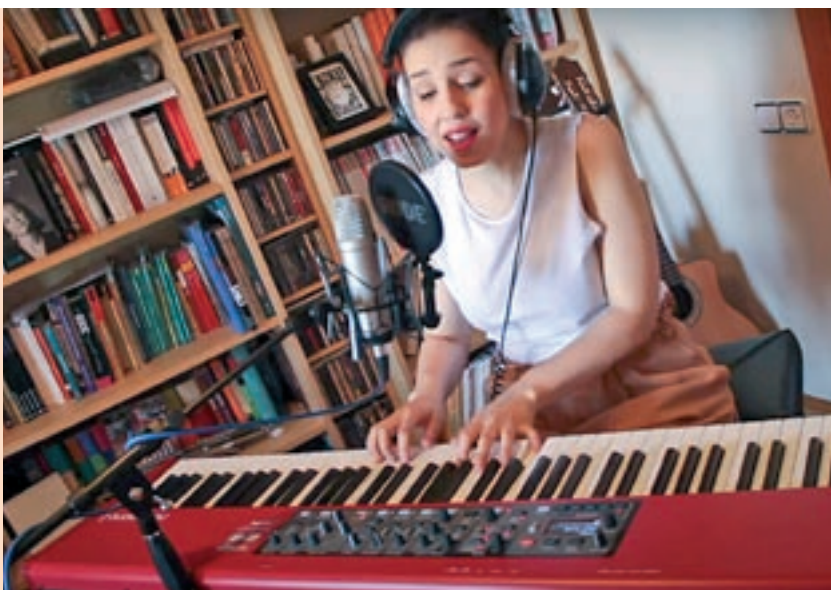
La possibilitat de rebaixar en un 25% la quota dels alumnes de l'Escola de Música de Vic (EMVic) es mantindrà "mentre duri la situació actual", segons va assegurar Elisabet Franquesa, regidora d'Educació, en el darrer ple de l'Ajuntament. Per demanar-ho només caldrà fer com ara, és a dir, accedir a l'aplicació que hi ha al mateix web del centre i demanar-ho "sense cap justificació".

Franquesa responia d'aquesta manera la pregunta plantejada per la regidora Maria Balasch (ERC), que havia demanat que el descompte s'apliqués de manera universal a tots els alumnes (vegeu EL NOU, 4 maig). Balasch va dir que no posava en dubte "la professionalitat dels docents", però que "no és el mateix" de forma telemàtica que presencial. La regidora va lamentar que el Patronat de la Fundació L'Atlàntida, que va decidir el rebaix de les quotes per a qui ho demanes, no s'hagués reunit fins a principis d'abril, i llavors ja s'hagués cobrat la quota del mes sencera.

Franquesa va dir que fins ara havien sol·licitat el descompte un 35% de la totalitat les famílies que tenen alumnes a l'EMVic, i que un total de 10 famílies "han mostrat la seva disconfort" amb el cobrament de les quotes. "Hi ha simpatitzants del seu partit", va dir a Balasch. També va precisar que hi ha set famílies que, a causa de les dificultats sobrevingudes per la crisi de la Covid-19, "han manifestat no poder pagar" i han rebut un descompte de la totalitat de la quota.

Gemma Humet versiona un clàssic del seu oncle Joan Baptista Humet

Centelles La cantant Gemma Humet, centellenca d'adopció, ha versionat una de les cançons més populars del seu oncle, el també compositor i cantant Joan Baptista Humet (1950-2008). Es tracta de *Gemma*, un tema que va quedar gravat en la memòria de tota una generació ("Gemma, guaita les flors..."). En l'explicació que ha fet al seu perfil de Facebook, Gemma Humet aclareix que ella no és a qui està dedicada la cançó, que data de l'any 1973, abans que nasqués: "La noia de la cançó era la meva tieta, malalta de poliomielitis des de petita, fet que la va confinar a una cadira de rodes tota la vida", explica. Ella només l'havia cantada una vegada, en l'homenatge que es va fer a Terrassa al seu oncle quan va morir.

Activitats des de casa a Seva amb la companyia SolSalat

Seva La companyia SolSalat de Seva i l'Ajuntament han programat activitats durant tot el mes de maig amb el lema "Pel maig cada dia un raig". A través de vídeos, cada dilluns un dels actors explica una manualitat; cada dimarts, una cançó, i cada dimecres, un repete. Els dissabtes es recullen totes les activitats que s'han fet durant la setmana a través d'un conte teatralitzat.

Els llibres no eren tan importants

L'historiador tonenc Xavier Camprubí investiga la rellevància de les butlletes, beceroles i altres 'menuderies' en la modernització de la societat catalana a través de la impremta

Tona

Jordi Vilarrodà

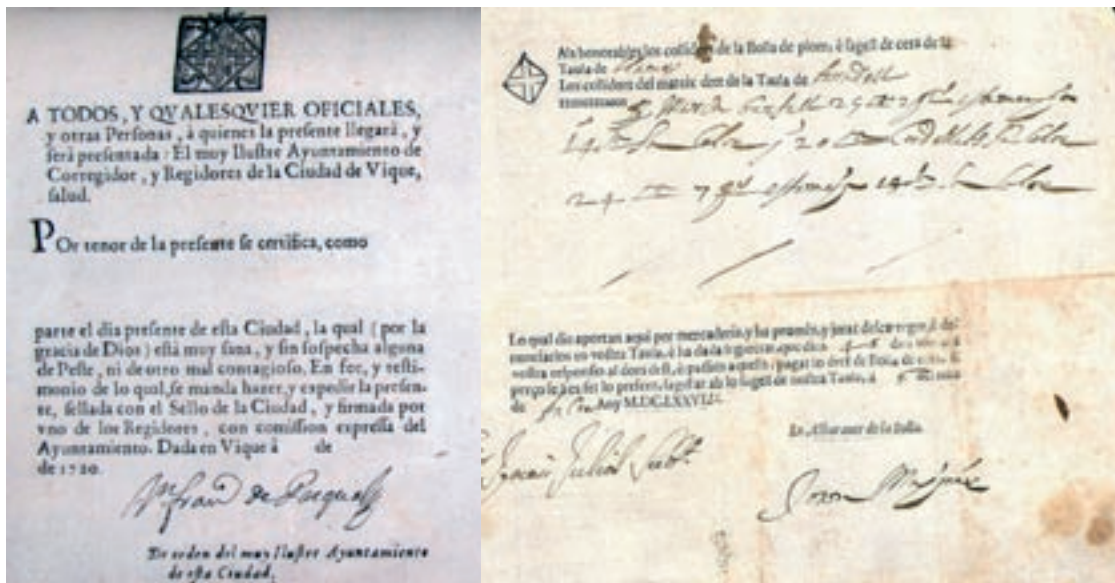
La famosa *Bíblia de Gutenberg* (1449) ha passat a la història com la primera gran fita de la impremta de tipus mòbil creada per l'inventor alemany. Però, i si els llibres no haguessin estat l'única o la principal aportació de la impremta? Aquesta hipòtesi *revolucionària* és la que planteja l'historiador tonenc Xavier Camprubí al llibre *La revolució de la impremta*, que l'editorial valenciana Afers va publicar tot just abans del confinament.

Camprubí planteja que, tant o més importants que els llibres, ho van ser el que s'anomenaven *menuderies*, i que podien incloure des de butlletes fins a llibres per aprendre a llegir (*beceroles*), passant per goigs o romanços. Tot un ventall amplíssim de productes que sortien també de les imprentes, i que l'historiador analitza en un context concret, el de la Catalunya dels segles XVI al XVIII. "Existeix un ús *funcional* de la impremta, que va servir per modernitzar la societat a molts nivells", afirma. El plantejament s'allunya dels paràmetres estrictament culturals i posa la mirada, per exemple, en els papers de tipus administratiu que la impremta permetia produir en grans quantitats i de manera més ràpida que amb l'escripcia manual. "Les lletres de canvi, per exemple, són un producte d'origen medieval, que primer s'escriuen a mà i després s'imprimeixen". O els *albarans de guia*, que servien per justificar que una mercaderia —els teixits— havia pagat els impostos corresponents, l'anomenat *dret de bolla*.

Només entre 1683 i 1685 la Generalitat va fer imprimir més de 12.000 d'aquests albarans. El salt respecte al manuscrit era de quantitat, de rapidesa i també de costos: l'any 1629, el Consell de Cent de Barcelona va fer imprimir més de mil exemplars d'un document relacionat amb l'Estudi General, la Universitat. El manuscrit que es va enviar a la impremta va ser 70 vegades més car que un sol dels exemplars que en van sortir impresos. Camprubí no nega l'impacte dels grans llibres en la cultura, en la circulació d'idees i coneixements. Però les *menuderies* serien "la veritable revolu-

L'historiador Xavier Camprubí, quan va publicar el llibre sobre l'impressor manlleuenc Rafael Figueró

Vic, "sin sospecha de peste" i el tràfec d'un traginer de Taradell

Vic En temps d'epidèmies, com l'actual, la impremta també va ser especialment útil. Existien les anomenades *butlletes de sanitat* en què se certificava que una ciutat estava lliure de pesta, per exemple. El document es podia entregar a l'arribar a una altra ciutat perquè el deixessin entrar dins de les muralles, ja que no encomanaria cap malaltia als residents. Aquest exemple és el d'una butlleta expedida a Vic l'any 1720, a la imatge de l'esquerra. L'Ajuntament certifica que una persona surt de la ciutat "la qual (por la gracia de Dios) está muy sana y sin sospecha alguna de peste ni de otro mal contagioso". Es tractava d'un tipus de salconduit que devia ser molt corrent, on s'anotava el nom del seu portador i, a vegades, fins i tot els seus trets físics. Aquell any s'havia declarat l'anomenada *pesta de Marsella*, un dels darrers grans brots d'aquesta malaltia. A la dreta, un *albarà de guia*, en què els recaptadors del dret de bolla de Taradell justificaven que el traginer Marc Barfull havia pagat l'impost i podia dur un carregament fins a Blanes.

ció". Fins i tot l'Església va utilitzar la novetat: existien les *butlletes de confessar o de combregar*, que en temps de Quaresma —en què era obligatori fer-ho— justificaven que el seu portador havia rebut aquests sagraments.

Un altre producte destacat que sortia de les imprentes eren els llibres per al primer ensenyament. "No eren més que un foli doblat tres vegades, del qual sortien 16 pàgines", diu Camprubí. Una idea de la seva importància

la dona que, a mitjans del segle XVII, l'Ajuntament de Barcelona en feia imprimir

"La impremta va modernitzar la societat en tots els seus àmbits"

30.000 exemplars cada any. A aquests tipus de llibres d'al·fabetització caldria afegir-hi encara els romanços, els

precedents dels actuals diaris que comencen a sortir al segle XVIII, els goigs o fins i tot les estampes, que s'imprimien per milers (només d'uns goigs, els de la Verge de Sant Cugat del Rec de Barcelona, l'impressor Figueró en fa 5.000 a cada tirada). "La impremta va facilitar la modernització de la societat en tots els àmbits", conclou Camprubí, amb un ritme de producció que l'acostava més als processos industrials que als artesanals.

Abadal, un impressor de Moià que no deixa rastre

Tona

J.V.

El gran problema de la producció de *menuderies* de les imprentes és que gairebé no va deixar rastre documental. Totes les butlletes i productes semblants s'utilitzaven per a una determinada funció i es llençaven després, tal com ho fem ara. Però eren la base de la feina de les imprentes, i d'això Xavier Camprubí no en té cap dubte.

Un exemple proper el troba a Moià. A mitjan segle XVII, Pere Abadal funda una impremta que arriba a tenir tres premses, l'any 1684. "No és de les més grans, però tampoc de les petites". I gairebé no es conserva rastre de la seva producció. "Per què hauria tingut tres premses si no hagués estat per fer estampes o altres productes senzills?", es pregunta l'historiador. A Barcelona, existien 12 imprentes, en la mateixa època, però la producció de llibres podia arribar a ser d'una quinzena o una vintena a l'any, com a molt. "Amb això no haurien viscut, tants tallers". És evident, doncs, que hi ha una activitat molt important que cal deduir o que a vegades es troba per casualitat "entremig d'altres llibres". Cita l'escriptor valencià Joan Fuster, que ja ho intuïa: "Ningú no sol conservar un llibre escolar un cop caducat".

FIGUERÓ, DE NOU

La impremta ja va ser objecte del darrer llibre de Camprubí, sorgit de la seva tesi doctoral. En aquest va descobrir la figura del manlleuenc Rafael Figueró, que va ser el principal impressor de Barcelona en el tombant entre els segles XVII i XVIII. Figueró també li serveix com a exemple per a la seva investigació actual. L'any 1704, la Generalitat li encarrega mil còpies d'una carta per enviar a tot Catalunya. Les va fer el mateix dia, i l'endemà un correu entregava les còpies als consellers de Vic. "Això és una mostra que la impremta, en combinació amb el correu, va contribuir a la governabilitat."

MARC SANYE

ARXIU MUNICIPAL DE VIC / UNIVERSITAT POMPEU FABRA

La tornada a la pràctica esportiva a l'aire lliure ha fet evident en molts casos que hi ha hagut pèrdua de força i forma física. La

UVic n'aconsella un retorn progressiu i adverteix que caldrà la meitat del temps que s'ha estat confinat per recuperar-les.

El retorn ha de ser progressiu

El Centre d'Estudis en Esport i Activitat Física de la UVic-UCC aconsella una tornada adequada a la pràctica a l'aire lliure

Vic

Esther Rovira

Caminar, córrer i anar en bicicleta. Des de fa poc més d'una setmana, quan el govern espanyol va autoritzar la pràctica esportiva a l'aire lliure, aquestes han estat les activitats més realitzades per moltes persones als seus municipis. Després de 50 dies de confinament hi havia ganes i necessitat de sortir de casa, moure el cos –encara que molta gent s'havia mantingut activa a casa– i gaudir d'un aire amb una qualitat com poques vegades. Més enllà de seguir la normativa establerta al BOE per fer l'activitat i mantenir una distància de seguretat amb la resta de persones que també en practiquen, des del Centre d'Estudis en Esport i Activitat Física de la UVic-UCC (CEEAF) hi afegeixen una sèrie de recomanacions perquè aquest exercici es faci de forma adequada i no acabi amb lesions fins i tot en el cas dels més esportistes.

L'investigador i director del CEEAF, Javier Peña, assegura que “és rellevant que la gent hagi fet esport a casa perquè si no hauríem tingut

un sedentarisme elevat” i assenyala que també ho és a l'hora de tornar al carrer. “Els que han estat completament aturats hi han de tornar molt més progressivament que els que han fet manteniment, encara que tothom hi ha de tornar de mica en mica”, adverteix. Peña, que és autor del llibre *Tu pots! Esport i activitat física sense excuses* (Eumo, 2018), explica que

Caldrà la meitat del temps que s'ha estat confinat per recuperar la forma

“cal tenir clar que pel fet que ens donin la possibilitat de sortir no cal que tot l'exercici que fem sigui aeròbic com anar en bici, caminar o córrer. S'ha de fer també treball de força pels beneficis que té en el sistema musculoesquelètic”. De fet, la combinació dels dos tipus d'exercici és la que dona millors resultats.

Malgrat haver realitzat esport a casa, haver estat tants dies tancats, en la majoria

de casos sense el material i els estímuls adequats, ha comportat que en general hi hagi hagut pèrdua de força i forma física. Per això, des de la UVic recorden la importància de tenir més presents que mai els principis de l'entrenament, que són la progressió, és a dir, fer tasques assumibles i anar augmentant quan es generen adaptacions, així com escalfar abans de l'exercici, hidratar-se amb begudes amb sodi i potassi a banda d'aigua durant la pràctica i acabar amb una rutina de recuperació. També cal utilitzar l'equipament adequat, començant per un bon calçat. “Qui hagi fet un bon treball a casa no tindrà tants inconvenients. Tot i així, molta gent aquesta primera setmana ha tingut DOMS, dolor muscular retardat, o el que tothom coneix com a *agulletes*. És incapacitant però no té complicacions més enllà de si en tens moltes sovint perquè pot acabar generant una lesió. L'altre tipus de molèsties d'aquests dies són les sobrecàrregues per fer activitats amb impacte com és la cursa, perquè genera microtraumatismes i pot provocar lesions greus”,

Gent fent esport a Manlleu el primer dia d'inici del desconfinament

detalla. Peña diu que “hi ha una norma que no és empírica però que serveix en el nostre àmbit que és que necessitem el 50% del temps que hem estat tancats a casa per tornar a estar com estàvem abans del confinament. Si la gent feia 15 quilòmetres corrent necessitarà entre 20 i 25 dies per fer-los com abans”. L'error podria ser pensar que ara que es té més temps perquè no es treballa o perquè es fa teletreball i s'estalvia l'estona dels desplaçaments es pot entrenar cada dia i posar-se abans en forma. “L'entrenament té un efecte protector, però si no l'administres bé pot generar lesions. S'ha d'anar en compte amb augmentar la càrrega. Si abans sorties tres dies i

ara ho fas a diari probablement el cos no ho tolerarà”, alerta l'investigador.

Per a aquells que han començat a fer esport ara Peña afirma que el millor consell que se'ls pot donar és que s'assessorin per saber com s'ha de fer, ja que “cal receptar la dosi adequada perquè les molèsties no es noten al moment però moltes lesions venen per un sobreús”. En aquest sentit avisa de l'instruisme que hi ha sobretot a les xarxes socials. “Quan la gent utilitza recursos a la xarxa ha de fixar-se en l'autoria i assegurar-se que la persona té coneixement científic, no només pràctica. Que et recomanin el que els funciona a ells no vol dir que et funcioni a tu”,

BERNAT CEDO

Temporada per emmarcar del CB Vic que podria acabar sense ascens

Vic La Federació Espanyola de Bàsquet va acordar divendres donar per acabada la temporada regular sense descensos i a la Lliga EBA, que és on militava l'UVic-UCC CB Vic (a la foto, el dia que van celebrar el títol de la Lliga Catalana EBA), que hi hagi l'ascens directe dels primers classificats de cada confe-

rència. Aquest és el cas dels vigatans, que estaven signant una temporada de rècord i eren líders amb dues victòries més que el segon classificat quan va començar l'estat d'alarma, de manera que obtenen plaça de LEB Plata. “Des del club volem felicitar els jugadors i agrair el suport dels aficionats, l'Ajuntament de Vic i els patrocinadors perquè sense ells no hauria estat possible”, diu el president, Ramon Luna. Amb tota probabilitat, però, el club renunciarà a l'ascens. Es preveuen canvis a la junta i es vol prioritzar un projecte menys ambiciós.

L'AEC Manlleu, directe cap a la nova temporada

Manlleu Encara no se sap quina decisió prendrà la FCF sobre com acaben les lligues suspeses, però com que això no afecta l'AEC Manlleu, el millor equip osonenc al grup 1 de la Primera Catalana, on ha estat quart, ja s'ha posat a treballar en la propera temporada. Després de renovar els tècnics, ha fet el mateix amb Raúl Campayo, Guillem Escarrabill, Ivan González, Pau Franquesa, Isaac Aguilar, Joel Puntí i Martí Soler i recupera Jaume Ginesta. “Renovem i apostem primer per la gent de casa i la comarca”, destaca el director esportiu, Jordi Soler.

Èxit del Repte Solidari UVic

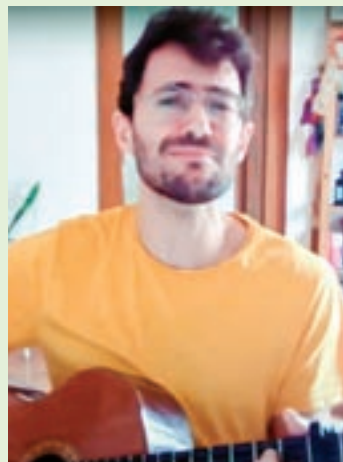
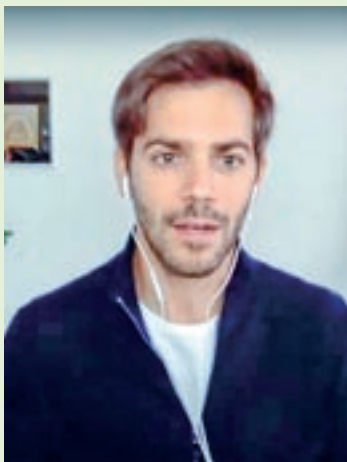
Es van recollir més de 4.000 euros per al projecte #JoEmCorono, que impulsen els doctors Bonaventura Clotet i Oriol Mitjà

Vic

E.R.

Justament per fomentar la pràctica esportiva però també per col·laborar en la lluita contra el coronavirus, la UVic-UCC i UAlumni, l'entitat que aglutina el col·lectiu de titulats de la universitat vigatana, van organitzar aquest diumenge el Repte Solidari UVic. La iniciativa, que consistia a fer un donatiu per obtenir un dorsal i gravar-se fent esport per compartir-ho a les xarxes socials, va ser un èxit, amb 256 persones participants que van fer un total de 250 hores d'activitat física i a mitja tarda d'aquest diumenge havien recollit 4.300 euros. Els donatius, però, s'allargaran fins aquest dilluns a les 9 del vespre i es preveu que la xifra pugui augmentar. "Ens ha sortit molt bé una acció que com a institució volíem que servís per fomentar aliances i mostrar sensibilitat amb l'entorn i el moment. Des dels estudis de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport ja es feia una matinal esportiva i ara l'hem vinculat a una iniciativa solidària que segur repetirem perquè ja tenim l'experiència", destacava a l'acabar Montse Simon, directora de l'UHub, servei d'atenció a la comunitat universitària, del qual depèn el servei d'esports.

La recaptació es destinarà íntegrament al projecte #JoEmCorono, que lideren els doctors Bonaventura Clotet i Oriol Mitjà, director i membre de la Càtedra

L'actor Marc Clotet i el músic Guillem Roma van amenitzar el repte

Joana i Pol Vilarrasa i M. Carme Comas, Pol i Santi Rovira, alguns dels participants

de Malalties Infeccioses i Immunitat de la UVic-UCC, i al qual també participen Roger Paredes i Julià Blanco, investigadors del mateix grup. "Aquest és un altre dels aspectes a destacar, que els investigadors són de la casa", diu Simon. Clotet va ser l'encarregat d'engegar el repte que es va poder seguir en directe al YouTube a través d'un programa presentat pel periodista Jordi de Planell i on també van intervenir, entre d'altres, el seu fill, l'actor

Marc Clotet, o el músic Guillem Roma, però també esportistes com Anna Comet, Eli Martínez, Eloi Palau, Anna Casarramona i Clàudia Galícia. Al llarg del programa es van poder veure els vídeos i fotos dels participants, la majoria dels quals corrent, anant en bicicleta o caminant però també practicant ioga o pilates. La pluja va fomentar la participació en directe des de casa al llarg de dues hores llargues de pràctica esportiva i solidaritat.

Últim minut

De què parlareu si no hi ha futbol?

Josep Capdevila

Periodista i redactor en cap del diari 'Sport'

Com aquell que no vol la cosa, portem ja dos mesos en una situació excepcional, a escala mundial. Una situa-

ció no només mai vista sinó fins i tot inimaginable per moltes pel·lícules i sèries que haguéssim vist de tipus catastròfic.

Professionalment parlant, ho vaig començar a veure tot més que negre quan es van començar a suspendre totes les competicions esportives. Dins d'una situació insòlita estàvem davant d'un altre fet també insòlit. Recordo molt bé el que em deien els amics i la gent que sap que soc periodista esportiu: "I de què parlareu ara si no hi ha futbol?".

Sí, sobre el paper semblava

Si algú es pensava que allò serien com unes 'vacances', res més lluny de la realitat

que els mitjans esportius no sabríem de què parlar si no hi havia futbol ni cap competició esportiva. Però si algú es pensava que allò serien com unes vacances, res més lluny de la realitat. A banda dels inevitables rumors de fitxatges, ens hem fet un fart de parlar del maleït coronavirus i totes les conseqüències que ha tingut al món de l'esport.

I ara ens trobem que ja torna el futbol. Ves a saber, potser anirem més tranquils fins i tot que fins ara. Però si us he de ser sincer, en tinc molts dubtes. Està clar que es tracta d'una decisió econòmica, no esportiva i els riscos són molt grans. Què passarà si un jugador, només un, d'un equip dona positiu per coronavirus? Ja no podrà jugar més aquell equip? I què fem amb els altres equips que s'hi hagin enfrontat els dies abans? No sé, ho veig tot molt complicat.

ALBERT LLIMÓS

diu. No obstant, té clar que "la millor activitat sempre és la que es fa perquè la pitjor és la que no es fa" i considera que la gent continuarà fent esport després d'aquesta pandèmia, encara que hi ha d'haver motivació intrínseca. "Si han vist una necessitat, els ha ajudat a patir menys estrès i s'han trobat bé probablement continuaran fent esport quan tot això acabi. Tot i així, en general també anirà a més perquè els agents de salut i els polítics cada vegada veuen més que és molt necessari fer esport", conclou. Imatges com les d'aquests dies, doncs, de desenes de persones fent esport sembla que cada vegada seran més habituals.

Mia Ordeig posa el punt final

Sant Hipòlit/Taradell

L.M./E.R.

Fa quinze dies el Voltregà, el club on va començar a patinar i on ha estat la darrera temporada i mitja, va comunicar a Mia Ordeig que no comptava amb ell per a la propera temporada. Aquest, de fet, ja era l'acord al qual havien arribat quan el jugador va tornar a vestir la samarreta blanc-i-blava: faria un pas al costat quan li demanessin i ara, uns dies després de desvincular-se'n i de reflexionar sobre el seu futur, Ordeig, de 39 anys, ha decidit penjar els patins

després de 23 anys a l'elit. Ell mateix ho va anunciar dissabte a les xarxes socials amb un record per als companys i entrenadors que més l'han marcat, entre els quals hi ha el seu pare, Catxo Ordeig. S'acaba així la trajectòria d'un dels grans jugadors d'Osona que va viure els millors anys al Barça i al Patí Vic.

D'altra banda, després de confirmar la permanència a l'OK Lliga, el CP Taradell ha fet oficial la baixa de David Martínez, que va arribar a la temporada passada procedent del Sant Cugat. Aquesta podria ser l'única baixa i el

club treballa en una possible nova incorporació per suplir-lo. El Voltregà, per la seva banda, ha anunciat la incorporació de Roger Font, de 22 anys, format a les categories inferiors del club i procedent del Patí Vic. La junta voltreganesa també ha fet públic el relleu d'Albert Bou al capdavant del primer equip femení per decisió esportiva. El tècnic va arribar el curs passat i deixa l'equip classificat per a la Copa de la Reina i la Copa d'Europa, mentre que amb el filial ha assolit el doblet amb la Copa de la Generalitat i la lliga de Nacional Catalana.

Mia Ordeig

MARC SANYÉ

Sant Eudald, confinat i plujós

Després d'un tastet virtual de la festa major, l'Ajuntament de Ripoll preveu fer-ne una edició de km 0 per la tardor

Ripoll

Jordi Remolins

La pluja ha estat fidel un any més a la seva cita amb Sant Eudald, malgrat el caràcter de festa major confinada d'aquesta edició. Durant la jornada de diumenge, les diferents activitats que es van programar per celebrar des dels balcons va comptar amb l'habitual presència de la pluja, tant en les sardanes i vermut musical del matí com en la música de la tarda. Les façanes dels emplaçaments més centrals del municipi es van engalanar amb les banderes catalanes i del poble per commemorar aquesta estranya festivitat, inèdita per pràcticament tots els vilatans i que continuarà aquest dilluns, dia del patró.

La comissió de festes i el mateix Ajuntament fan una valoració positiva de les activitats que s'han pogut celebrar malgrat l'estat d'alarma, i també de la coordinació que s'ha aconseguit malgrat el pot temps i el caràcter debutant de la nova comissió. La regidora de Festes, Montsina Llimós, valora que "hem treballat tots des de casa per fer un programa molt digne, que finalment s'ha perllongat durant tres jornades a un preu simbòlic". En aquest pressupost s'hi inclouen les retransmissions de la televisió local, cartells i la sortida de gegants i caparruts.

La previsió és que es pugui celebrar una festa major ajornada a la tardor, sempre que les previsiones sanitàries ho permetin: "Serem més prudents que valents", afirma Llimós, que no vol precipitar-se a donar dates. En cas que acabi fructificant serà una festa de dos dies i tres vespres "de quilòmetre zero" per afavorir els artistes més propers i el sector de la restauració i serveis. Només en cas que el pressupost ho permetés es contractaria algun grup més conegut, "però el que haguem estalviat ho destinarem sobretot a les urgències que es produeixin a escala social", diu Llimós.

Aquest dilluns, pròpiament el dia del sant, se celebra la darrera jornada del Sant Eudald Confinat, amb la cercavila de gegants i havaneres als balcons com a activitats a l'aire lliure. A través de la xarxa i la televisió hi haurà contes infantils, danses tradicionals i la missa del patró de les 11 del matí.

Malgrat el dia plujós, algunes façanes del centre de Ripoll es van engalanar amb motiu de la celebració de la festa major confinada

350 anys del reliquiari del sant

L'11 de maig de 1670 s'hi van dipositar les restes de sant Eudald

Ripoll

M.E.

L'11 de maig de 1670, fa 350 anys, es va realitzar el ritual de translació de les restes de sant Eudald cap al reliquiari actual. Catalunya Sacra, projecte conjunt dels 10 bisbats amb seu a Catalunya per dinamitzar el patrimoni cultural de l'Església, se n'ha fet ressò i ha commemorat el fet amb la divulgació a les xarxes socials, atès que el moment de confinament no ha permès fer cap acte públic en el marc de la festa major.

Fa 350 anys, com també va succeir en altres restes santes venerades a Catalunya, la confraria de Sant Eudald i la comunitat del monestir es van proposar de dignificar el continent del patró de Ripoll i van encarregar a l'orfebre Figuerola d'Olot la construcció d'una arqueta. "S'hi va afegir el bust que ja existia, que és el que encara es mostra, per donar-li el format que tots coneixem", relata el manlleuenc Joan Arimany, expert en religiositat popular. No era un fet

L'arqueta ha quedat col·locada aquests dies a l'altar major del monestir

gens banal. "Els fidels només visualitzaven la forma del continent, el reliquiari, i com en aquest cas, li atribuïen la imatge i el rostre del mateix sant com si fos viu", continua Arimany. El bust que ja existia d'abans (dels segles XV-XVI) hi ajudava molt, "per això es devia conservar i adaptar al nou format". L'arqueta suposava una major capacitat i amb una certa finalitat informativa a partir de la decoració dels seus pla-

fons d'argent que, molt probablement, els anteriors reliquiaris no tenien. En concret, l'arqueta està formada per una caixa de fusta de noguera recoberta d'uns plafons d'argent elaborats amb diferents tècniques d'orfebreria. "Els més interessants són els plafons frontal i posterior, historiat i amb escenes en relleu, que fan referència a l'hagiografia del sant; els dos laterals són decoratius, amb un querubí i elements

vegetals a cadascun", detalla Arimany. En el taüt hi consta la data de construcció de l'arqueta, 1670.

Del trasllat de les relíquies a aquest nou reliquiari es va aixecar acta on es detalla les personalitats presents, encapçalades per l'abat del monestir. "Esmenta que hi van assistir unes 3.000 persones, xifra que doblaria sobradament la població que vivia a Ripoll en aquells anys".

La tradició indica que l'any 1004, sant Eudald va ser invocat per intercedir en favor de Ripoll i d'altres poblacions davant una gran sequera i altres calamitats. "La finalització dels flagells va aconsellar distingir el sant com a patró ripollès", exposa Arimany. La primera dada històrica sobre les relíquies de sant Eudald a Ripoll data del 1008 quan l'abat Oliba, en fer inventari del tresor del monestir, va trobar monedes d'or per fer un reliquiari per cobrir el cap de *sancti Eovalli*. Quatre anys abans havia estat nomenat patró de Ripoll per haver salvat aquelles terres d'una gran sequera després de treure les relíquies en processó. A mitjan segle XI, ja se li va dedicar una església pròpia que va perdurar fins a la darrera Guerra Civil.

El Benvinguts a Pagès s'ajorna fins al 3 i 4 d'octubre

Vic/Ripoll

EL 9 NOU

El Benvinguts a Pagès, una jornada de portes obertes del sector primari, no se celebrarà el primer cap de setmana de juny com s'havia previst sinó que s'ha ajornat, en principi, per als propers 3 i 4 d'octubre. Considerada la gran festa de la pagesia catalana, la cita ha viscut fins ara quatre edicions amb notable arrelament a Osona i una mica menys al Ripollès.

L'organització de Benvinguts a Pagès ha ampliat el termini d'inscripcions perquè productors, elaboradors, ramaders i pescadors s'hi inscriuïn i ara tenen temps de fer-ho fins al pròxim 31 de maig. L'esdeveniment també treballa en l'organització de les activitats de lleure que es faran a diferents punts del país i també perfila les rutes de cap de setmana i d'una única jornada per fer més intensa l'experiència dels visitants. Benvinguts a Pagès és una iniciativa de la Generalitat, en una actuació coordinada pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, a través de Prodeca i del Departament d'Empresa i Coneixement, per mitjà de l'Agència Catalana de Turisme. Hi col·laboren la Fundació Alícia, els consells comarcals i les oficines de turisme.

Ripoll ajorna per al 2021 l'elecció del nou pubillatge

Ripoll El Centre d'Iniciatives i Turisme de Ripoll ha decidit que la renovació del pubillatge de Ripoll s'ajorni fins a l'any vinent. Els actuals representants prorrogaran la seva vigència fins a l'acte de proclamació, previst per a l'abril del 2021. Així doncs, Aina Cortada, Lluís Garcia, Jana Camara i Jan Sala continuaran lluint la banda i la faixa de la capital del Ripollès. L'entitat considera que els nous representants han de viure el seu any de vigència com pertoca i també els actuals han de poder celebrar el comiat com es mereixen. La decisió s'ha pres, també, després de conèixer que Foment de les Tradicions Catalanes, entitat que organitza el certamen nacional, ajorna l'elecció de la pubilla i l'hereu de Catalunya també fins al 2021.

Galeria de productes pròxims

La campdevanolenca Laura Noguera ha impulsat el Catalan FoodLover, un projecte que té com a objectiu promocionar receptes i establiments del Ripollès a través d'Instagram

Campdevànol

Cèlia Forment

Fa més de dos anys que el projecte Catalan FoodLover (@catalanfoodlover) està en marxa, però ha estat en època de confinament quan s'ha disparat especialment. La jove Laura Noguera, emprenedora de Campdevànol, és una amant de la gastronomia catalana i dels productes de proximitat. Té un Instagram amb cada dia més seguidors on comparteix les seves receptes i plats elaborats dels restaurants on li agrada menjar.

La idea va començar així, com un *hobby*, però ha anat creixent fins arribar a tirar endavant iniciatives conjuntes i solidàries amb el sector de l'hostaleria i restauració del Ripollès. "Amb els mesos he anat veient com a la gent li agradaven les meves receptes", diu Noguera, que dona idees per fer plats elaborats, i sempre "amb ingredients que tots tenim a mà".

Quan va ser conscient que aquest interès anava creixent va començar a formar-se i a fer cursos per millorar l'aspecte culinari i l'estratègia digital: "Tot i que encara em falta molt per aprendre, vull continuar aprofundint en dues de les meves passions alhora: la gastronomia i la fotografia".

Ara el seu perfil és una

Laura Noguera

galeria de colors i formes visuals que venen ganes de tastar. Al llarg d'aquest temps també ha gaudit dels millors àpats als seus restaurants preferits. "M'agrada cuinar, però encara m'agrada més menjar i tastar coses noves". Per això ho ha fotografiat tot amb l'única voluntat de donar a conèixer "allò que a mi m'agrada i així acostar els meus seguidors a nous

restaurants i establiments que a mi m'apassionen", diu Noguera. Ara, coneixedora dels danys que la pandèmia de la Covid-19 pot haver ocasionat a les petites empreses del territori, amb aquest projecte solidari vol promocionar els petits negocis, ajudar-los a guanyar visibilitat així com fer-los d'altaveu, amb l'única intenció de donar a conèixer als usuaris nous

llocs, que desconeixien potser fins aleshores.

Amb una hamburgueseria de Ripoll, el Nus, han fet aquesta setmana un sorteig per a dues persones. El guanyador gaudirà d'un àpat a domicili o al local quan es torni a reobrir. "Estic molt agraïda al restaurant per l'oportunitat i les facilitats que m'han donat", assegura Noguera. Amb un hotel de la Vall de Ribes, El Resguard dels Vents, també van crear receptes de confinament que ràpidament diverses famílies van replicar. Les col·laboracions s'estenen, a més, a llarg termini, una vegada represa l'activitat econòmica. Ha exposat la iniciativa a diverses botigues de Campdevànol on compra habitualment i "els ha interessat molt la idea". Són bars, pastisseries, una carnisseria del poble d'embotit casolà i carn ecològica i petites botigues i "així els propietaris capten un nou segment de població i potencials clients".

Una segona passió de Noguera és la fotografia, molt vinculada a la imatge gastronòmica. "Els aliments ens entren per la vista i una bona presentació fa que un mateix plat s'assaboreixi diferent". Seguint les receptes de CatalanFoodlover podem fer que deixin de ser una imatge a la pantalla i acabar llepant-nos-en els dits.

Nandu Jubany cuina croquetes i pollastre per a Ametller Origen

Calldetenes "Avui ens fa molta il·lusió presentar-vos aquest nou projecte amb Ametller Origen", anunciava divendres a través de les xarxes socials el cuiner osonenc Nandu Jubany (a la foto). Des d'ara, el seu pollastre a l'ast i diferents especialitats de croquetes es podran trobar en una quinzena d'establiments -inicialment de Barcelona i Girona- d'aquest grup d'alimentació especialitzat en producte fresc i elaborats. Jubany és un dels cinc xefs que s'han sumat a l'anomenat Mercat d'Autors, un espai que ha creat Ametller Origen al carrer Numància de Barcelona on compartirà fogons amb altres xefs de renom com Hideki Matsuhisa, Josep Maria Kao, els germans Max i Stefano Colombo i el pastisser Christian Escrivà. L'objectiu, fusionar productes de la terra amb creacions de autor, però amb format per emportar. Jubany ha apuntat que la proposta podria arribar a l'establiment que la cadena té a Vic "en uns mesos".

Convocat el concurs de cartells de la festa major de Torelló

Torelló L'Escola d'Arts Plàstiques de Torelló ha convocat una nova edició del concurs de cartells de la festa major, dotat amb un premi en metàl·lic de 500 euros. La data límit de presentació de propostes és el 12 de juny. El tema del cartell és la festa major de Torelló. Els treballs es poden realitzar amb qualsevol tècnica. Per concursar cal ser major de 16 anys i haver nascut o residir a Torelló, ja que el concurs és d'àmbit local. Les obres s'han de presentar fins al 12 de juny, per correu electrònic a la secretaria de l'Escola d'Arts Plàstiques <info.eap@ajto-relló.cat>. La comissió seleccionarà tres obres finalistes, que publicarà al compte d'Instagram @escartto el 16 de juny. La proposta que hagi rebut més *likes* el dia 22 serà la guanyadora del concurs.

FARMÀCIES

Vic

+POU

Av. Olímpia, 5 | dia 11

+YLLA-CATALÀ

Pl. Paradís, 2 | dia 12

+TANYÀ

Pg. Generalitat, 14 | dia 13

+VILAPLANA

Pl. Major, 17 | dia 14

Torelló

+BARDOLET

C. Canigó, 72 | dia 11

+ESTUDIS

C. Anselm Clavé, 2 | dia 12

+ACEVES

C. Prat de la Riba, 1 | dia 13

+NOFRE

C. Manlleu, 31 | dia 14

Manlleu

+ESPONA

Pg. Sant Joan, 115 | dia 11

+DE GRÀCIA

Av. Roma, 200 | dia 12

+PIUS CORNELLAS

Ctra. Olot, 61 | dia 13

+POU

C. Vilamirosa, 109 | dia 14

Tona

+FABRÉ

C. Barcelona, 2 | dies 11, 12, 13 i 14

Roda de Ter

+CONSTANÇÓ

C. Sant Josep, 1 | dies 11, 12, 13 i 14

Olost

+LÓPEZ

Pg. Dr. Lleopart, 4 | dia 12

Prats de Lluçanès

+VIVER

C. Major, 35 | dies 11 i 13

Sant Bartomeu del Grau

+CASACUBERTA

C. Vell, 35 | dia 14

St. Quirze de Besora

+BESORA, SCP

C. del Pont, 45 | dies 11, 12, 13 i 14

Ripoll

+RIERA

C. Tarragona, 12 | dies 11, 12, 13, 14 i 15

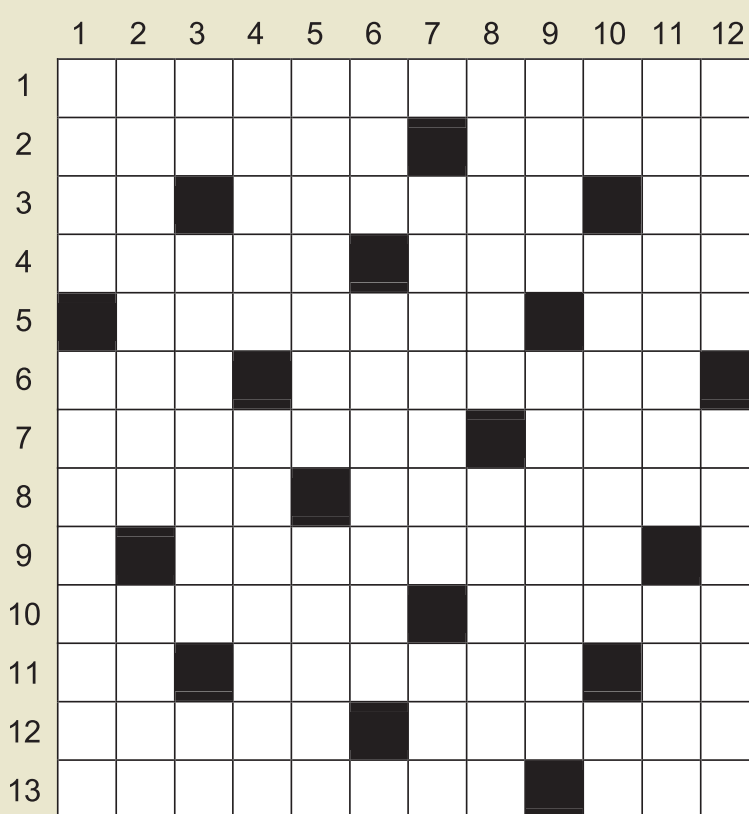
St. Joan Abadesses

+SUNYER

C. Pere Rovira, 14 | dies 11, 12, 13 i 14

Mots encreuats

Per Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. De primer cop d'ull, sense haver-se de posar ulleres ni forçar l'esguard (tres mots) / 2. Casament la mar de popular. Follets empleats a la benzinera / 3. Escorça de tell. Del doble sis al doble blanc. Al mig de cada carpel / 4. És molt callat, però quan xuta avisa. Podria ser una sirena, si no constés de sis elements / 5. Si dona garanties és perquè val. Padrastre que no deixa petja / 6. Amics d'Estar per Casa. Abans era un home excepcional, ara és normal i corrent / 7. Giravolto com un planeta. No funciona ben bé així, per això cal un mestre / 8. L'estrambòtica. Recolzat com si fos a Sant Cugat / 9. Tercera de tres. Una de ribera, com la Carne mateixa. Tercera del fris / 10. En companyia del carboni ens és familiar. Fa de mal talar, no és la mateixa / 11. Síntomes d'icterícia. Justa!, un coit ja efectuat. I símptomes d'idiosincràsia / 12. Multipliqui els calers del mallorquí. Continuïtat de cargolins emposos pel vent de llevant / 13. Estaborniré de calor. Al cor del sogre.

VERTICALS: 1. Aquest coit, en canvi, és cosa d'ara mateix. No li cal fer-se la víctima per sentir-se'n / 2. A mesura que s'acosten els àpats n'augmenta la producció. El fragment ascendent / 3. Una i altra i. Tan poc gràcil en

el caminar com si li caigués un xàfec bàrbar. Extrems del Barça / 4. Moble que Hisenda sol deixar buit. Barco avarat per l'Institut d'Estudis Catalans / 5. Si estripo malament és per culpa del membre artificial. Sortir ha sortit, però no del tot eixerit / 6. Mil amunt. Endarrereix vers la programació d'havent dinat. Marxa de Font-Rubí / 7. I entra a Espinelles. Que té les potes iguals. Liquiden el pròcer per començar la cerimònia / 8. Ret homenatge a la còpula mancada que li estalvia una venèria. Ara els cargolins van vers les polatges del sud / 9. I el lloguer d'aquesta barca, vers el nord. Company inseparable de pala i galleda / 10. Del sofà al sufi. Ajagut com un foli. Marges d'actuació / 11. Allà on els bous van perdre l'esquella. A cada cop de timbre un cop de puny / 12. Serp de bona casta. Torturador de tions.

SOLUCIONS

Concurs de dibuix

Per a nens i nenes de 8 a 14 anys

EL 9 + petit

Tema:

Una aventura emocionant

Participeu en el concurs de dibuix escolar que organitza cada mes

EL 9 NOU

Hi haurà un regal per al guanyador/a i ajudareu a ampliar la biblioteca de l'escola amb una col·lecció de llibres i una subscripció anual a EL 9 NOU

Regal per al GUANYADOR/A:
quatre entrades
per anar al

Regal per a l'ESCOLA:

Subscripció a EL 9 NOU

i un LOT DE LLIBRES

BASES

1.- Els dibuixos s'han de presentar en folis o cartolines mida A-4, en format HORIZONTAL. Cada dibuix ha de portar el nom i cognoms del nen/a, edat i població. També el nom de l'escola i el telèfon.

2.- La temàtica és: "Una aventura emocionant". La tècnica és lliure i també el material a utilitzar: retoladors, colors, aquarel·les...

3.- Cada mes, de novembre a maig, s'escolliran dos dibuixos com a finalistes, que es publicaran a les pàgines d'EL 9 +PETIT. Tots els dibuixos finalistes participaran, a principis de juny, a la gran final, on un jurat especialitzat escollirà el dibuix guanyador. Hi haurà un premi individual per a l'alumne, quatre entrades per anar al Parc d'Atraccions Tibidabo i una subscripció a EL 9 NOU i un lot de llibres per a l'escola.

4.- Els dibuixos cal fer-los arribar, cada mes, a la redacció d'EL 9 NOU (pl. de la Catedral, 2, de Vic), en horari d'oficina

També el podeu enviar per correu electrònic a marketing@vic.el9nou.com

5.- Només podran participar en el concurs les escoles de les comarques d'Osona i el Ripollès.

Al facilitar les vostres dades accepteu expressament la política de privacitat de Premsa d'Osona, SA, que podeu consultar a www.el9nou.cat

ferSalut
La medicina del seu centre de salut

ALIMENTACIÓ I ANTICOAGULANTS ORALS

Els anticoagulants orals (Sintrom, Aldocumar) són medicaments que fan que la sang trigui més temps a coagular, per tal d'evitar la trombosi i/o embòlia. El contingut en vitamina K de la vostra dieta pot interferir en l'eficàcia del tractament, afavorint tant en un excés com en un defecte.

La importància de la dieta

En el tractament anticoagulant, petits canvis en la medicació poden ocasionar grans variacions en el seu efecte. Per aquest motiu, periòdicament s'ha de mesurar l'efecte del tractament sobre la coagulació mitjançant una anàlisi de sang. Cada persona rep una dosi individualitzada per a les seves necessitats, la qual s'ajusta per mantenir el temps de coagulació dins de l'interval adequat. Per tant, prendre una major o menor quantitat de medicament no significa estar més o menys malalt, ja que cada pacient necessita una dosi personalitzada.

Els anticoagulants orals interaccionen amb altres medicaments i amb plantes medicinals, fins i tot amb la vostra dieta. Si preneu aquest medicament, heu de saber que hi ha aliments que també alteren el resultat de l'anticoagulant. En general, són aquells aliments de fulla verda, que són rics en vitamina K. No vol dir que no es puguin menjar aliments de fulla verda, el que s'ha de vigilar és de no fer canvis bruscos en la dieta.

Aliments amb vitamina K

La major part de la vitamina K procedeix dels aliments d'origen vegetal, especialment hortalisses de color groc fosc o verdures de fulla verda com els espinacs, el bròquil, la col, l'enciam romana, les endívies, la col arrossada, la remolatxa, els espàrrecs i algunes classes de soja fermentada. Aquests aliments no estan prohibits però s'han de controlar en la dieta. Es recomana prendre dues racions de verdures i hortalisses diàries (preferentment una d'elles crues).

Quines recomanacions dietètiques hem de seguir?

S'ha de seguir una dieta equilibrada i variada. Consumiu oli d'oliva, però estigueu segurs que és oli d'oliva verge. No s'han de fer canvis bruscos del tipus de dieta, és a dir, mantenir un consum regular i variat de tots els aliments. En el cas de seguir o d'iniciar algun règim vegetarià, hipocalòric d'aprimament, diabètic o d'altre tipus, cal comunicar-ho al vostre professional sanitari. Recordeu que una font molt important de vitamina K és la presa de suplementes de vitamines, de "productes naturals" o d'herboristeria. No oblideu comentar al metge tot el que preneu. En alguns casos pot ser la causa que no hi hagi un control adequat.

ANÀLISIS CLÍNQUES
LABORATORI DR. FARGAS

- Anàlisis Bioquímiques, Hematològiques, Microbiològiques-Parasitològiques.
- Citogenètica, al·lèrgia, hormones, fertilitat.
- Anàlisis d'aigua de consum humà ISO 9001:2015.

Concertat amb les principals Mútues i Companyies d'Assegurances e-mail: laboratorio.fargas@synlab.es

Horari: Diari de 8 a 15 i de 16 a 18 h. Dissabtes de 9 a 13 h.

Tel. 93 885 08 08 - C. Morgades, 23, baixos - Vic

Dr. Ramon Vilaró Portet
Col. 15379

ESPECIALISTA EN CIRURGIA ORTOPÈDICA I TRAUMATOLOGIA

- Cirurgia pròtesi genoll i maluc - Artroscòpia genoll, espalla i turmell - Ortopèdia infantil
- Tractament de patologies esportives amb factors de creixement

Clínica Sant Josep - Vic - Tel. 93 886 17 00

Laboratoris Eurás
Laboratori d'Anàlisis Clínicas

ANÀLISIS CLÍNQUES
Microbiològiques, hematològiques, hormonals, bioquímiques, toxicològiques, immunològiques.

Fem analítiques per mútues i privats.

Horari de 8 a 20h
C. Gallissà, 19 - Tel. 93 883 23 04
www.synlab.es

DERMATOLOGIA

Dr. Josep M. Arimany
Dra. M. A. González-Enseñat

- DERMATOLOGIA
- DERMATOLOGIA PEDIÀTRICA
- Teràpia fotodinàmica - Làser

Rambla Hospital, 4, pral. 1a
Tel. 93 885 24 36 - 08500 VIC

DR. J. FOLCH
METGE EDUCADOR I PSIQUIATRE

osonament
serveis integrats de salut mental

C. Josep M. Selva, 2 - Vic
Tel. 93 889 50 59 - osonament.cat

Dr. Oriol Parés
ANGIOLOGIA I CIRURGIA VASCULAR

MALALTIES CIRCULATORIES
Varius (CHIVA, estètica...)
edema limfàtic, úlceres...

CONCERT AMB MÚTUES

Vic - Bayès Consultori Tel. 93 889 22 29
Vic - Clínica de Vic - Bayès Clínica Tel. 93 881 65 00
Manlleu - Centre Mèdic Manlleu Tel. 93 851 41 11

OTORINOLARINGOLOGIA

Dr. JOSEP MOLERA BLANCH

GOLA - NAS - OÏDA
HORES CONVINGUDES

Pl. Estació, 8, entresòl - VIC
Tel. 93 885 26 21

comas
Optica i Ortopèdia Des de 1904

PODOLOGIA:

Silvia Nieto	Pl. Santa Clara, 6	93 886 10 55
Marta Serra	Bisbe Strauch, 16	93 889 46 02 Mútues i Privats (CEMAV)
Ivonne Alonso	Pg. Generalitat, 26	93 885 46 52
	Rbla. Davallades, 5	93 885 47 22
	Bisbe Strauch, 16	93 889 46 02 Mútues i Privats (CEMAV)

TERÀPIA VISUAL

Martina Sans	Rbla. Davallades, 5	93 885 47 22
Roger Verdaguer	Rbla. Davallades, 5	93 885 47 22

UROLOGIA

J. Dinarès i Prat
Metge-Uròleg

UROLOGIA GENERAL I INFANTIL
HORES CONVINGUDES
dinaresvic@hotmail.com

Rda. Camprodon, 26 • Escala D. baixos
VIC - 93 885 27 56
C. Macià Bonaplata, 4 • Escala B2, 2n 1a
Ripoll - 972 71 43 54 (edifici Casino)

Especialistes en fertilitat i reproducció assistida

FecunMed

Consultori Bayès
Plaça de la Catedral, 9 - Vic

OFTALMOLOGIA

Dr. RAFART ARUMÍ

- OFTALMOLOGIA GENERAL
- CIRURGIA OCULAR

Clínica de Vic
Rda. Francesc Camprodon, 4, 3a planta
VIC - Tel. 93 885 55 09

Bayès consultori
Centre mèdic Vic

Plaça Catedral, 9 - VIC
Tel. 93 889 22 29

ESPECIALISTES

MEDICINA DE CAPÇALERA	Cardiologia	Prof. A. Bayès de Luna, Prof. T. Bayès Genis, Dr. J. Riba, Dr. P. Codina
- Dra. A. Ramos	Cardiologia pediàtrica	Dr. F. Rosés
- Dra. C. Álvarez	Medicina interna i geriatria	Dr. J. Brugués, Dr. R. Pujol
- Dra. S. Martínez de Arenzana	Neurologia	Dr. A. Arboix, Dra. A. Bayès
- Dr. V. Canal	Reumatologia	Dr. R. Sanmartí, Dr. J. Rodríguez
	Aparell digestiu	Dr. R. Barniol
	Oncologia	Dr. E. Batiste-Alentorn
	Endocrinologia	Dr. I. Saigü
	Dermatologia	Prof. A. Castells, Dr. J. Arimany, Dr. R. Torné, Dra. L. Canal
	Dermatoestètica	Dra. L. Canal i Dra. E. Quintana
ASSISTÈNCIA D'INFERMERIA	Psiquiatria	Dr. J. del Río, Dra. M. Aubareda
Pressió arterial, injeccions, etc.	Psiquiatria infantil i juvenil	Dr. P. Tapias
	Al·lèrgia-immunologia clínica	Dra. A. Sala
REVISIONS GENERALS	Al·lèrgia pediàtrica	Dra. A. López
	Pediatria	Dr. P. Domènech, Dra. A. López
PROVES COMPLEMENTÀRIES	Ginecologia i Obstetria	Dr. R. Rovira, Dr. J. Grau
• ENDOSCÒPIA amb anestèsia	Ginecologia i reproducció assistida	Dr. X. Saura, Dra. N. Gil, Dra. N. Murcia
- Dr. R. Barniol	Urologia	Dr. J. Fernández-Zuazu
• ECOGRAFIA	Angiologia i cirurgia vascular	Dr. O. Parés
Ecocardiografia doppler	Otorrinolaringologia	Dr. M. Molinero, Dr. J. Camprubí
Ecografia general, ginecològica 4D	Oftalmologia	Dr. J. Tell, Dr. S. Bofill
Transrectal, Transvaginal Ginecològica	Oftalmologia infantil	Dra. M. Vidal
Abdominal	Traumatologia	Dr. L. Guillaumet, Dr. F. Díaz, Dr. G. Bori
Troncs supraabòrtics	Pneumologia	Dra. S. Molina, Dr. Joan Serra
• PROVES D'ESFORÇ	Cirurgia general	Dr. J. Molinas
• HOLTER E.C.G.	Cirurgia oral i maxil·lofacial	Dr. C. Bassas
• HOLTER PRESSIÓ (MAPA)	Cirurgia estètica i reparadora	Dra. A. Torres, Dra. N. González, Dr. P. Bosacoma
• DENSITOMETRIA	Clínica del dolor	Dra. M. Jiménez
• URODINAMIA	Psicogeriatría	Dr. F. Escabá
• CISTOSCÒPIES/ HISTEROSCÒPIES	Medicina de família	Dr. J. Fontarnau
• RADIOGRAFIES	Medicina del son	Dra. Ester Tió
• AMNIOCENTESIS	Anestesiologia	Dr. J. de Ferrer, Dra. M. Jiménez, Dra. T. Planella
	Psicologia	Llic. P. Borrat
	Psicologia infantil	Llic. I. Verdaguer
	Neuropsicologia	Llic. I. Sala
	Psicologia transpersonal	Llic. M. Pellicer
	Dietètica i nutrició	Dra. E. Quintana
	Podologia	Sra. C. Sallent
	Logopèdia	Sra. M. Mauri
	Fisioteràpia	Sra. C. Garolera, Sra. M. Torra, Sra. A. Soler, Sra. M. Parra
	Óptic-Optometrista	Sra. A. Grifell
	Anàlisis clíniques	Dr. J. Fargas

GUIA MÈDICA

Vols ser-hi?
Tel. 93 889 49 49

CHV CLÍNICA DE VIC
CONSORCI HOSPITALARI DE VIC

EN BONES MANS

CAPACITAT D'ELECCIÓ
CONFORT
SEGURETAT

CONSULTES EXTERNES
Ronda Francesc Camprodon, 4. Vic
Tel. 93 886 31 31/902 482 211
Fax 93 886 78 22

HOSPITALITZACIÓ
Francesc Pla "El Vigatà", 1. Vic
Tel. 93 702 77 41 Fax 93 702 77 62

clinicadevic@chv.cat · www.chv.cat

GUIA MÈDICA EL 9 NOU

Si voleu ser-hi truqueu al 93 889 49 49

EXPO MUDANCES VIC, S.L.

- Servei de guardamobles
- Especialistes en muntatge i desmuntatge de mobles

C. Canigó, 83, 4t 3a - Tel. 619 35 79 73 - 675 92 13 76 - VIC

Girbau Consulting
Oficina tècnica ambiental

Direcció d'obres

Av. Països Catalans, 5 B - VIC
Tel. 93 854 11 69
www.girbauconsulting.com
girbau@girbauconsulting.com

COMPRO PISOS AL COMPTAT

24 / 48 HORES

JOAN 617 28 08 50

AUTODESBALLESTAMENTS
LA GLEVA

Ctra. N-152, km 75,6 - LES MASIES DE VOLTREGA
Tel. 93 857 11 53 - 93 850 24 70

US OFERIM ELS NOSTRES SERVEIS

- COMPRA DE VEHICLES ACCIDENTATS
- RETRADA DE VEHICLES USATS PER DESBALLESTAMENT
- TRAMITACIÓ DE BAIXES DEFINITIVES
- VENDA DE RECANVIS D'OCASIÓ

Per a més informació, truqui'ns als telèfons:
www.desguaceslaглеva.com 93 857 11 53
Botiga on-line 93 857 06 10
Fax 93 850 24 70

DESEMBUSSOS i FOSSES SÈPTIQUES

M.TERRICABRAS S.L.

Ctra. Sant Hipòlit, km. 4,100 - GURB
Tel. 93 886 24 78
www.terrucasbras.cat

Per anunciar-vos a **EL 9 NOU** truqueu al

93 889 49 49

Sintonitzeu **EL 9 FM** la ràdio d'Osona

Escolteu la ràdio d'Osona al 92.8

EL 9 FM Sempre al vostre servei

NEIDA
Neteja · Aigua · Tecnologia

DESEMBUSSOS, NETEGES I TRANSPORT D'AIGUA

Tel. 630 96 42 84 - 93 857 03 74 - contacte@neida.cat

Anuncieu-vos als **PETITS ANUNCIS** d' **EL 9 NOU**

Truqueu al **93 889 49 49** i deixeu el vostre anunci.
(Horari de 10 a 13h i de 16 a 19h, de dilluns a divendres)

o ens el feu arribar a:
pl. de la Catedral, 2 - 08500 Vic

Preu setmanal: 1 euro per paraula + IVA (mínim 10 paraules)

Escriviu el vostre missatge en **MAJÚSCULES** i deixeu una casella en blanc entre paraula i paraula

NIF .....
Tel. ....
Nom i cognoms .....
.....
Població .....
.....
CP .....

És subscriptor
Sí No

el9club
Els subscriptors es poden beneficiar cada any de 2 anuncis gratuïts (divendres + dilluns) amb un màxim de 20 paraules cadascun

ENTREU I DESCOBRIU LES OFERTES DEL CLUB

Al facilitar les vostres dades accepteu expressament la política de privacitat de Premsa d'Osona SA que podeu consultar a www.el9nou.cat

Els ESPECIALS d' EL 9 NOU

La informació més propera,
la publicitat més efectiva

Si voleu ser-hi truqueu al **93 889 49 49**

1r dilluns de cada mes LLUÇANÈS	1r divendres de cada mes OSONA NORD	3r divendres de cada mes GES BISAURA	4t divendres de cada mes OSONA SUD	Últim dilluns de cada mes EL RIPOLLÈS
---	---	--	--	---

LA PROGRAMACIÓ D'AQUESTA SETMANA

Dilluns 11

6.00 CAMINANT PER CATALUNYA. Vall de Lord.
6.30 GAUDEIX LA FESTA. Al ritme de l'arpa.
7.00 SANT JORDI 2020. Pere Bosch / Ramon Boixeda.
8.00 NOTÍCIES EN XARXA.
Presenta: Vanessa Raja.

9.00 TERRITORI 17. Magazín. Presenten: Vicenç Bigas i Jordi Sunyer.
12.00 SANT JORDI 2020.
12.30 TERRITORI CONTEMPORANI. Presenta: Martí Sales.
13.00 TELÓ DE FONTS. En la corda fluixa.
13.30 AVENTURA'T. El barranc de Fontanet.
14.00 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu. Presenta: Clàudia Dinarès.
14.30 DIBUIXOS ANIMATS. Infantil. Les tres bessones.
15.30 CALAIX DE SASTRE.
16.00 DIBUIXOS ANIMATS.
17.00 L'ESCOLA A CASA. Infantil. Espai educatiu adreçat als alumnes d'Infantil i Primària.
17.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
18.00 LA PORTERIA.
18.30 ENS QUEDEM A CASA.
19.00 CONNECTI.CAT.
20.00 DE TEE A GREEN. Golf.
20.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.

21.00 SANT JORDI 2020. Jordi Panyella (20-12-19), autor de *La vida amarga de les flors*.
21.30 L'ESCOLA A CASA.
22.00 PAISATGES ENCREUATS. La Plana de l'Empordà i la Garrotxa d'Empordà.
22.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
23.00 TERRITORI CONTEMPORANI. Presenta: Martí Sales.
23.30 SANT JORDI 2020.
0.00 GAUDEIX LA FESTA.
0.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
1.00 CONNECTI.CAT.
2.00 DE TEE A GREEN. Golf.
2.30 PORTAL D'INFORMACIÓ DINÀMIC.

Dimarts 12

6.00 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
6.30 DE TEE A GREEN. Golf.
7.00 SANT JORDI 2020.
7.30 L'ESCOLA A CASA.
8.00 NOTÍCIES EN XARXA.
9.00 TERRITORI 17. Magazín.
12.00 L'ESCOLA A CASA.
12.30 SANT JORDI 2020.
13.00 DE TEE A GREEN. Golf.
13.30 MEMÒRIES DEL TER. No se'n parlava.
14.00 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu. Presenta: Natàlia Peix.
14.30 DIBUIXOS ANIMATS.
15.30 CALAIX DE SASTRE.
16.00 DIBUIXOS ANIMATS.
17.00 SANT JORDI 2020. Anna Canalda i Joan Conill (21-01-20), autors de *Si no et mous de casa, no et passarà mai res!*
17.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
18.00 DIMARTS ACTIUS AMB SANT TOMÀS. Dansa amb Anna Alonso.
18.30 L'ANY QUE ENS VA CANVIAR LA VIDA.

19.00 CONNECTI.CAT.
20.00 DIMARTS ACTIUS AMB SANT TOMÀS.
20.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
21.00 SANT JORDI 2020.
21.30 DIMARTS ACTIUS AMB SANT TOMÀS.
22.00 MEMÒRIES DEL TER.
22.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
23.00 TERRITORI CONTEMPORANI.
23.30 SANT JORDI 2020.
0.00 MEMÒRIES DEL TER.
0.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
1.00 CONNECTI.CAT.
2.00 TERRITORI CONTEMPORANI. Presenta: Martí Sales.
2.30 PORTAL D'INFORMACIÓ DINÀMIC.

Dimecres 13

6.00 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
6.30 PAISATGES ENCREUATS.
7.00 MEMÒRIES DEL TER.
7.30 SANT JORDI 2020.
8.00 NOTÍCIES EN XARXA.
9.00 TERRITORI 17. Magazín.
12.00 SANT JORDI 2020.
12.30 DIMARTS ACTIUS AMB SANT TOMÀS.
13.00 MEMÒRIES DEL TER.
13.30 CAMINANT PER CATALUNYA. Volcans de Santa Pau.

14.00 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
14.30 DIBUIXOS ANIMATS.
15.30 CALAIX DE SASTRE.
16.00 DIBUIXOS ANIMATS.
17.00 L'ESCOLA A CASA.
17.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
18.00 LA PORTERIA.
18.30 ENS QUEDEM A CASA.
19.00 CONNECTI.CAT.
20.00 AVENTURA'T.
20.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
21.00 SANT JORDI 2020. Ramon Tremosa (17-01-20), autor de *Què fan els bancs centrals!*
21.30 L'ESCOLA A CASA.
22.00 CAMINANT PER CATALUNYA.
22.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
23.00 TERRITORI CONTEMPORANI. Presenta: Martí Sales.
23.30 SANT JORDI 2020.
0.00 AVENTURA'T.
0.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
1.00 CONNECTI.CAT.
2.00 CAMINANT PER CATALUNYA.
2.30 PORTAL D'INFORMACIÓ DINÀMIC.

Dijous 14

6.00 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
6.30 AVENTURA'T.
7.00 CAMINANT PER CATALUNYA.
7.30 SANT JORDI 2020.
8.00 NOTÍCIES EN XARXA.
9.00 TERRITORI 17. Magazín.
12.00 L'ESCOLA A CASA.
12.30 TERRITORI CONTEMPORANI. Presenta: Martí Sales.
13.00 TELÓ DE FONTS.
13.30 AVENTURA'T.
14.00 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
14.30 DIBUIXOS ANIMATS.
15.30 CALAIX DE SASTRE.
16.00 DIBUIXOS ANIMATS.
17.00 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
17.30 VICACTIVA'T A CASA. Activitat física amb Aina Portell, Raül Obiols i Mercè Cuberta.
18.00 LA PORTERIA.
18.30 L'ANY QUE ENS VA CANVIAR LA VIDA.
19.00 CONNECTI.CAT.
20.00 VICACTIVA'T A CASA.
20.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
21.00 SANT JORDI 2020. Irene Llop (28-01-20), autora de *Vides i veus del call*.
21.30 GAUDEIX LA FESTA.
22.00 TELÓ DE FONTS.
22.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
23.00 TERRITORI CONTEMPORANI. Presenta: Martí Sales.
23.30 SANT JORDI 2020.
0.00 TELÓ DE FONTS.
0.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
1.00 CONNECTI.CAT.
2.00 GAUDEIX LA FESTA.
2.30 PORTAL D'INFORMACIÓ DINÀMIC.

Un espai setmanal dedicat als usuaris de Sant Tomàs confinats a casa

Aquest dimarts (18.00h) es posa en marxa a EL 9 TV un espai destinat als usuaris dels diferents centres i serveis de Sant Tomàs que, a causa del confinament, no poden ser atesos amb normalitat. Perquè puguin disposar d'un millor confinament durant les properes quatre setmanes, terapeutes de Sant Tomàs oferiran activitats o exercicis perquè els usuaris puguin fer a casa. La primera entrega, aquest dimarts, està dedicada a la dansa i la dirigeix Anna Alonso Ball, terapeuta psicomotricista. Durant 27 minuts explica i executa diferents moviments. L'espai, promogut des de Sant Tomàs, compta amb reemissions dimarts i dimecres.

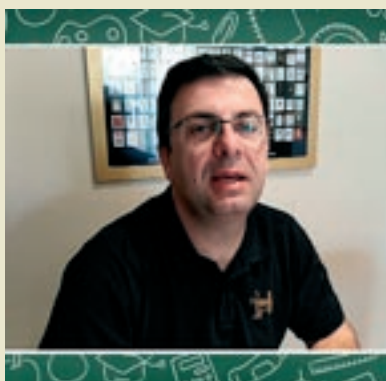
Dimarts actius amb Sant Tomàs dimarts, 18.00, 20.00 i 21.30; dimecres, 12.30

L'Al dia' recupera la presentació

Clàudia Dinarès i Natàlia Peix tornen al plató de l'Al dia, després del confinament, per reprendre la presentació de les notícies de casa nostra.

Al dia Catalunya Central de dilluns a divendres, 14.00

'L'escola a casa', dilluns i dimecres

Els mestres de les escoles de Vic porten noves activitats, de totes les matèries, perquè els alumnes d'Infantil i Primària puguin fer a casa.

L'escola a casa dilluns i dimecres, 17.00

Activitat física i salut, cada dijous

Mercè Cuberta, Raül Obiols i Aina Portell tornaran dijous amb més exercicis d'activitat física pensats perquè la gent gran els pugui fer a casa.

Vicactiva't a casa dijous, 17.30 i 20.00

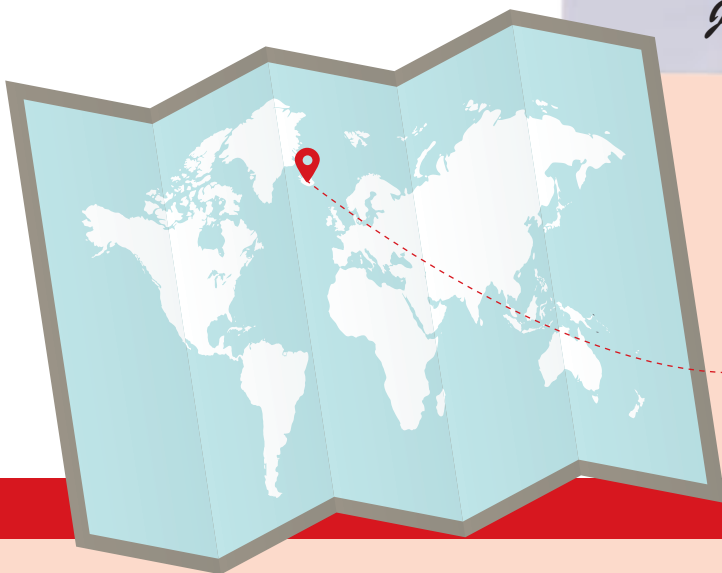
De Tona a Jökulsárlón

XAVIER RUIZ

De la nit al dia, el tonenc Xavier Ruiz va passar de treballar a Casa Tarradellas a ser guia turístic a les coves de gel de Jökulsárlón, a Islàndia. Després de cinc anys, Ruiz continua vivint en una “estranya rutina màgica” en un país en el qual espera passar molts anys recorrent glaceres i bevent-se una cervesa sota l’aurora boreal.

Jökulsárlón, Islàndia

“És com llançar-se a una piscina d’aigua freda, molt freda, i immediatament ficar-se en una piscina d’aigua calenta. Et sacseja de dalt a baix i et dona una perspectiva humana nova.” D’aquesta manera defineix la seva vivència personal Xavier Ruiz, que d’un dia per l’altre va canviar la seva zona de confort i la feina a Casa Tarradellas per endinsar-se en un món ple de glaceres i coves de gel. “Jo vaig estudiar Història i volia ser professor de Secundària, però amb la crisi econòmica m’ho feien veure tot molt negre al país. Va ser aleshores quan l’Àlícia, una amiga a qui sempre li estaré agraït, em va posar en contacte amb aquesta feina que ella va rebutjar a última hora, i em van agafar immediatament, sense fer-me entrevista”, narra. I d’això ja fa cinc anys, temps que ha canviat totalment Ruiz, deixant enrere “el noi tímid i insegur” que va arribar a Islàndia per convertir-se en l’adult que és actualment.

Com ell mateix afirma, “Islàndia és un país que et reinventa vulguis o no”, i el seu camí cap on es troba avui en dia

n’és una clara prova. “Vaig ser el primer estranger a tenir una feina de patró a Jökulsárlón, i recordo que al principi els capitans solien parlar sobre el meu mal nivell d’anglès, però no li donaven

“Islàndia és un país que et reinventa vulguis o no”

massa importància”, diu Ruiz, “però a Islàndia vas aprenent sobre la marxa, i sense ni adonar-me’n ja era patró a les zòdiacs de passatgers i parlava anglès sense cap problema”.

Avui, cinc anys més tard, Ruiz ja té la seva pròpia empresa d’excursions a la glacera de Vatnajökull, Heading North, un repte que, “tot i que em farà sortir alguna cana, valdrà la pena”. I és que a Islàndia la vida és molt diferent de la que es pot viure a Osona. “És una vida molt relaxada i lliure de grans preocupacions. Aquí pràcticament no hi ha

pobresa i la delinqüència és tan anecdòtica que fa mesos que no sé on és la clau de casa, ni m’importa”. I és que allà el tonenc ha reinventat de dalt a baix la seva vida, tot i que aquesta va ser la seva primera experiència vivint fora de Catalunya. Però això no li va impedir construir una vida sencera del no-res. “Aquí he conegut la Tamara, l’amor de la meua vida, i he viscut moltes experiències inoblidables”, explica. I, malgrat que també ha viscut experiències dolentes, com el suïcidi del seu millor amic, i que també afirma que “trobo a faltar la meua família i la meua colla”, té molt clar que passarà molts anys a Islàndia, on ha trobat la vertadera felicitat. Això sí, la tranquil·litat i la bellesa d’Islàndia tampoc li han tret del cap la seva estimada terra natal, i amb tota una vida per davant Ruiz tampoc es tanca portes: “Tant la meua xicota com jo ens volem quedar a Islàndia, però mai se sap, ja que la Plana serà sempre casa meua”.

Eloi Puigferrer

El paraigua

Aquest diumenge hi havia mercat al Remei de Vic i els pobres paraïstes, que prou pateixen, van haver de lidiar amb la murga d’una pluja que ara sí ara no va fer la guitza tot el dia. A veure si diumenge fa bo. Que a mercat s’hi hagi d’anar amb mascareta ja està assumit, però amb paraigua i tot... malament.

Els trastos

El coronavirus ha obligat a suspendre-ho tot: festes majors, festivals, actes... Aquest diumenge, a Torelló, s’havia de fer la 40a edició del Mercat del Trasto, però un veí ens feia notar que no ha de saber greu perquè igualment no s’hauria pogut fer per la pluja. Millor mirar-s’ho tot pel cantó bo.

La passera

La setmana passada van començar les obres per refer la passera de Manlleu i, pam, aquest diumenge plou i s’ha de tornar a aturar la feina de les màquines. Una de dues: la passera demostra que la llei de Murphy existeix o confirma que hem de fer més cas de les frases fetes. La saben aquella que diu *pel maig, cada dia un raig?*

L’Amazones

En el torn de precís i preguntes del ple de dijous, el regidor de Junts per Tona Marc Poveda va demanar que es reactivi el servei de jardineria municipal perquè alguns parcs, va dir ell, “ja semblen l’Amazones”. El primer tonenc que es trobi rinoceronts o tigres que no s’hi acosti. Són perillosos.

814205651256100

00511
814205651256001